Antony. p. Gomez.
iii Form.

സോമനാഥൻ.

ഒരു ചരിത്രകഥ. ~~No-41~~

V. V. PRESS,

ഗ്രന്ഥകൎത്താ,

സീ. വി. കുഞ്ഞുരാമൻ അവർകൾ.

പ്രകാശകന്മാർ,

എസ്. റ്റി. റെഡ്യാർ ആൻഡ് സൺസ്,

"വിദ്യാഭിവൎദ്ധിനി" അച്ചുക്കൂടം,

കൊല്ലം.

Antony P Gomez
iii Form

6-ാംപതിപ്പ് കോപ്പി— 6000.

[Copy right]

1109. 0-6-0

PROCLAMATION MEMORIAL LIBRARY
QUILON.

No: 41
TEMPLE ENTRY PROCLAMATION MEMORIAL LIBRARY
KANNIMAL & AYATHIL
QUILON.

മുഖവുര.

ഇയ്യാണ്ടത്തെ മദ്ധ്യവേനൽ ഒഴിവിനു ചരിത്രസംബന്ധമായ ചില ആഖ്യായികകൾ ഞാൻ വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവയിൽ ചിലതു മലയാളത്തിലേക്കു സംക്രമിപ്പിച്ചാൽ ഇംഗ്ലീഷു പരിചയമില്ലാത്ത മലയാളവായനക്കാൎക്കു നിൎദ്ദോഷമായ വിനോദത്തിന് ഉപയുക്തമായിത്തീരുമെന്ന് എനിക്കു തോന്നി. ഈ വിചാരം എനിക്കുണ്ടായപ്പോഴേക്ക് ഒഴിവുദിവസങ്ങൾ ഏകദേശം അവസാനിക്കാറായി. അതുകൊണ്ട് ഈ ഒഴിവിനു തീൎക്കാമെന്നു എനിക്കു തോന്നിയ ഈ ചെറിയ ആഖ്യായിക ഞാൻ തൎജ്ജിമചെയ്യാൻ ആരംഭിച്ചു. ഈ മാതിരി ചെറിയ ആഖ്യായികകൾ തന്നെ ഇൻഡ്യാചരിത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചു വേറെയും പലതുണ്ടെങ്കിലും ഇതിനെക്കുറിച്ച് എനിക്കു പക്ഷപാതം തോന്നാൻ വിശേഷവിധി ഒരു കാരണംകൂടിയുണ്ട്.

ഹിന്ദുക്കൾ തങ്ങളുടെ മതത്തേക്കാൾ ആചാരങ്ങളെ അധികപ്രതിപത്തിയോടുകൂടി ആദരിച്ചു വരുന്നവരാണ്. ഓരോ കാലത്ത് ഓരോ കാരണവശാൽ ഉണ്ടായിത്തീൎന്നിട്ടുള്ള അനൎത്ഥകരങ്ങളായ അനേകം ദുരാചാരങ്ങളെ, അവയുടെ അനിഷ്ടഫലങ്ങളെക്കുറിച്ചു വേണ്ടുംവണ്ണം അറിവുണ്ടായതിന്റെ ശേഷവും പൂൎവ്വാചാരം എന്നുള്ള ഒരു ഒററ വിശേഷം മാത്രംകൊണ്ടു പരിത്യജിക്കുന്നതിൽ പശ്ചാൽകുലന്മാരായിത്തീരുന്ന ആളുകൾ നമ്മുടെ ഇടയിൽ അനവധിയുണ്ടെല്ലൊ. ഐഹികവാസത്തിനുശേഷം ആനന്ദകര

മായ ഒരു അനന്തരജീവിതം ഉണ്ടെന്നു്, അതിഭയങ്കരമായ മരണസമയത്തു മനുഷ്യാത്മാവിനു് ആശ്വാസത്തെ കൊടുക്കുന്ന മതം, അതിന്റെ വികൃതമായ രൂപത്തിൽ , എത്ര ആത്മാക്കളുടെ കഷ്ടതരമായ നാശത്തിനു കാരണമായിത്തീൎന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിനു കണക്കില്ല. മതത്തിനും ആചാരങ്ങൾക്കും തമ്മിലുള്ള സംബന്ധത്തെ അവധാരണം ചെയ്യുന്നതിനു കഴിയാഞ്ഞിട്ടോ അയഥാൎത്ഥബോധംകൊണ്ടോ, മതമെന്നു പരിഭ്രമിച്ചു്, മതകൎത്താക്കന്മാർ സ്മരിക്കപോലും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത എത്രയോ ദുരാചാരങ്ങളെ, മതത്താൽ വിധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പരിശുദ്ധകൎമ്മങ്ങളെക്കാൾ ഭക്തിപൂൎവം മനുഷ്യർ കൊണ്ടാടിവരുന്നുണ്ടു്. ഭാഗ്യവശാൽ ആചാരപരിഷ്കരണത്തിൽ ഈയിടെ ഹിന്തുക്കൾ അധികമായ താൽപൎയ്യത്തെ പ്രദൎശിപ്പിച്ചുവരുന്നുണ്ടു്. ഹിന്തുക്കളുടെ പരിഷ്കാരം അധോഗതിയെ പ്രാപിച്ചകാലത്തു് അവരുടെ ഇടയിൽ കടന്നുകൂടിയ അനേകം ദുരാചാരങ്ങളിൽ "സതികളുടെ അനുമരണം" എത്രയും ക്രൂരവും ഭയങ്കരവും ആയ ഒരാചാരമായിരുന്നു എന്നു നമുക്കൊക്കെ ഇപ്പോൾ തോന്നുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ പൂൎവാചാരങ്ങളിൽ നമുക്കുള്ള ഭക്തിയുടെ നിസ്സീമതയെക്കുറിച്ചാലോചിക്കുമ്പോൾ ഗുണകരമായ ബ്രിട്ടീഷുഭരണം ഇൻഡ്യയിൽ പ്രതിഷ്ഠാപിതമായില്ലെങ്കിൽ അതിഗൎഹിതമായ ഈ ദുരാചാരം ഇപ്പോഴും നമ്മുടെ ഇടയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കയില്ലയോ എന്നു ഭയപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. മഹാനായ അൿബർചക്രവൎത്തി ഈ ദുരാചാരത്തെ നിറുത്തൽചെയ്വാൻ നിഷ്ഫലമായി പ്രയത്നിച്ചു. 1829-ൽ ഗുണവാനായ ലാർഡ് വില്യംബെൻറിങ് എന്ന ഗവർണർ ജനറാൽ ഏൎപ്പെടുത്തിയ ഒരു ചട്ടംകൊണ്ടാണു് ഈ ദുരാ

ചാരം നിശ്ശേഷം നിറുത്തൽചെയ്യപ്പെട്ടതു്. ഈ മഹാ ഭയങ്കരമായ ഒരു ദുരാചാരം തന്നെയും നിറുത്തലായിട്ടു് ഒരു പുരുഷായുസ്സിന്റെ മുക്കാൽഭാഗമേ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളു എന്നോൎക്കുമ്പോൾ അത്രതന്നെ ഭയങ്കരങ്ങളല്ലാത്ത ഓരോ ദുരാചാരങ്ങൾ നമ്മുടെ ഇടയിൽ ഇപ്പോഴും നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചു് അത്ഭുതപ്പെടാനുമില്ല.

“മനുഷ്യന്റെ മതഭ്രാന്തു് ഇതേവരെ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുള്ള അന്ധവിശ്വാസങ്ങളിൽവച്ചു് അതിക്രൂരവും അത്യന്തഗൎഹിതവും മഹാ ഭയങ്കരവും” ആയ “സതികളുടെ അനുമരണ”ത്തെ ഈ ആഖ്യായികയിൽ അതിഭംഗിയായി വൎണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതിനെ വായിച്ചുനോക്കുന്ന നമ്മുടെ പൂൎവാചാരതൽപരന്മാൎക്കു തങ്ങൾ വലിയകാൎയ്യമായി അനുഷ്ഠിച്ചുവരുന്ന ആചാരങ്ങളുടെ ഗുണദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചു പൎയ്യാലോചന ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നു് ഒരു ബുദ്ധി ജനിക്കുമെങ്കിൽ അതിൽപരമായ ഒരു പ്രതിഫലം ഈ പ്രയത്നത്തിനു ഞാൻ മോഹിക്കുന്നില്ല.

മയ്യനാട്ടു്,
1080 ഇടവം 18.

സി. വി. കുഞ്ഞുരാമൻ.

KANIMAL & AYATHIL
QUILON.
MEMORIAL LIBRARY

ENTRY PROCLAMATION MEMORIAL LIBRARY
KANNIMAL & AYATHIL
QUILON.

PLEENTRY PROCLAMATION
KANNIMAL & AYATHIL
QUILON
MEMORIAL LIBRARY
No-41

സോമനാഥൻ.

൧ാം അദ്ധ്യായം.

ഒരുദിവസം പുലർച്ചയായി അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സുന്ദരിയായ ഒരു ഹിന്ദുസ്ത്രീ സോമനാഥക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു കുറേ അകലെ, തിരമാലകൾ മിനുസമുള്ള മണൽത്തരികളിൽകൂടി സാവധാനമായി ചുരുണ്ടുകയറിക്കൊണ്ടിരുന്ന കടൽക്കരയിൽ, കുളിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നിരുന്നു. ഈ പട്ടണം മൂന്നുവശവും സമുദ്രത്താൽ നനയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു ഉപദ്വീപിന്റെ ഇടുങ്ങിയ ഭാഗത്താണു സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു്. അയത്തു ബലമുള്ള കോട്ടമതിലുകളാൽ ചുററപ്പെട്ടുമിരുന്നു. ഇതിനുള്ളിൽ കടക്കുന്നതിനു ഒരു വഴിയേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പ്രസിദ്ധനായ ഗസ്നിയിലെ സുൽത്താൻ മാമുദ്ദ് എത്രയും വലിയ ഒരു സൈന്യത്തോടുകൂടി ഈ നഗരത്തെ ആക്രമിക്കാൻ വരുന്നുണ്ടെന്നു് ഒരു വർത്തമാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. സോമനാഥന്റെ ദിവ്യശക്തിയിൽ ഉള്ള സ്ഥിരവിശ്വാസംകൊണ്ടു നഗരവാസികളായ ഹിന്ദുക്കൾ ഈ വർത്തമാനംകേട്ടു സന്തോഷിച്ചതേയുള്ളു. ശഠന്മാരായ ഗസ്നി മഹമ്മദന്മാർ ഇൻഡ്യയിലുള്ള അനേകം പരിശുദ്ധക്ഷേത്രങ്ങളെ ധ്വംസനം ചെയ്തതിന് അവരോടു പ്രതികാരം ചെയ്യാനായി സോമനാഥൻതന്നെ അവരെ ഇങ്ങോട്ടു ആകർഷിച്ചതാണെന്നു ഹിന്ദുക്കൾ ഉറപ്പായി പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. അവരുടെ ആശമുഴുവൻ സോമനാഥന്റെ അത്ഭുതശക്തി

യെക്കുറിച്ചുള്ള വിശ്വാസത്തിന്മേൽ പ്രതിഷ്ഠിതമായിരുന്നു.

ശത്രുക്കളുടെ ആക്രമണത്തെ ചരമശ്വാസംവരെ തടുത്തുനില്ക്കുന്നതിനു സന്നദ്ധന്മാരായ ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു നഗരം നിബിഡമായിരുന്നു. എങ്കിലും തങ്ങളുടെ നിരോധനശ്രമത്തെക്കാൾ സോമനാഥൻെറ അത്ഭുതശക്തിയാണു തങ്ങൾക്കുള്ള തീൎച്ചയായ രക്ഷയെന്നുള്ള അബദ്ധവിശ്വാസത്തെത്തന്നെ അവർ ശരണമാക്കിയിരുന്നു. കോട്ടകളെ ധ്വംസനം ചെയ്യുന്നതിന് ഇപ്പോഴത്തെപ്പോലെ പീരങ്കികളും മററും ഇല്ലായിരുന്ന അക്കാലത്തെ സ്ഥിതിക്കുതക്കവണ്ണം സോമനാഥൻെറ കോട്ടമതിലുകൾക്കു ബലമുണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും കളിമണ്ണുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയവയായിരുന്നതിനാൽ ധീരന്മാരും സ്ഥിരന്മാരും ആയ ശത്രുക്കൾക്കു ആയത്തു ദുഷ്പ്രവേശമായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. മതഭ്രാന്തന്മാരും തീൎത്ഥാടനക്കാരും ആയ അനവധി ജനങ്ങൾ അവിടെ കൂടിയിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ളവരുടെനേരെ ആയിരുന്നു ശൂരന്മാരും ധീരന്മാരുമായിരുന്ന ഗസ്നിയിലെ മഹമ്മദന്മാർ ആക്രമണത്തിനു പുറപ്പെട്ടിരുന്നത്.

സോമനാഥനിവാസികൾക്കു തങ്ങളുടെ സംഖ്യാബലത്തിൽ പൂൎണ്ണമായ വിശ്വാസം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ വിശ്വാസം സോമനാഥൻെറ അത്ഭുതശക്തിയിലുള്ള ആശകൊണ്ടു ദ്വിഗുണീഭവിച്ചിരുന്നതിനാൽ ശത്രുക്കളുടെ ആക്രമണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വൎത്തമാനം അത്ര ഗൌരവമുള്ളതായി അവർ വിചാരിച്ചില്ല. അവർ തങ്ങളുടെ നിത്യകൎമ്മങ്ങളെ നിൎവിഘ്നമായും പൂർവാധികമായ ഉത്സാഹത്തോടുകൂടിയും അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നു. സ്ത്രീകൾ പതിവുപോലെ കടൽക്കര

യിൽ സ്നാനത്തിനായി പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവർ മഘമ്മദന്മാരായ തങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളിൽനിന്നു യാതൊരു അപത്തിനെയും ഭയപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.

നഗരത്തിൻെറ ഒരുവശത്തു സമുദ്രം മിക്കവാറും നിർജ്ജനമായിരുന്നു. അതിൻെറ സമീപം ഒരു പെരുങ്കാട്ടം ഉണ്ടായിരുന്നു. പ്രഭാതസ്നാനത്തിനായി സ്ത്രീകൾ പതിവായി അവിടെയാണു പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നതു്. ആ സ്ഥലം അതിനു വിശേഷമാണെന്നും ഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അവിടെ യാദൃച്ഛികമായിട്ടല്ലാതെ അന്യന്മാരുടെ പ്രവേശനം ഉണ്ടാവുക പതിവില്ല.

ഈ അദ്ധ്യായത്തിൻെറ പ്രാരംഭത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ ഒരു സുന്ദരിയായ ഹിന്തുസ്ത്രീ ഒരുദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ ഇവിടെ സ്നാനം ചെയ്തുകൊണ്ടുനിന്നിരുന്നു. മതകാൎയ്യത്തിന്നായിട്ടല്ലെങ്കിലും ഉഷ്ണഭൂമികളിൽ പ്രഭാതസ്നാനം ശരീരസൌഖ്യത്തിനു വളരെ ആവശ്യമാണു്. അവൾ തൻെറ നീണ്ടിരുണ്ട തലമുടിയെ അഴിച്ചു വെള്ളത്തിൽ ഇട്ടു ഉലത്തിക്കൊണ്ടു നിന്നിരുന്നു. അവളുടെ കണ്ണുകൾ ഭൂമിയിൽതന്നെ പതിഞ്ഞിരുന്നു എങ്കിലും പലപ്പോഴും അവൾ അവയെ ഉന്നമിപ്പിച്ചു പ്രഭാതസൂൎയ്യൻെറ കിരണമേററു അതിമനോഹരമായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നീലവൎണ്ണമായ ആകാശത്തെ നോക്കിയിരുന്നു. അവൾ യൌവനദശയിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞേ ഉള്ളു എങ്കിലും ഒരു അമ്മയായി തീൎന്നിരിക്കുന്നു. അവൾക്കു വയസ്സു പതിനാറേ ആയിട്ടുള്ളു. അവളുടെ കുഞ്ഞു അതിനെ പൊതിഞ്ഞിരുന്ന മുണ്ടിനകത്തു മഞ്ഞവെയിലിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടു കടല്ക്കരയിൽ കിടന്നിരുന്നു. ഈ കുഞ്ഞിനെ പ്രസവിച്ചിട്ടു രണ്ടുമൂന്നുമാ

സമേ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളു. ആദ്യജാതമായ ഒരു ശിശുവിനെ ക്കുറിച്ചു അതിൻെറ അമ്മയ്ക്കുണ്ടാകാവുന്ന വാത്സല്യവും താൽപര്യവും ഈ ശിശുവിനെക്കുറിച്ചും അതിൻെറ അമ്മയ്ക്കുണ്ടായിരുന്നു. സ്നാനാർദ്രമായ തലമുടിയെ കോതി ഉലത്തിക്കൊണ്ടു നിന്നിരുന്നേടത്തുനിന്ന് ആ അമ്മ കൂടക്കൂടെ തൻെറ ഓമനയെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവൾ തൻെറ ചികുരത്തെ ചിക്കിയുണക്കുന്നതിൽ കാണിച്ച താൽപര്യത്തിൽനിന്നു അതിൻെറ രുചിരതയെക്കുറിച്ചു അവൾക്കുതന്നെയുള്ള വിശ്വാസം സ്പഷ്ടമായിരുന്നു. തൻെറ പ്രണയത്തിൻെറ പ്രഥമഫലത്തിൽ അവളുടെ ദൃഷ്ടികൾ പതിച്ചപ്പോൾ അവ സന്തോഷംകൊണ്ടു അധികം പ്രകാശമുള്ളവയായി ഭവിച്ചു.

ഏററത്തിൽ തിരകൾവന്നുകേറുന്നതിന് അല്പംമുകളിൽ ഒരു സ്ഥലത്ത് ഉണങ്ങിയ മൃദുമണലിൽ അവൾ തൻെറ കുഞ്ഞിനെ കിടത്തിയിരുന്നു. ഈ യുവതിയായ അമ്മ നിന്നിരുന്നേടത്തുനിന്നു കുറച്ചു അകലെ മററു അനേകം സ്ത്രീകൾ നിന്നു കുളിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ കുളി കഴിഞ്ഞു തലമുടി ഭംഗിയായി കോതിക്കെട്ടിയിട്ടുകൊണ്ടു വെള്ളത്തിൽ നിന്നു കയറി ഈറൻ വിഴുത്തുതുടങ്ങി. അവൾ ഒരു ചുവന്ന പട്ടുറവുക്കകൊണ്ടു തൻെറ സ്തനങ്ങളെ മറച്ചു. ഹിന്ദുസ്ത്രീകളുടെ മൃദുലങ്ങളെങ്കിലും കോമളങ്ങളായ അംഗങ്ങൾക്ക് അഴകിനെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന ചേലയാണ് അവൾ ഉടുത്തത്. ഒരു നേരിയ മസിലിൻ തലയിൽകൂടി ചുററിയതിൻെറ അററം പുറകുവശം കഴുത്തിലും തോളിലുംകൂടെ കീഴ്പ്പോട്ടുവീണു ദേഹത്തെ മറച്ചു അവളുടെ അംഗഭംഗിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുംവണ്ണം ചുരുണ്ടും ചുളുങ്ങിയും കിടന്നിരുന്നു. അ

വരം തൻെറ കുഞ്ഞു കിടന്നിരുന്നേടത്തുനിന്ന് ഏതാനും വാരകരം അകലെ നിന്നുകൊണ്ടാണ് ഇങ്ങിനെ തൻെറ സൌന്ദൎയ്യത്തെക്കുറിച്ചു തനിക്കു തന്നെ നല്ല വിശ്വാസം ഉണ്ടെന്നു തോന്നിക്കുംവണ്ണം കാണാൻ കൌതുകമുള്ള വിധത്തിൽ വസ്ത്രങ്ങരം ധരിച്ചതു്. അവരം ഉടുത്തുതീൎന്നു വീട്ടിൽ പോകാനായി തൻെറ ഓമനയെ എടുക്കാൻ ഭാവിച്ചു. ഭാവിച്ചതേയുള്ളൂ, അപ്പോഴേക്കു് അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പെരുങ്കാട്ടിൽ നിന്നു് ഒരു ചെന്നായ് പെട്ടെന്നു് ചാടിവന്നു സ്വൈരമായി കിടന്നിരുന്ന കുഞ്ഞിനെ എടുത്തുകൊണ്ടു പെരുങ്കാട്ടിൻനടുവിലേക്കു പാഞ്ഞുതുടങ്ങി. പരിഭ്രാന്തയായ അമ്മ ക്ഷണനേരം സ്തബ്ധയായി നിന്നു. പെട്ടെന്നു് അവരം ഒരു പെൺമാനിൻെറ വേഗത്തോടുകൂടി നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു ചെന്നായുടെ പിന്നാലെ പാഞ്ഞു. അവളുടെ നിലവിളി വനത്തിലെങ്ങും മാറെറാലിക്കൊണ്ടുമുഴങ്ങി.

ചെന്നായ്ക്കു് അതിൻെറ ഭാരവുംകൊണ്ടു് ഓടുന്നതിനു പ്രയാസമായിരുന്നു. കുട്ടിയെ പൊതിഞ്ഞിരുന്ന മുണ്ടിൻെറ അററം നിലത്തു വീണിഴഞ്ഞതിനാൽ ഈ പ്രയാസം അധികമായിത്തീരുകയുംചെയ്തു. കുളിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നിരുന്ന മററു പെണ്ണുങ്ങരം ചെന്നായുടെ പിന്നാലെ വിഹ്വലയായി ഓടുന്ന അമ്മയെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നതല്ലാതെ യാതൊരു സഹായവും ചെയ്തുകൊടുക്കാൻ ഒരുമ്പെട്ടില്ല. അവർ തുറന്ന വായോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. അനുതാപത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന യാതൊരു ശബ്ദവും അവരിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടില്ല.

ചെന്നായ് അതിൻെറ ഇരയുംകൊണ്ടു പെരുങ്കാട്ടിൻ നടുവിൽ കടന്നു. ഭാഗ്യഹീനയായ അമ്മ നിരാശപ്പെട്ടു

വാനും തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അശ്വാരൂഢനായ ഒരാൾ വ
നത്തിൻെറ ഒരു ഭാഗത്തുനിന്ന് അവിടെ പ്രത്യക്ഷനായി.
ഈ സുന്ദരിയായ യുവതിയുടെ ദുരാപത്ത് എന്താണെന്നു
അറിവാൻ അയാൾക്ക പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാൾ
തൻെറ കുതിരയെ ഓടിച്ചു ചെന്നായ് ദുഷ്പ്രവേശമായ
വനഭാഗത്തിലേക്ക കടക്കുംമുമ്പേ അതിൻെറ പിന്നിൽ എ
ത്തി വാളൂരി അതിൻെറ മുതുകിൽ ഒന്നു വെട്ടി. ചെന്നായെ
രണ്ടായി പിളക്കാൻ കരുത്തുള്ള ഒരു കയ്യിൽ നിന്നാണ്
ആ വെട്ടു ചെന്നായ്ക്കേററത്. അത് ഉടൻതന്നെ ഇരയെ
നിലത്തിട്ടു വീണു പിടച്ചു ചാവുകയുംചെയ്തു. ആശാപ
രവശയായ അമ്മ തൻെറ കുഞ്ഞിൻെറ മേൽ വീണ് അതി
ൻെറ അകാലദുരാപത്തിനെക്കുറിച്ചു പരമാത്ഥയായി വാവി
ട്ടു നിലവിളിച്ചു കരഞ്ഞു. ആ കുഞ്ഞു മരിച്ചുപോയി എ
ന്നു തീർച്ചയാക്കിക്കൊണ്ടു് അതിനെ മാറോടണച്ചു തൻെറ
കുഞ്ഞിൻെറ പ്രാണനെ തിരിയെ കൊടുക്കണമെന്നു സോമ
നാഥനോടു കരഞ്ഞു പ്രാത്ഥിച്ചു. ആ കുഞ്ഞു തൻെറ അ
മ്മയുടെ ഗൽഗദംകൊണ്ടുണ്ടായ സ്തനചലനത്താൽ ഉണ
ന്ന് ഉറക്കെ കരഞ്ഞതുകേട്ട് അമ്മ മനഃക്ലേശത്തെ മറന്നു
തൻെറ ഓമനയുടെ മുഖത്തുനോക്കി അതിനെ പൊതി
ഞ്ഞിരുന്ന മുണ്ടെടുത്തു നാലുപാടും ആഗ്രഹത്തോടെ നോ
ക്കി. അവളുടെ കരച്ചിൽ നിന്നു. കുഞ്ഞിനു തരക്കേടൊ
ന്നും പററിയില്ലെന്നു തീർച്ചയായപ്പോൾ സന്തോഷാധി
ക്യത്താൽ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു കുഞ്ഞിനെ ഗാഢമായി മാ
റോടണച്ചു താലോലിച്ചു.

ചെന്നായ് ആ ശിശുവിനെ പൊതിഞ്ഞിരുന്ന വസ്ത്ര
ത്തിൽ മാത്രമേ കടിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. അതിനാൽ കുട്ടിക്ക

ഒരു പോറൽപോലും ഏററില്ല. ആ യുവതിയായ അമ്മയു ടെ ആനന്ദം അവൎണ്ണനീയമായിരുന്നു. അവൾ തൻെറ പ്ര സന്നങ്ങളായ നയനങ്ങളെക്കൊണ്ടു തൻെറ ഉപകൎത്താവി നെ നോക്കി. അവൾ ആശ്ചൎയ്യത്തോടും ആനന്ദത്തോടും കൂടിയാണു് അദ്ദേഹത്തെ നോക്കിയതു്. അവൾ ഒന്നും പ റയുന്നതിനു ശക്തയായില്ല.

ഈ സമയത്തു് അശ്വാരൂഢനായഅന്യൻ യുവതിയാ യ ഈ അമ്മയുടെ ആനന്ദചേഷ്ടകളെ നോക്കി സന്തോ ഷിച്ചുകൊണ്ടു അടുക്കൽ നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അവളുടെ, സ്വൎഗ്ഗലാഭത്തിനു തുല്യമായ ആ തൽകാലപരമാനന്ദത്തിനു വിഘാതം വരത്തക്കവണ്ണം മദ്ധ്യേ സംഭാഷണത്തിനു് ആ രംഭിക്കാതെ അദ്ദേഹവും മിണ്ടാതെ നിന്നു. അവളുടെ നി സ്തുല്യമായ ശരീരലാവണ്യത്തെക്കണ്ടു അദ്ദേഹം വിസ്മയി ച്ചു. തൽകാലമുണ്ടായ ഭിന്നങ്ങളായ മനഃക്ഷോഭങ്ങളാൽ അവളുടെ മുഖം ദൎശനീയമായ വിശേഷകാന്തിയോടുകൂ ടിയതായിത്തീൎന്നിരുന്നു. തൻെറ കുഞ്ഞു ആപത്തിൽ നിന്നു രക്ഷയെ പ്രാപിച്ചതു കൊണ്ടുണ്ടായ ആശ്വാസത്താൽ തൻെറ ഉപകൎത്താവിൻെറ നേരെ തനിക്കുള്ള കൃതജ്ഞത യെ കാണിക്കുന്നതിനു് അവൾക്കു വേണ്ടുവോളം മനസ്സമാ ധാനമുണ്ടായി. അവൾ കൃതജ്ഞതകൊണ്ടു ആൎദ്രങ്ങളായ തൻെറ നയനങ്ങളെ ഉയൎത്തി വീണ്ടും തൻെറ ഉപകൎത്താവി നെ നോക്കി.

അദ്ദേഹം അടുത്തുചെന്നു. അവൾ കൃതജ്ഞത കൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു എത്രതന്നെ കടപ്പെട്ടിരുന്നു എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ സാമീപ്യത്തെ അവൾ വൎജ്ജി ക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അദ്ദേഹം ഒരു അ

ന്ന്യമതക്കാരൻ ആയിരുന്നു. വേഷംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ഒരു മഹമ്മദൻ ആണെന്ന് അവൾക്കു മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹം അടുത്തു വന്നു അവളെ കുനിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ അവൾ നടുങ്ങി. അവളുടെ മതത്തിന്റെ ശത്രുക്കളോടും അവളുടെ ദേവന്മാരെ ദൂഷിക്കുന്നവരോടും അവളുടെ ഉള്ളിൽ വേരൂന്നിയിരുന്ന വൈരത്തെ അവൾക്കു മറയ്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

അന്യൻ—"ആ ചെന്നായുടെ വായിൽ നിന്ന് നിങ്ങളുടെ കുഞ്ഞിനെ രക്ഷിക്കാൻ എനിക്കു സംഗതിയായതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു. നമ്മുടെ മതം ഭിന്നങ്ങളാണെങ്കിലും അവ പരസ്പരോപകാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സ്വാഭാവികനീതിയിലെങ്കിലും യോജിപ്പുള്ളവയാണ്. എന്നെയും എന്റെ മതക്കാരേയും വർജ്ജ്യന്മാരായ നീചന്മാരായി ഗണിക്കാൻ വേണ്ടതൊക്കെ അഭ്യസിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരാളുടെ കുഞ്ഞിനെ രക്ഷിക്കാൻ സംഗതിയായതിൽ എനിക്കു വളരെ സന്തോഷമുണ്ട്. എന്റെ ഈ പ്രവൃത്തി നിങ്ങളുടെ കൃതജ്ഞതയ്ക്കു ഹേതുവായിത്തീന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് ജ്ഞാനോപയുക്തമായ ഒരു പാഠവുംകൂടി ആയിത്തീന്നിട്ടുണ്ട്. ഹിന്ദുക്കളുടെ അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ ഇല്ലാത്തവരിൽ നിന്നു മനുഷ്യന്റെ ഗുണവിചാരങ്ങൾ നശിച്ചുപോകുമെന്ന് നിങ്ങൾ വിശ്വസിക്കരുത്."

മുല കുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന തന്റെ കുഞ്ഞിനെ പ്രേമത്തോടെ നോക്കിക്കൊണ്ട് അവൾ പറഞ്ഞു:—

"മതഭേദംകൊണ്ടുള്ള പ്രതിബന്ധങ്ങൾ എന്തുതന്നെ ആയിരുന്നാലും എന്റെ ഐഹികവാസത്തിൽ എനിക്കുള്ള ഈ പരമസമ്പത്തിനെ നിങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വമായ സ്മരണയോടുകൂടിയല്ലാതെ എനിക്കു നോക്കു

KANNIMAL & AYATHIL QUILON.

വാൻ കഴിവുണ്ടാകുന്നതല്ല. നിങ്ങൾ ഈ കുഞ്ഞിൻെറ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ച് അതിൻെറ പ്രിയപ്പെട്ട മാതാവിൻെറ കയ്യിൽ ഏല്പിച്ചു. ഈ ഉപകാരത്തിനു തക്ക വിധത്തിൽ എൻെറ കൃതജ്ഞതയെ പ്രദർശിപ്പിക്കാൻ നമ്മുടെ ഭിന്നങ്ങളായ മതനിയമങ്ങൾ പ്രതിബന്ധങ്ങളായി നില്ക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും എൻെറ ദേവന്മാരുടെ ഒരു പരമശത്രുവിനു എൻെറ ജീവൻ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതിനെ ഞാൻ ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കുന്നതല്ല. എൻെറ ഉത്തമസുഹൃത്തുക്കളിൽ ഒരാളെപ്പോലെ നിങ്ങളെ ഞാൻ കരുതിയിരിക്കുന്നു എന്നു നിങ്ങൾ വിശ്വസിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുന്നു."

അന്യൻ—"നിങ്ങളുടെ കുഞ്ഞിൻെറ ജീവനു നിങ്ങൾ ആരോടാണു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്നു അറിയുമ്പോൾ നിങ്ങളുടെ ഈ കൃതജ്ഞതയൊക്കെ പക്ഷേ മാഞ്ഞുപോകയില്ലയോ എന്നു ഞാൻ സംശയിക്കുന്നു."

സ്ത്രീ—"ഇല്ല. ആ അറിവു ഒരിക്കലും എൻെറ കടപ്പാടിനെ ഭേദപ്പെടുത്തുന്നതല്ല. ആത്മീയമായും സാമൂഹികമായും നമുക്കു തമ്മിൽ ഉള്ള വിശ്വാസങ്ങളുടെ ഭേദത്തെക്കുറിച്ചു ഞാൻ ദുഃഖിക്കുമായിരിക്കാം. എന്നാൽ എൻെറ ജീവനേക്കാൾ ഞാൻ പ്രിയപ്പെടുന്ന ഒരു ജീവനെ രക്ഷിച്ചുതന്ന നിങ്ങളുടെ ഗുണകൃത്യത്തെ എനിക്കു ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല. എൻെറ ഈ കടപ്പാട് ആരോടാണെന്ന് അറിയാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കട്ടെയോ?"

അന്യൻ—"നിങ്ങളുടെ മതത്തിൻെറ ബദ്ധവിരോധിയായ ഗസ്നിയിലെ സുൽത്താൻ മാമുദ്ദിനോടാണ്. ആ ഉന്നതമായ ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന നിങ്ങളുടെ ആ വലിയ ദിവ്യവിഗ്രഹത്തെ അതിൻെറ പ്രതിഷ്ഠയിൽ

നിന്നു ധ്വംസനം ചെയ്തു് ആ നിർജ്ജീവവസ്തുവിനെ ഇത്രയുംകാലം വച്ചു ആരാധിച്ചവരെ ലജ്ജിപ്പിക്കാനായി ഒരുങ്ങിവന്നിരിക്കുന്നവനാണു് ഞാൻ."

ആ അന്യൻ തൻെറ ദേവന്മാരുടെ പരമശത്രുവാണെന്നു പറഞ്ഞുകേട്ടപ്പോറം സുന്ദരിയായ ആ ഹിന്ദുസ്ത്രീ നടുങ്ങിപ്പോയി. അവറം ഭയപ്പെട്ടു പരിഭ്രമിച്ചു എങ്കിലും അവളുടെ സ്വാഭാവികമായ ഗുണവിചാരങ്ങളെ നഷ്ടമാക്കുന്നതിനു് ദുർബലങ്ങളായ മതനിയമങ്ങറംക്കു ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. തൻെറ കുഞ്ഞിൻെറ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ച ആളിനെ തൻെറ വംശശത്രുവെങ്കിലും അവറം ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കയില്ലെന്നു വീണ്ടും ഉറപ്പായി പറഞ്ഞു.

മാമൂട്ടു്—"ആ കാണുന്ന കോട്ടമതിലുകറംക്കുള്ളിൽ ഞാൻ ജയഘോഷത്തോടുകൂടി പ്രവേശിക്കുന്നതിനെ കാണാൻ നിങ്ങറം ഒരുങ്ങിയിരുന്നുകൊള്ളുകതന്നെ. എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം രക്ഷയേക്കുറിച്ചു നിങ്ങറം ഭയപ്പെടേണ്ട. ഗസ്നിയിലെ സുൽത്താൻ തന്നെക്കൊണ്ടു സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത ഒരു ഔദാര്യത്തെ ഒരിക്കലും വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നു നിങ്ങറംക്കു അറിയാറാകും."

KANNIMAL & AYATHIL
QUILON.
MEMORIAL LIBRARY

൨-ാം അദ്ധ്യായം.

ആ ഹിന്തുസ്ത്രീ തന്റെ ഉപകൎത്താവിനോടു തനിക്കുള്ള കൃതജ്ഞതയെ കാണിച്ചുകൊണ്ടു സോമനാഥന്റെ കോട്ടയ്ക്കകത്തുകടന്നു തന്റെ ഭവനത്തിൽ എത്തി. അവൾ തന്റെ ഭൎത്താവിനെ അന്നു നടന്ന കാൎയ്യങ്ങൾ എല്ലാം വിവരമായി പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. അയാൾ ജ്വരരോഗം പിടിപെട്ടു കിടക്കുകയായിരുന്നു. അയാൾ ഒരു ഉൽകൃഷ്ടജാതി ഹിന്തുവായിരുന്നതിനാൽ ഹിന്തുക്കളുടെ അബദ്ധവിശ്വാസങ്ങൾ മുഴുവനും അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. രോഗം നിമിത്തം ഈ ദുസ്സ്വഭാവം ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ മൂൎദ്ധന്യത്തെ പ്രാപിച്ചിരുന്നു. തന്റെ ഭാൎയ്യ പറഞ്ഞ കഥ അയാൾക്കു വളരെ ദുസ്സഹമായിത്തീൎന്നു. തന്റെ മതത്തെ വിശ്വസിക്കാത്ത ഒരുവനാൽ തന്റെ കുഞ്ഞിന്റെ ജീവൻ രക്ഷിക്കപ്പെട്ടു എന്നുള്ളതു് അയാൾക്കു വിചാരിക്കാൻപോലും പാടില്ലായിരുന്നു. തന്റെ കുഞ്ഞിനു നീചകരസ്പൎശത്തിനു ഹേതുവായിത്തീൎന്ന സംഭവങ്ങളെ അയാൾ ശപിച്ചു പലതും പുലമ്പി. ഒരു മുസൽമാന്റെ കരം തന്റെ കുഞ്ഞിനെ രക്ഷിക്കുന്നതിൽ ഭേദം അതിനെ ചെന്നായ് വിഴുങ്ങുന്നതായിരുന്നു എന്നു് ആ പരിശുദ്ധനു തോന്നി. ഈ മുസൽമാൻ വിശേഷിച്ചും ഹിന്തുക്കളുടെയും അവരുടെ മതത്തിന്റെയും പരമവിരോധിയും ആയിരുന്നു.

ഈ പരിശുദ്ധനായ ഹിന്തുവിനു് ഏകദേശം മുപ്പതു വയസ്സു പ്രായംവരും. അയാൾ സുന്ദരനും സുശീലനും എന്നാൽ ജാതിസ്വഭാവംകൊണ്ടു മഹാ അബദ്ധവിശ്വാസി

യും ആയിരുന്നു. അയാൾക്ക തന്റെ ഭാൎയ്യയോട്ട് അമിതമായ പ്രേമം ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൾക്ക് അയാളെക്കുറിച്ചും അതുപോലെതന്നെ. പതിവ്രതയായ ഒരു പത്നിയുടെ സകല ധൎമ്മങ്ങളും അവൾ ലേശം തെററാതെ അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നു. ഹിന്തുഭൎത്താക്കന്മാരുടെ സാധാരണ നീതിയനുസരിച്ച് അയാൾ അവളെ തന്റെ അധികാരത്തിന് അധീനയായ ഒരു അസ്വതന്ത്ര എന്നു വിചാരിച്ചു വന്നു എങ്കിലും അയാളുടെ ദൃഢമായ അനുരാഗത്തിൽ ഉള്ള വിശ്വാസംകൊണ്ട് അവൾക്ക യാതൊരു ആവലാധിക്കും കാരണമില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ രോഗംകൊണ്ടും മനഃപീഡകളെക്കൊണ്ടും ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ അയാളുടെ സ്വഭാവം കുറ കൎക്കശമായിത്തീൎന്നിരുന്നതിനാൽ അയാൾ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

"ഒരു സ്ത്രീയുടെ ചാപല്യംനിമിത്തം ശിവന്റെ കോപത്തിന് എന്റെ കുടുംബം പാത്രമായിത്തീൎന്നു. സോമനാഥന്റെ ഭക്തന്മാരിൽ ഒരുവന്റെ സന്താനം നീചകരസ്പൎശത്താൽ അശുദ്ധമാക്കപ്പെട്ടുവാൻ സംഗതിയായിത്തീൎന്നല്ലോ. അടുത്തതവണ നീ സോമനാഥന്റെ പരിശുദ്ധസന്നിധിയിൽ ദൎശനത്തിനായി ചെല്ലുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഫാലനേത്രാഗ്നിയിൽ നീ ദഹിച്ചുപോയില്ലെങ്കിൽ, നോക്കിക്കൊൾക."

ആ യുവതിയായ ഭാൎയ്യയുടെ ശാന്തങ്ങളെങ്കിലും പ്രസന്നങ്ങളായ നയനങ്ങളിൽ അശ്രുക്കൾ നിറഞ്ഞു. വിറച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നീണ്ട കൺപീലികളിൽനിന്ന് അവ തുള്ളികളായി തുടിക്കുന്ന കവിൾത്തടങ്ങളിൽ വീണു. അവൾ ഒന്നും പറയാതെ തന്റെ കുഞ്ഞിനെ ഗാഢമായി മാ

രോടണച്ചു. അവളുടെ ഭർത്താവിന്റെ ഹൃദയം ഇതുകണ്ടു അലിഞ്ഞു എങ്കിലും മനസ്സമാധാനത്തിനായി അവളോടു വെളിക്കിറങ്ങിപ്പോകാൻ പറഞ്ഞു. അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ തിങ്ങിക്കൂടിയ സ്തോഭങ്ങളാൽ അയാൾക്കു തീരെ മനസ്സമാധാനമുണ്ടായില്ല. ജ്വരം അധികമായിത്തീർന്നു. അന്നുരാത്രിയിൽ അയാളുടെ രോഗം അപായകരമായ അവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു.

സാധുശീലയായ പത്നി തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ സമീപത്തിൽത്തന്നെ വേണ്ട ശുശ്രൂഷകളും ചെയ്തു കാത്തിരുന്നു. അയാളുടെ ഇഹലോകവാസത്തിന്റെ പരമാവധി ആസന്നമായി എന്ന് അവൾക്കു തോന്നി. അതോടുകൂടി നടപ്പനുസരിച്ച് തന്റെയും എന്നോർത്തപ്പോൾ അർദ്ധരാത്രിയിലെ അതിദുസ്സഹമായ ശീതവാതം അവളുടെ ആത്മാവിനെ ബാധിച്ചപ്പോലെ അവൾക്കു തോന്നി. സതികളുടെ അനുമരണം എത്ര ക്രൂരമായ ഒരു കർമ്മമെന്നോർത്തപ്പോൾ അവളുടെ ഹൃദയം തകർന്നു. ഐഹികമായ സുഖാനുഭവത്തിനു ആരംഭിക്കമാത്രം ചെയ്തിട്ടുള്ള അവളെ, അതിനു സംഗതിയാവാതെ, വിടരാൻ ഭാവിക്കുന്ന പൂമൊട്ടിനെ ഞെട്ടോടെ നുള്ളിക്കളയുംപോലെ ക്രൂരമായ മതാചാരം നിർദ്ദയമായി നശിപ്പിച്ചുകളയുമെന്നുള്ളത് വിചാരിക്കാൻതന്നെ ഭയമാകുന്ന ഒരു പര്യവസാനമായിരുന്നു. തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ അത്യാസന്നമായ അപകടസ്ഥിതികണ്ടു് ഈ ദുഃഖവിചാരങ്ങളിൽനിന്നു അവൾ വിരമിച്ചു. അയാൾ ഒന്നും സംസാരിക്കാതെ ചിന്താമഗ്നനായി കിടന്നിരുന്നു. അയാളുടെ ചിന്ത മുഴുവനും നീചകരസ്പർശത്താൽ തന്റെ ശിശുവിനുണ്ടായ അശുദ്ധിയെക്കുറിച്ചായിരുന്നു. ആ ശിശുവിനെ

അതിൻെറ പിതാവിൻെറ ചരമാശ്ലേഷത്തിനായി ദുഃഖിതയായ അമ്മ അയാളുടെ സമീപത്തു കൊണ്ടുചെന്നപ്പോൾ "മഹാപാപം" എന്നു വച്ചു അയാൾ തിരിഞ്ഞുകളകയും അതിനെ അയാളുടെ മുമ്പാകെ കൊണ്ടുചെല്ലരുതെന്ന് ആജ്ഞാപിക്കയും ചെയ്തു.

സാധുശീലയായ പത്നി മരണാവസ്ഥയിൽ കിടക്കുന്ന തൻെറ ഭർത്താവിൻെറ സമീപത്തിൽ അയാളുടെ ആവശ്യങ്ങളെ അറിഞ്ഞു ചെയ്തും, മനഃക്ലേശത്തെ ശമിപ്പിക്കുമാറു സാന്ത്വനവചനങ്ങൾ പറഞ്ഞും, അവളുടെ സ്വന്തം കൈകൾകൊണ്ടുതന്നെ അയാൾക്കു സേവിക്കേണ്ട ഔഷധങ്ങൾ തയ്യാറാക്കിക്കൊടുത്തുംകൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ ശ്രദ്ധാപൂർവങ്ങളായ ശ്രമങ്ങളെല്ലാം വിഫലങ്ങളായിത്തീൎന്നു. അതിവേഗത്തിൽ തുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നാഡി, ചുട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന നെററി, ഉണങ്ങിയ ഉള്ളങ്കൈ, വരണ്ട നാക്ക്, ഉഷ്ണത്തെ വമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഉച്ഛ്വാസം ഇവയെല്ലാം രോഗിയുടെ അത്യാസന്നമായ അപായസ്ഥിതിയെ വെളിവാക്കി.

രോഗിയെ ചികിത്സിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നാട്ടുവൈദ്യൻ ചില ഔഷധങ്ങൾ രോഗിയെ സേവിപ്പിച്ചു എങ്കിലും അവയൊന്നും ഫലപ്രദമായിരുന്നില്ല. ഔഷധങ്ങളുടെ ശക്തികൊണ്ടു രോഗശമനം അസാദ്ധ്യമെന്നു കണ്ടപ്പോൾ വൈദ്യൻ രോഗിയുടെ സുശീലയായ പത്നിയെ വിളിച്ചു അവളോടു തൻെറ ഭർത്താവിൻെറ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കു സർവശക്തനായ സോമനാഥൻെറ കടാക്ഷമല്ലാതെ വേറെ നിർവാഹമില്ലെന്നും അതിനാൽ അവൾ ഉടൻതന്നെ ക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി സോമനാഥനെ ഭജിക്കണമെന്നും പറഞ്ഞു. അ

വളുടെ അപേക്ഷയെ സോമനാഥൻ ശ്രദ്ധിക്കാതെയിരിക്കയില്ലെന്നു വൈദ്യൻ ഉറപ്പായിപ്പറഞ്ഞു; എന്നാൽ ഭാഗ്യഹീനയായ ആ യുവതിക്കു വൈദ്യന്റെ വാക്കുകൾ വിശ്വാസപൂൎവ്വമായ ആശയെ ജനിപ്പിച്ചില്ല. എങ്കിലും ഈശ്വരകാരുണ്യംകൊണ്ടല്ലാതെ തന്റെ ഭൎത്താവിന്റെ ജീവൻ തിരിയെ കിട്ടുന്ന കാൎയ്യം പ്രയാസമെന്നു അവൾക്കു തീൎച്ചയായി. അതിനാൽ സോമനാഥസന്നിധിയെ ശരണം പ്രാപിക്കതന്നെയെന്ന് അവൾ നിശ്ചയിച്ചു.

ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ സോമനാഥക്ഷേത്രത്തിലെ പുരോഹിതനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ അവിടെ വന്നു. അയാൾ പരിശുദ്ധനായ ഒരു മനുഷ്യനായിരുന്നു. അമിതഭോഗവും ഉദാസീനമായ കാലക്ഷേപവും കൊണ്ട് അയാളുടെ മുഖവും ശരീരവും വികൃതമായിരുന്നു. അയാളുടെ മുഖം ശാന്തമെങ്കിലും വെറുപ്പു തോന്നത്തക്കവിധമുള്ളതായിരുന്നു. മുഖത്തിന്റെ ശാന്തി ഉൽകൃഷ്ടവിചാരങ്ങൾ നിമിത്തം ഉണ്ടായതല്ലെന്നും, തന്റെ പരിശുദ്ധമല്ലാത്ത ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവില്ലായ്മനിമിത്തം മാത്രമുണ്ടായതാണെന്നും സൂക്ഷ്മബുദ്ധിയുള്ളവൎക്കു മനസ്സിലാകും. ഉന്നതമായ പുരികത്തിന്റെ അടിയിൽ അഗാധമായ കുഴിയിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന നിൎജ്ജീവങ്ങളായ നയനങ്ങൾക്ക് അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അനുചിതമായ ദുഷ്കാമത്തിന്റെ ശക്തിയെ പ്രസംഗിക്കാൻ ശക്തിയില്ലായിരുന്നു. പാദങ്ങൾ ശോഷിച്ച് അസ്ഥിമാത്രം ശേഷിച്ചു അതിന്റെ ഭാരത്തെ വഹിക്കുന്നതിന് അശക്തങ്ങളായിത്തീൎന്നിരുന്നു. അയാൾ രോഗി കിടക്കുന്ന മുറിയിൽ കടന്നു നിലത്തു "ചമ്മണക്കാലുംപൂട്ടി" ഇരുന്നുകൊണ്ടു കഞ്ചാവു

കുടുക്ക കൊണ്ടുവരാൻ പറഞ്ഞു. കുറേനേരം കഞ്ചാവു വലിച്ചശേഷം രോഗിയോടു നിസ്സാരമായ ഒരു സാധാരണ കാൎയ്യം പറയുംപോലെ "നിങ്ങളുടെ ആത്മാവു ഒരു പുതിയ ശരീരത്തെ പ്രാപിക്കാൻ പോകുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് എന്താണാഗ്രഹമുള്ളതെന്നു പറയണം" എന്നുപറഞ്ഞു.

രോഗി ക്ഷീണസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:—"എന്റെ ജീവിതം പരിശുദ്ധമായിരുന്നു. അതിനാൽ എനിക്കു ഉൽകൃഷ്ടമായ ഒരു പുനൎജ്ജന്മം ലഭിച്ച് ബ്രഹ്മത്തോട് ഒരു പടികൂടി അടുക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു."

ബ്രാഹ്മണൻ:—"അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ ആത്മാവിന്റെ അന്യശരീരപ്രാപ്തിക്കു നിങ്ങൾ തയ്യാർതന്നെയാണ്. ഇഹലോകവാസത്തിൽ മുഷിഞ്ഞായിരിക്കാം."

രോഗി ഉറക്കെപ്പറഞ്ഞു:—"ഇല്ല. ജീവതത്തിൽഉള്ള ആശ നശിച്ചുപോയിട്ടില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ മരണശേഷമുള്ള എന്റെ അവസ്ഥ അന്ധകാരമയമായും അനിശ്ചിതമായും എനിക്കു തോന്നുന്നു. മരണം ഭയാനകമായ ഒരു അവസ്ഥതന്നെ. അതിനാൽ ജീവിതത്തിലുള്ള ആശയെ നശിപ്പിക്കുന്ന വാൎദ്ധക്യം പിടിപെടുന്നതുവരെ കഴിവുണ്ടെങ്കിൽ ജീവിച്ചിരിക്കാൻതന്നെയാണ് എനിയ്ക്കാഗ്രഹമുള്ളത്."

ബ്രാഹ്മണൻ:—"വൃദ്ധന്മാരുടെ ആഗ്രഹം മരിക്കണമെന്നാണെന്നു നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ?"

രോഗി:—"അവരുടെ ജീവിതം പരിശുദ്ധമായിരുന്നു എങ്കിൽ അവൎക്ക് ഇഹത്തിൽ സുഖാനുഭവങ്ങൾ ഇനി ഇ

ല്ലന്നു വരുമ്പോൾ അവർ പിന്നെ എന്തിനു ജീവിച്ചിരിക്കാൻ മോഹിക്കുന്നു?"

ബ്രാഹ്മണൻ:—"നിങ്ങളെപ്പോലെതന്നെ അവരും മരണശേഷമുള്ള അവസ്ഥ സന്ദിഗ്ദ്ധമെന്നു വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലോ? എത്രകാലം ജീവിച്ചിരുന്നാലും ജീവിതാനന്ദത്തിനു കുറവുണ്ടാകയില്ല. മരണശേഷമുള്ള ആനന്ദങ്ങൾ സാക്ഷാൽ ഉള്ളവതന്നെയാണെന്നു നമുക്കെന്താണു ലക്ഷ്യം? അവ കേവലം മനഃകല്പനകൾ മാത്രമായിരിക്കാം."

രോഗി—"വേദങ്ങൾ അങ്ങനെയല്ലല്ലോ നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നതു്."

ബ്രാഹ്മണൻ:—"ഓ! വേദങ്ങൾ! ശരി. അവയെ നമുക്കു നിഷേധിക്കാൻ പാടില്ല. വേദം ബ്രഹ്മമുഖത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണു്. ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ വേദമുഖേന നമുക്കു ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്യുന്നു. ഗ്രന്ഥങ്ങളായ അവയിലെ പരമസിദ്ധാന്തങ്ങളെ പരിശോധിച്ചുനോക്കാൻ പരിശുദ്ധന്മാരായ നമുക്കു മാത്രമേ അധികാരമുള്ളു. നിങ്ങളെ ഈ അത്യാപത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാൻ ഞാൻ മാർഗ്ഗം കാണുന്നുണ്ടു്. നിങ്ങളുടെ ഭാര്യ ഇന്നു ക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു സോമനാഥനെ ഭജിക്കട്ടെ. എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ രോഗം ഉടൻ ഭേദമാകുന്നതാണു്."

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ പിന്നെയും കഞ്ചാവു വലിക്കാൻ തുടങ്ങി. അതിനിടയ്ക്കു് ആരും സംസാരിച്ചില്ല. അനന്തരം കറുപ്പു ഒരു വലിയ ഗുളികയുരുട്ടി മിഴുങ്ങിക്കൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ എഴുന്നേറ്റു രോഗിയുടെ ഭാര്യയെ ഒരു വശത്തു വിളിച്ചു അവളോടു സ്വകാര്യമായി ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

"നിന്റെ ഭർത്താവിന്റെമേൽ യമന്റെ പാശങ്ങൾ വീണുകഴിഞ്ഞു. സോമനാഥന്റെ അനുഗ്രഹംകൊണ്ടല്ലാതെ യമന്റെ ബന്ധനത്തിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തെ മോചിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ല. അദ്ദേഹം മരിക്കയാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചു നീയും സ്വർഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്യേണ്ടിവരുമെന്നു നിനക്കറിയാമല്ലോ."

സ്ത്രീ:—"ഞാൻ അതിനു സന്നദ്ധയാണ്. സകല മതങ്ങളിലുംവച്ചു ശ്രേഷ്ഠമായ നമ്മുടെ ഹിന്ദുമതത്താൽ വിധവകൾക്കു വിധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആ പരിശുദ്ധകർമ്മത്തെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ എനിക്കു യാതൊരു വൈമനസ്യവുമില്ല. അതു് എനിക്കൊരു അനുഗ്രഹമാണ്. അതിനെ ഞാൻ അന്യഥാകരിക്കയില്ല."

ബ്രാഹ്മണൻ:—"എന്നാൽ ആ കാര്യത്തിന്റെ ഭയങ്കരതയെ ഓർത്താൽ കഴിയുമെങ്കിൽ അതിൽനിന്ന് ഒഴിയുന്നതുതന്നെ കൊള്ളാമെന്നു നിനക്കു തോന്നുന്നില്ലയോ?"

സ്ത്രീ:—"ഇല്ല. ഭയങ്കരമായിരുന്നാലും മതത്താൽ വിധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പരിശുദ്ധകർമ്മത്തിൽനിന്നു ഒഴിയാൻ ഞാൻ ഒന്നുകൊണ്ടും ശ്രമിക്കുന്നവളല്ല."

ബ്രാഹ്മണൻ:—"ഇതെന്തിന് നിന്റെ അന്തരംഗം എന്താണെന്ന് എനിക്കറിയാം. നീ അതിനെ ഒളിക്കേണ്ട. നിന്നെ ഈ അനുമരണത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാൻ എനിക്കു കഴിയും."

സ്ത്രീ:—"എന്നെരക്ഷിക്കയോ? ഇഹലോകത്തിലുള്ള കഷ്ടതകളിൽനിന്ന് എന്നെ മോചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പരിശുദ്ധകർമ്മത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്രാപിക്കാൻ ഞാൻ ശ്രമിക്കയോ?"

ബ്രാഹ്മണൻ:—"നീ എന്താണു ചപലസ്ത്രീകളെ പ്പോലെ സംസാരിക്കുന്നതു്? നീ നിൻെറ ഭർത്താവിനോ ടൊന്നിച്ചു് ഉടന്തടി ചാടി മരിക്കുന്നതായാൽ നിൻെറ ഭ ർത്താവിൻെറ ആത്മാവിൻെറ ഗതിതന്നെ നിൻെറ ആത്മാ വിനും ഗതി. അതു് അശാസ്യമല്ല. നിൻെറ ഭർത്താവു ലൌകികങ്ങളായ നശ്വരസുഖങ്ങളിൽ ലയിച്ചിരുന്ന ഒരു യുവാവാണു്. അയാൾക്കു യൌവനത്തിലെ അവിവേക ങ്ങൾക്കു പാപഹരമായ പ്രതിവിധിചെയ്യാൻ അവസരം ലഭിച്ചിട്ടില്ല. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആത്മാവി ൻെറ സൽഗതി സംശയഗ്രസ്തമാകുന്നു. സുന്ദരിയായ നീ നിൻെറ ഭർത്താവിനോടൊന്നിച്ചു ജീവത്യാഗം ചെയ്യത്ത ക്കവളല്ല."

ബ്രാഹ്മണൻ സേവിച്ചിരുന്ന കറുപ്പിൻെറയും കഞ്ചാ വിൻെറയും ലഹരി അയാളുടെ തലയ്ക്കുകൊണ്ടു. കുഴിയിൽ കിടന്ന കണ്ണുകൾ പ്രകാശിച്ചു. അയാളുടെ അംഗങ്ങൾക്കു പെരുപ്പംകേറി. ബ്രാഹ്മണൻെറ ഭാവവികാരം കണ്ടു സാ ധുശീലയായ ആ സ്ത്രീ പരിഭ്രമിച്ചു. ഒരു വിടൻെറ ചേ ഷ്ടകൾ അയാളിൽ പ്രകാശിച്ചുകണ്ടതു ബ്രാഹ്മണനാണ ല്ലോ എന്നുവച്ചു് അവൾ ക്ഷമിച്ചു. അയാൾ അടുത്തു ചെന്നു് അവളുടെ തോളിൽ കൈവച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു:—

"കുഞ്ഞേ! ഇന്നു രാത്രിയിൽ നീ ക്ഷേത്രത്തിൽ വര ണം. സോമനാഥനു നിനക്കുള്ള നേർച്ചയും കൊണ്ടുവര ണം. ഞാനുള്ളപ്പോൾ നിനക്കു് ഒരു മദ്ധ്യസ്ഥൻെറ ആ വശ്യകത നേരിടുകയില്ല. അനുമരണത്തിനു നീ ആലോ ചിക്കേണ്ടാ. നിൻെറ ഭർത്താവിൻെറ മരണശേഷം നിന ക്കു സുഖമായ ജീവിതത്തിനു ഞാൻ മാർഗ്ഗംകണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ജ

ങ്ങൾ നീ ഉടന്തടിചാടിമരിച്ചു എന്നുതന്നെ വിശ്വസി ച്ചുകൊള്ളും. നിന്നെ ചിതയിൽ ജ്വലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരി ക്കുന്ന അഗ്നിയിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാൻ ഈ കൈകൾക്കു ശ ക്തിയുണ്ട്."

"സ്ത്രീ:—മതിമതി. എന്റെ കൃത്യം എന്താണെന്നു എനിക്കറിയാം. അതിനെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ എന്റെ സ്വന്തമനസ്സാക്ഷിയല്ലാതെ ഒരു ഉപദേഷ്ടാവിന്റെ ആവ ശ്യം എനിക്കില്ല. സോമനാഥനെ ശരണംപ്രാപിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽ ഞാൻ എന്റെ പ്രാൎത്ഥ നയെ സമർപ്പിച്ചുനോക്കട്ടെ."

"എന്നാൽ ഇന്ന് അസ്തമയത്തിനുശേഷം നമുക്കുത മ്മിൽ കാണാം" എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ പോ യി. അയാൾ യാത്രാസമയത്തു പ്രദർശിപ്പിച്ച യുവാവായ ഒരു വിടന്റെ ചേഷ്ടകളെ കണ്ടുകൊണ്ടു ഭാഗ്യഹീനയായ ആ സ്ത്രീരത്നം തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ മുറിയിൽ കടന്നുചെ ന്നു. അദ്ദേഹം ബ്രാഹ്മണനുമായുള്ള സംഭാഷണംകൊണ്ടു ണ്ടായ ക്ഷീണത്താൽ അസ്വാസ്ഥനായി ഉറങ്ങുന്നതു കണ്ടു. നിദ്രാഭംഗം വരുത്തേണ്ടെന്നു വിചാരിച്ച് അവൾ ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല.

൩-ാം അദ്ധ്യായം.

സൂൎയ്യൻ "പുത്തൻനിറമാണ്ട ചെമ്പരത്തിപ്പൂവിന്റെ" ശോഭയോടുകൂടി അസ്തഗിരിയിൽ മറഞ്ഞു. അതുവരെ തന്റെ ജാജ്വല്യമാനമായ കിരണമേററു പ്രസന്നമായിരുന്ന

ലോകത്തിന്റെ കഷ്ടതകളെ മേലിൽ കാണാൻ കഴികയില്ലെന്നുള്ള ഭാവത്തിൽ കർമ്മസാക്ഷിയായ ആ തേജോമൂർത്തി തന്റെ മനോഹരങ്ങളായ കരങ്ങളെ ഒതുക്കി. സന്ധ്യയുടെ ഭയാനകമായ നിഴൽ സോമനാഥനഗരത്തിന്മേൽ പതിച്ചു. അന്ധകാരമയമായ രജനിയുടെ ഭയങ്കരതയ്ക്കു് ആശ്വാസത്തെ കൊടുക്കമാറു സന്തോഷമുള്ള കൊച്ചുകുട്ടികളെപ്പോലെ മന്ദഹാസം തൂകിക്കൊണ്ടു നക്ഷത്രരാജികൾ ആകാശമണ്ഡലത്തെ വിതാനിച്ചുവിളങ്ങി.

രാത്രി നാലഞ്ചുനാഴിക ഇരുട്ടി. നമ്മുടെ നായിക തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ രോഗത്തിനു യാതൊരു ശമനവും കാണായ്കയാൽ ദുഃഖിതയായി സർവ്വശക്തനായ സോമനാഥനെ തന്റെനേർച്ചയുംകൊണ്ടു തിരിച്ചു. സോമനാഥക്ഷേത്രം അക്കാലത്തു ഹിന്തുസ്ഥാനത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ദേവാലയങ്ങളിൽ എത്രയും പ്രസിദ്ധിയുള്ള ഒന്നായിരുന്നു. അതു് നഗരത്തിന്റെ ഉയർന്ന ഒരു ഭാഗത്തു വളരെ വിസ്താരത്തിൽ നിന്നിരുന്നു. ഉഗ്രമായ ഈ ക്ഷേത്രം പ്രാചീനഹിന്തുക്കളുടെ ശില്പതക്ഷണങ്ങൾക്കുള്ള പരിപൂർണ്ണമായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തമായിരുന്നു. അകത്തു് അനേകശതം അടി നീളത്തിൽ വളരെ വിശാലമായ ഒരു മണ്ഡപം ഉണ്ടായിരുന്നതിന്റെ ഇരുവശവും അത്യുന്നതങ്ങളായ അനേകം ഗോപുരങ്ങൾ നിന്നിരുന്നു. ഈ ഗോപുരങ്ങളിൽ ഓരോന്നിലും മഹാഭാരതത്തിലെ ഓരോ കഥകളെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന രൂപങ്ങൾ കൊത്തിയിരുന്നു. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ എല്ലാ സ്തംഭങ്ങളും ഒററക്കരിങ്കൽ കടഞ്ഞു തീർത്തിട്ടുള്ളതും അവയുടെ ആകൃതിയും ശില്പവൈചിത്ര്യവും അന്യാദൃശമായിട്ടുള്ളതും ആയിരുന്നു. മദ്ധ്യേയുള്ള അത്യു

ന്നതമായ ശ്രീകോവിലിനകത്തു സോമനാഥന്റെ ഉഗ്രമായ ബിംബം നിന്നിരുന്നു. ബിംബം കരിങ്കൽ കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതായിരുന്നു. അതിന്റെ കിരീടം നാനാവൎണ്ണങ്ങളായ അനവധി അമൂല്യരത്നങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അലംകൃതമായിരുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള അനവധി രത്നങ്ങൾ ക്ഷേത്രത്തിനകത്തുള്ള സ്തംഭങ്ങളിലും പതിച്ചിരുന്നു. ബിംബത്തിന്റെ കണ്ണുകൾ രണ്ടും ഉജ്ജ്വലപ്രഭങ്ങളായ രണ്ടു വലിയ വൈഡൂൎയ്യരത്നങ്ങൾ കൊണ്ടുണ്ടാക്കപ്പെട്ടവയായിരുന്നു.

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ ഉയരെ തൂക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വിളക്കു മാത്രമേ രാത്രിയിൽ കത്തിക്ക പതിവുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. എങ്കിലും അതിന്റെ പ്രകാശം വിഗ്രഹത്തിലും സ്തംഭങ്ങളിലും പതിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ജാജ്വല്യമാനങ്ങളായ രത്നങ്ങളിൽ പ്രതിഫലിച്ചു ദിവ്യമായ ഒരു ശോഭാപ്രസരം അവിടെ ഉണ്ടാക്കുമായിരുന്നതിനാൽ അവിടെ ദർശനത്തിനു ചെല്ലുന്ന ഭക്തന്മാരുടെ ഹൃദയത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വികാരം അവൎണ്ണനീയം ആയിരുന്നു.

അത്യുഗ്രമൂൎത്തിയായ സോമനാഥനു കാണിക്കയായും വഴിപാടായും അസംഖ്യം ദ്രവ്യം ദിവസംപ്രതി വരിക പതിവുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും ആ ധനമെല്ലാം എവിടെ പോയി മറയുന്നു എന്നുള്ളതാൎക്കും തീരെ അജ്ഞാതമായിരുന്നു. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ രണ്ടുവശത്തും അനേകം കൃത്രിമമുറികളും കല്ലറകളും ഉണ്ടായിരുന്നവയുടെ സ്വരൂപംപോലും അവിടത്തെ ശാന്തിക്കാരായ ബ്രാഹ്മണൎക്കല്ലാതെ മററാൎക്കും അറിവാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. അത്ഭുതകരങ്ങളും അവ്യക്തങ്ങളും ആയ അനേക സംഭവങ്ങൾ അവിടെ ദിവസംപ്രതി നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും ജനങ്ങൾ അവയെല്ലാം

സോമനാഥൻെറ ദിവ്യത്വത്തിനുള്ള ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായി വ്യാഖ്യാനിച്ചു പോന്നു.

നമ്മുടെ രോഗിയുടെ ദീനം അന്വേഷിച്ചുവന്ന ബ്രാഹ്മണന്നു ശ്രീകോവിലിനു സമീപംതന്നെ ഒരു വാസസ്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവിടത്തെ ഒരു പ്രധാന പുരോഹിതൻ ആയിരുന്നു. താൻ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മസ്വത്തിനു കൂടിയും അവമാനത്തെ ഉണ്ടാക്കുമാറു അനവധി ദുഷ്കർമ്മങ്ങൾ അകാലവാൎദ്ധക്യം പ്രാപിച്ച ഈ പുരോഹിതബ്രാഹ്മണൻ ദിവസംപ്രതി അവിടെവച്ചു അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നു എങ്കിലും അവയൊക്കയും (കൊടുങ്ങല്ലൂരിലെ പൂരപ്പാട്ടുപോലെ) ദേവീപ്രസാദത്തിന് ആവശ്യമാണെന്ന് അഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നവൎക്ക് മാത്രമേ അറിവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളു.

തൻെറ ഭർത്താവിൻെറ സന്ദിഗ്ദ്ധമായ സ്ഥിതിയേയും, ക്ഷേത്രത്തിൻെറ ഉഗ്രതയേയും, സോമനാഥൻെറ മാഹാത്മ്യത്തേയും താൻ ഏകാകിനിയെന്നുള്ള അവസ്ഥയേയും ഓൎത്തു ചഞ്ചലഹൃദയയായ നമ്മുടെ നായിക ക്ഷേത്രത്തിൻെറ പൂമുഖത്തിൽ എത്തി. നീണ്ടിട്ടുണ്ടിയതും, മങ്ങിയ പ്രഭയോടു കൂടിയതുമായ പൂമുഖത്തിൽ കൂടി ശ്രീകോവിലിനകത്തു ദൂരത്തിൽ സോമനാഥൻെറ ബിംബം ദിവ്യരത്നപ്രകാശത്തിൽ വിളങ്ങിക്കണ്ടപ്പോൾ ആ സാധ്വിയുടെ പാവനമായ ഹൃദയത്തിൽ ഉണ്ടായ വികാരം അനിർവചനീയമായിരുന്നു. അവൾ സാവധാനമായും, എന്നാൽ പതറാതെയും നടന്നു സോമനാഥൻെറ സന്നിധിയിൽ എത്തി. അവിടം നിർജ്ജനമായിരുന്നു. അവൾ സോമനാഥൻെറ സന്നിധിയിൽ സാഷ്ടാംഗം നമസ്കരിച്ച്, തൻെറ

ഭൎത്താവിൻെറ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നു എത്രയും ഭക്തിയോടെ പ്രാൎത്ഥിച്ചു.

മരണശേഷം മനുഷ്യാത്മാവു സോമനാഥസന്നിധിയെ പ്രാപിക്കുമെന്നും, സോമനാഥൻ ഈ ആത്മാക്കളെ തൻെറ പ്രസാദംപോലെ ഓരോ പുതിയ ശരീരങ്ങളിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുമെന്നും അക്കാലത്തു അവിടങ്ങളിലുള്ള ഹിന്ദുക്കൾക്ക് ഒരു വിശ്വാസം ഉണ്ടായിരുന്നു. സമുദ്രത്തിൽ ഏററമിറക്കമുണ്ടാകുന്നതു സോമനാഥനു സമുദ്രം ചെയ്യുന്ന ആരാധനയാണെന്നു അവിടത്തെ പുരോഹിതന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർ ഘോഷിച്ചു ജനങ്ങൾക്കു സോമനാഥൻെറ ദിവ്യപ്രഭാവത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്തെ വൎദ്ധിപ്പിച്ചും വന്നിരുന്നു.

നമ്മുടെ നായിക പ്രാൎത്ഥനാനന്തരം ബിംബത്തിൻെറ സമീപത്തിൽ ചെന്നു ഒരു കൈനിറയെ സ്വൎണ്ണനാണയം സോമനാഥനു കാണിക്കയായി സമൎപ്പിച്ചു. അവളുടെ ഭൎത്താവു സമ്പന്നനായിരുന്നു. എന്തെങ്കിലും വഴിപാടുവാങ്ങാതെ സോമനാഥൻ എത്ര ഭക്തന്മാരുടെ പ്രാൎത്ഥനയേയും ശ്രദ്ധിക്ക പതിവില്ലായിരുന്നു. അവൾ ഭൎത്താവിൻെറ ജീവനെ ത്രാണനം ചെയ്തുകൊടുക്കണമെന്നും, അദ്ദേഹത്തിൻെറ ജീവിതാവധി കഴിഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, അതിനു നിവൃത്തിയില്ലാത്തപക്ഷം അദ്ദേഹത്തിനു എത്രയും ഉൽകൃഷ്ടമായ ഒരു പുനൎജ്ജന്മം കൊടുക്കണമെന്നും സോമനാഥനോടു പ്രാൎത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ ബിംബത്തിൻെറ അന്തൎഭാഗത്തുനിന്നു അമാനുഷവും അത്ഭുതകരവുമായ ഒരു ശബ്ദം പുറപ്പെട്ടു. സോമനാഥൻെറ നയനങ്ങളിൽ ദിവ്യമായ ഒരു പ്രകാശം ഉണ്ടായി. അവൾ

KAINNKAL & AYATHIL
QUILON.

ദണ്ഡനമസ്കാരം ചെയ്തു എഴുന്നേററപ്പോൾ നമ്മുടെ പഴയ ബ്രാഹ്മണൻ അവളുടെ മുമ്പാകെ ആവിർഭവിച്ചു. സോമനാഥൻെറ പരിശുദ്ധസന്നിധിയിൽ ആയതുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണനെ കുറിച്ചു യാതൊരു ദോഷവിചാരവും അവളുടെ സ്ഫടികനിർമ്മലമായ ഹൃദയത്തിൽ ഉണ്ടായില്ല.

ബ്രാഹ്മണൻ:—"സോമനാഥൻ നിൻെറ പ്രാൎത്ഥനയെ കേട്ടു. അദ്ദേഹം ഇന്നു അർദ്ധരാത്രിയിൽ നിനക്കു ദർശനം തരും."

സ്ത്രീ:—"നിങ്ങൾ എന്നെ പരിഹസിക്കയാണ്. സോമനാഥൻ മനുഷ്യരൂപത്തിൽ തൻെറ ഭക്തന്മാൎക്ക് ദർശനം കൊടുക്കാറുണ്ടോ?"

ബ്രാഹ്മണൻ:—"സംശയമെന്തു്? അദ്ദേഹത്തിനു പ്രസാദം തോന്നുന്ന ഭക്തന്മാൎക്കു മനുഷ്യരൂപത്തിൽതന്നെ അദ്ദേഹം പ്രത്യക്ഷനായി അഭീഷ്ടദാനം ചെയ്യാറുണ്ടു്. സാധാരണയായി അദ്ദേഹം തൻെറ ശാന്തിക്കാരായ പുരോഹിതന്മാരുടെ വേഷമാണു് കൈക്കൊള്ളാറുള്ളതു്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രത്യേക പ്രസാദത്തിനു പാത്രമായുള്ള ഒരു ബ്രാഹ്മണൻെറ രൂപത്തിൽ ഇന്നു അദ്ദേഹം നിനക്കു ദർശനം തരും. അദ്ദേഹം നിൻെറ അഭീഷ്ടത്തെ സാധിച്ചു തരാൻതന്നെ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു."

സാധ്വിയായ അവൾ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞതെല്ലാം കേട്ടു വിസ്മയിച്ചു. പുരോഹിതന്മാരുടെ പൂജ്യതയെ കണക്കില്ലാതെ പ്രസംഗിക്കുന്ന ഒരു മതത്തിൽ അവൾക്കുള്ള ദൃഢവിശ്വാസം—അവൾ അപ്പോൾ നിന്നിരുന്ന സ്ഥലത്തിൻെറ മാഹാത്മ്യം—വിഗ്രഹത്തിന്മേൽ പ്രകാശിച്ചുക-

ണ്ട ദിവ്യമായ തേജഃപ്രസരം—അവളുടെ ഭത്താവിൻെറ പ്രാണരക്ഷയിലുള്ള താൽപര്യം—അവളുടെ പ്രാത്ഥനയെ സോമനാഥൻ സ്വീകരിച്ചു എന്നുള്ള സന്തോഷകരമായ വത്തമാനം—ഇതുകളെല്ലാംകൊണ്ടു കാപട്യം എന്നുള്ളതു എന്താണെന്നു അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ആ സാധ്വിയുവതിയുടെ മൃദുലഹൃദയത്തിൽ ഉണ്ടായ ഭിന്നങ്ങളായ സ്തോഭങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അവൾ പരവശയായി. ജാതിസ്വഭാവത്താൽ ഹൃദയത്തിൽ വേരൂന്നിപ്പോയ മൂഢവിശ്വാസത്തിൻെറ മൂൎദ്ധന്യം കൊണ്ടു് അവൾ അന്നു് അദ്ധരാത്രിയിൽ സോമനാഥൻെറ വരവിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കാം എന്നു സമ്മതിച്ചു.

കാപട്യമേറിയ ആ ദുഷ്ടബ്രാഹ്മണനു തൻെറ ഇന്ദ്രജാലത്തിൻെറ ശക്തി അവളുടെ ഹൃദയത്തെ വ്യാമോഹിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമയത്തു മാത്രമേ അവളെ സ്വാധീനയാക്കി തൻെറ അഭീഷ്ടം സാധിക്കാൻ കഴിവുണ്ടാകയുള്ളു എന്നറിയാമായിരുന്നു. അതിനാൽ അവളുടെ ഹൃദയത്തെ കുറേക്കൂടി വശ്യമാക്കി ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടി അനേകം ദാസികളെ ബിംബത്തിൻെറ സന്നിധിയിൽ വരുത്തി സോമനാഥനു പ്രിയമുള്ള ഓരോ ലീലകൾ അവളുടെ മുമ്പാകെ വച്ചു ചെയ്യിച്ചു കാണിച്ചു. മതത്തിൻെറ പരിശുദ്ധതയ്ക്കു കൂടിയും കളങ്കത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തീക്കുന്ന ഏതാദൃശങ്ങളായ ഗോഷ്ടിത്തങ്ങളെ അബദ്ധവിശ്വാസംകൊണ്ടു് അന്ധയായ നമ്മുടെ സാധ്വനായിക യാതൊരു വെറുപ്പുംകൂടാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. ക്ഷേത്രത്തിലെ ശാന്തിക്കാരായ പല ബ്രാഹ്മണരും ദാസികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ വന്നുചേൎന്നു ജുഗുപ്സാവഹങ്ങളായ ഓരോ ലീലകൾ കാണിച്ചുതുടങ്ങി. പെട്ടെന്നു് ഒരു ദിവ്യശക്തിയാലെന്നു തോന്നുംവണ്ണം ക്ഷേത്ര

ത്തിലെ വിളക്കണഞ്ഞു. അവിടെയെങ്ങും അന്ധകാരം നിറഞ്ഞു. യുവതിയായ നമ്മുടെ നായിക വല്ലാതെ അമ്പരന്നു നിന്നുപോയി. അവൾ സോമനാഥന്റെ ദിവ്യസന്നിധിക്ക് അനുരൂപമല്ലാത്തവിധത്തിൽ ഭയപ്പെട്ടു വിറച്ചു. അവൾ പരിഭ്രമത്തോടെ പൂമുഖത്തിനു നേരേ തിരിഞ്ഞു പുറത്തേക്കു പോകാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ ശാന്തമായ ഒരു ശബ്ദം അവളുടെ ശ്രവണേന്ദ്രിയങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞു.

"സോമനാഥൻ ഇതാ നിനക്കു ദർശനം തന്നിരിക്കുന്നു; നേരം അർദ്ധരാത്രിയായി, അടുത്തുവരു."

അവളുടെ ഹൃദയം ഊക്കോടെ തുടിച്ചുതുടങ്ങി. പെട്ടെന്ന് ഒരു സംശയം അവളുടെ ഉള്ളിൽ ഉദിച്ചു. അവൾ കേട്ടശബ്ദം എത്രതന്നെ ഒച്ചമാററി പുറപ്പെടുവിച്ചതായിരുന്നിട്ടും അവൾക്കു തിരിച്ചറിയാൻ പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതു നമ്മുടെ പരിശുദ്ധനായ ബ്രാഹ്മണന്റേതായിരുന്നു. സോമനാഥൻതന്നെ അവൾക്കു സത്യം വെളുപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തതുപോലെ അവൾക്കു തോന്നി. അവളുടെ തലയ്ക്കു ഭ്രാന്തുപിടിച്ചു. അവളുടെ വ്യാമോഹം നീങ്ങി. പെട്ടെന്ന് ഒരു വെളിച്ചം അവളുടെ ഉള്ളിൽ ഉദിച്ചപോലെ തോന്നുകയാൽ അവൾ മനഃസ്തോഭങ്ങളെക്കൊണ്ടുശ്വാസം മുട്ടി. അവൾ ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല. അവൾക്കു വല്ല അവലംബവും കൂടാതെ നില്ക്കാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. അങ്ങനെ അവൾ ഇരുട്ടിൽ തപ്പിയപ്പോൾ അവളുടെ കൈകൾ സോമനാഥന്റെ ബിംബത്തിന്മേൽ തട്ടി. ബ്രാഹ്മണൻ വീണ്ടും ഒച്ചമാററി മന്ത്രിക്കുന്ന സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:—

"വരണം. എന്താണിത്ര താമസം? സോമനാഥൻ ഈ താമസത്തെ സഹിക്കയില്ല. വരണം."

സ്ത്രീ—"ചതിയൻ! തന്റെ വിദ്യ എനിക്കു മനസ്സിലായി. താൻ എന്നെ വഞ്ചിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. തന്റെ വലയിൽ ചാടുന്ന പക്ഷിയാണെന്ന് എന്നെ വിചാരിച്ചോ? ദൂരേ! എന്റെ മുമ്പിൽനിന്നു പൊയ്ക്കൊൾക. മതത്തിനുകൂടിയും അവമാനത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്ന തന്റെ സാമീപ്യംതന്നെയും പാപകരമാണ്. സോമനാഥൻ എന്റെ പ്രാൎത്ഥനയെ കേട്ടു. അദ്ദേഹംതന്നെ എനിക്കു പരമാൎത്ഥം വെളിപ്പെടുത്തിത്തന്നു. ലോഹാംഗാരകനരകത്തിനു പാത്രവാനായ ദുഷ്ടൻ. ദൂരേ."

ബ്രാഹ്മണൻ വിഡ്ഢിയായി; ഇച്ഛാഭംഗംകൊണ്ടുണ്ടായ കാലുഷ്യത്താൽ പെട്ടെന്ന് ആ സ്ഥലംവിട്ടുപോയി. അവൾ ബിംബത്തിൽതന്നെ ചാരിക്കൊണ്ട് ഏകാകിനിയായിനിന്നു. പെട്ടെന്നു ബിംബം ചലിക്കുന്നതുപോലെ അവൾക്കുതോന്നി. അകത്തുനിന്ന് അനേകായിരം സൎപ്പങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു ഹൂൽകാരം ചെയ്യുന്നതുപോലെ ഒരു ശബ്ദം ഉണ്ടായി. ബിംബത്തിന്റെ വായിൽക്കൂടിയും മൂക്കിൽകൂടിയും അഗ്നിജ്വാലകൾ പുറത്തേക്കു ചാടി ക്ഷേത്രത്തിനകത്തു മുഴുവൻ പ്രകാശം ഉണ്ടായി. പുറത്തേക്കു പോകാനുള്ള വാതിൽ അവളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടു. അവൾ ഈ ഇന്ദ്രജാലങ്ങളൊന്നും വകവയ്ക്കാതെ മുമ്പോട്ടു കുതിച്ചോടി ക്ഷേത്രത്തിനു വെളിയിൽ എത്തി. ശീതളമായ ശുദ്ധവായു ഏററ് മൂൎച്ഛയിൽനിന്ന് ഉണൎന്നതുപോലേ അവൾ സന്തോഷിച്ചു. തനിക്കു ലഭിച്ച രക്ഷയ്ക്കായി ഈശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ട് അവൾ വേഗം നടന്നു വീട്ടിൽ എത്തി.

അവരം സംഭ്രമത്തോടും ആശ്ചര്യത്തോടുംകൂടി തൻെറ പ്രിയതമൻെറ മുറിയ്ക്കകത്തു കടന്നു. അദ്ദേഹം ഇഹലോകവുമായുള്ള സംബന്ധത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

KARUNAKARA MEMORIAL LIBRARY
QUILON.

൯-ാം അദ്ധ്യായം.

പരേതനായ ആളിൻെറ സംബന്ധികരംക്കെല്ലാം ഉടൻതന്നെ വിവരം അറിവുകൊടുത്തു. അവർ ഓരോരുത്തരായി വന്നുചേൎന്നു. മരണസമയങ്ങളിൽ ഹിന്തുക്കളുടെ ഇടയിൽ സാധാരണ പതിവുള്ളമാതിരി മുറകരംകൊണ്ടു സമീപസ്ഥലമെല്ലാം മുഴങ്ങി. സ്ത്രീകരം ശവശരീരത്തിന്മേൽ വീണും, തലമുടി വലിച്ചു ചീന്തിയും, മാറത്തടിച്ചും, കൈകാലുകരം തൊഴിച്ചും, നിലത്തുവീണുരുണ്ടും തങ്ങളുടെ അപ്രധിയില്ലാത്ത ദുഃഖപാരവശ്യങ്ങളെ വെളിപ്പെടുത്തി. നമ്മുടെ യുവതിയായ വിധവ ചിന്താമഗ്നയായി സന്നിഹിതമായിരിക്കുന്ന തൻെറ ആപത്തിനെക്കുറിച്ച് ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു നിശ്ചേഷ്ടയായിരുന്നു. അവരം ഇരുന്നേടത്തുതന്നെ തറയ്ക്കപ്പെട്ടതുപോലെ ഇരുന്നു. അവളുടെ നയനങ്ങരം നിലത്തു പതിഞ്ഞിരുന്നു. അവളുടെ വിധവാശ്രുക്കളുടെ ഉറവു് ഒരു തുള്ളിപോലും ശേഷിക്കാതെ വററിപ്പോയി. ഒരു തുള്ളി കണ്ണുനീരുപോലും അവളുടെ കണ്ണിൽനിന്നു വന്നില്ല. ഒരു ഒററ ദീൎഘനിശ്വാസംപോലും അവളുടെ ഉള്ളിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടില്ല. മൃത്യുവിൻെറ അതിഭയങ്കരമായ സ്വപ്നത്തിൽതന്നെ അവളുടെ മനസ്സു മുഴുവനും പതിഞ്ഞിരുന്നു.

സംസ്കാരകർമ്മം നടത്തുന്നതിനു പുരോഹിതനായി വന്ന ആറം നമ്മുടെ പഴയ ബ്രാഹ്മണൻതന്നെ ആയിരുന്നു. അയാറം ആ യുവതിയായ വിധവയുടെ ഹൃദയത്തിൽ ആശ്വാസവും ആശയും ജനിപ്പിക്കുമാറു് എന്തോ ചിലതൊക്കെ മന്ത്രിച്ചു. അവറം അതിൽ ഒരക്ഷരംപോലും കേട്ടില്ല. അതിഭയങ്കരമായ ചിതയിൽനിന്നു് അവളെ രക്ഷിക്കാൻ തനിക്കു കഴിവുണ്ടെന്നു് ആ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു. അവറം വെറുപ്പോടുകൂടി മുഖത്തെ പിൻതിരിച്ചു. എങ്കിലും ബ്രാഹ്മണൻെറ കുഴിയിൽ കിടന്ന കണ്ണുകറംക്കു് എന്തുകൊണ്ടോ ഒരു പ്രകാശം ഉണ്ടായി. അയാറം ഉടൻതന്നെ സംസ്കാരകർമ്മത്തിനു വേണ്ടതൊക്കെ ചെയ്യാനായി പോകയും ചെയ്തു.

പുരോഹിതൻ കുളിച്ചുവന്നു് ഒരു ദർഭപ്പുല്ലെടുത്തു മരിച്ചുപോയ ആളിൻെറ ഒരു വിരലിൽ കെട്ടി. പാവനമായ ഗംഗാജലം തളിച്ചു തറ ശുദ്ധമാക്കി. അനന്തരം മന്ത്രപുരസ്സരം ദേവന്മാരെ സ്തുതിച്ചു. കൂടിയിരുന്നവരിൽ പലരും ഇതിനോടുകൂടി യോജിച്ചു് മൃതനായ ആളിൻെറ ആത്മാവിനു സൽഗതിയെ പ്രാർത്ഥിച്ചു.

ഇത്രയും കഴിഞ്ഞശേഷം ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു പരിശുദ്ധമായ അഗ്നി കൊണ്ടുവന്നു. ശവത്തിൻെറ നാലുവശത്തും നാലു സ്ഥാനങ്ങളിൽ ദർഭവിരിച്ചു. മരിച്ച ആളിൻെറ ബന്ധുക്കളിൽ പലരും അഗ്നിയിൽ ചാണകവരളികറം ഇട്ടു. ഈ കർമ്മങ്ങറം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോറം പുരോഹിതൻ മന്ത്രോച്ചാരണംചെയ്തുവായിരുന്നു. അയാറംക്കു പുഷ്പമാല്യങ്ങളേയുംമററുംകൊണ്ടലങ്കരിച്ച ഒരു പശുവിനെ ഇതിനിടയ്ക്കു ദാനംചെയ്തു. ഈ പ്രാരംഭകർമ്മങ്ങറം

അവസാനിക്കുന്നതിനു മുമ്പു മററു പല ദാനങ്ങളും ഈ ബ്രാഹ്മണനു ലഭിച്ചു.

അനന്തരം പരേതനായ ആളിൻെറ പാപപരിഹാരത്തിനായി "പ്രായശ്ചിത്തം" നടത്തി. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുമായി ആലോചിച്ചു മരണസമയത്തെ ഗ്രഹസ്ഥിതികൾ നിൎണ്ണയപ്പെടുത്തി.

അതിൻെറശേഷം മൃതശരീരത്തെ കുളിപ്പിച്ചു. ജാതിസൂചകമായ മുദ്ര (കുറി) നെററിയിൽ പതിച്ചു ശവത്തെ ശുഭ്രവസ്ത്രം ധരിപ്പിച്ചു. ഒരുകഷണം അടയ്ക്കാ വായിൽ കുത്തിക്കടത്തി. നേരിയതുണി കീറി മുഖം മൂടി അതിൻെറ അററംകൊണ്ടു രണ്ടു തള്ളവിരലുകളെയും ബന്ധിച്ചു. അനന്തരം ചന്ദനം മുതലായ സുഗന്ധവസ്തുക്കളെ ലേപനംചെയ്തു. ശവത്തെ ഒരു പല്ലക്കിൽ എടുത്തിരുത്തി ചുടലയിലേക്കു ഭേരി, മൃദംഗം, നാഗസ്വരം മുതലായ വാദ്യവിശേഷങ്ങളോടുകൂടി കൊണ്ടുതിരിച്ചു. മരിച്ചുപോയ ആളിൻെറ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾ കരഞ്ഞും നിലവിളിച്ചും മരിച്ച ആളിൻെറ ഓരോ കഥകളേയും ഗുണങ്ങളേയും വിസ്തരിച്ചു ചാററിയുംകൊണ്ടു പിന്നാലെ നടന്നു. ചുടലയിൽ എത്തി പല്ലക്കു താഴെ ഇറക്കിവച്ചു. നിലം ഉഴുതു നവധാന്യങ്ങളെ ചുടലയിൽ വിതച്ചു. അനന്തരം ശവത്തിൻെറ മൂക്കിൽ നുള്ളി മരിച്ചതു തീൎച്ചതന്നെയോ എന്നു നിശ്ചയംവരുത്തി. അതുകൊണ്ടും തൃപ്തിപ്പെടാതെ മുഖത്തു വെള്ളം തളിച്ചും പടഹമടിച്ചും ഘോഷംകൂട്ടിയും ശവത്തെ ഉണൎത്താൻ ശ്രമിച്ചു. അതുകൊണ്ടും ശവത്തിൻെറ ജീവൻ തിരിച്ചുവന്നില്ലെന്നുകണ്ടു വീണ്ടും അതിനെ പല്ലക്കിൽ എടുത്തുവെച്ചു ചിതയുടെ സമീപത്തിലേക്കു

കൊണ്ടുപോയി. അവിടെയും ഗംഗാജലം തളിച്ചു തറ ശുദ്ധമാക്കി മന്ത്രപുരസ്സരം അനേകം കർമ്മങ്ങൾ നടത്തി.

അനന്തരം ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ രൂപം കൊത്തിയിട്ടുള്ള ഒരു കല്ലിന്റെ സമീപത്തിൽ ശവത്തെ കൊണ്ടുചെന്നുവച്ചു. അവിടെയും ചില കർമ്മങ്ങൾ ഒക്കെ നടത്തിയതിന്റെശേഷം ചില ചെമ്പുനാണയങ്ങളും, ഒരുകഷണം കോടിത്തുണിയും ഒരുപിടി അരിയും ഹരിശ്ചന്ദ്രനു ചുടലക്കൂലിയായി ആ വിഗ്രഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ കുഴിച്ചിട്ടു. ഉടനെ തീകത്തിക്കാൻ ചുമതലക്കാരനായ ഒരു പറയൻ ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ അടുക്കൽ വന്നു ചുടലക്കൂലി കിട്ടി എന്നറിയിച്ചു. അനന്തരം പല്ലക്കു തിരിയെ അയയ്ക്കയും ശവത്തിന്റെ നഖങ്ങളും മുടിയും വെട്ടി ചിതയെ ഒരുക്കിച്ചു ശവത്തെ അതിന്മേൽ വയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ഏററവും അടുത്ത സംബന്ധിയാണ് ദുഃഖകരമായ ഈ കർമ്മം നടത്തിയതു്. അയാൾ ശവത്തിന്റെ കൈകളിലും വായിലും ചെവിയിലും ചോറും വെണ്ണയും തൈരും വച്ചു് അയാളുടെ കർമ്മത്തെയും സമാപിപ്പിച്ചു.

അന്നേദ്ദിവസം കാലത്തു് ഗസ്നിയിലെ സുൽത്താൻ മാമുദ് മുപ്പതിനായിരം ഭടന്മാരോടുകൂടി സോമനാഥക്ഷേത്രത്തെ ആക്രമിക്കാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു എന്നു് ഒരു വർത്തമാനം നഗരത്തിലെങ്ങും പരന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പരാക്രമശാലിയായ മാമുദ്ദിന്റെ യുദ്ധകോലാഹലം നഗരത്തിന്റെ ബഹിർഭാഗത്തുനിന്നു സ്പഷ്ടമായി കേട്ടുതുടങ്ങി, എങ്കിലും അതുകൊണ്ടു് ഹിന്ദുക്കൾ പരിഭ്രമിക്കയോ അവരുടെ ഈ വിശുദ്ധകർമ്മത്തിനു വല്ല വിഘാതവും നേരിടുകയോ ചെയ്തില്ല. അവർ, സോമനാഥൻ തന്നെ എല്ലാം ശരിയാക്കിക്കൊള്ളുമെന്നു സ്ഥിരമായി വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ശവദാഹത്തിനു വേണ്ട കൎമ്മങ്ങളെല്ലാം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഭാഗ്യഹീനയായ നമ്മുടെ വിധവ ആൾക്കൂട്ടത്തിലെങ്ങും ചേരാതെ ദൂരെ ഒരിടത്തു ചിന്താമഗ്നയായി ഇരുന്നിരുന്നു. അവളുടെ പ്രാണപ്രിയൻെറ അകാലദേഹവിയോഗം അവളുടെ ഹൃദയമർമ്മങ്ങളെ ഭേദിച്ചു. അനുമരണത്താൽ സ്വന്തപ്രാണനെക്കൂടിയും അകാലത്തിൽ ബലികഴിക്കേണ്ട ആ ക്രൂരകൎമ്മത്തെ ഓൎത്തു അവൾ നടുങ്ങി. എന്നിട്ടും അവൾ മരിക്കുന്നതിനുതന്നെ നിശ്ചയിച്ചു. സ്വാൎത്ഥതൽപരന്മാരാൽ മതത്താൽ വിധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു സതിയുടെ പരിശുദ്ധകർമ്മത്തെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതാണ് തൻെറ പരമമായ ധർമ്മമെന്ന് അവൾ തീൎച്ചയാക്കി. അതിനാൽ മനുഷ്യൻെറ മതഭ്രാന്തു് ഇതേവരെ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുള്ള അന്ധവിശ്വാസങ്ങളിൽവച്ചു് അതിക്രൂരവും അത്യന്തഗൎഹിതവും മഹാഭയങ്കരവുമായ അനുമരണത്തിന് അവൾ സന്നദ്ധയായി.

അവളുടെ ഭൎത്താവിൻെറ ശവശരീരം ചിതയിൽ വയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ട് കുറേനേരമായി. അവളുടെ വിശുദ്ധകർമ്മത്തിനു വേണ്ടതെല്ലാം തയ്യാറായി. ആ വിവരം പുരോഹിതൻ അവളുടെ അടുക്കൽ ചെന്നറിയിച്ചു. അയാൾ ഏകനായിട്ടാണ് അവളുടെ അടുക്കൽ ചെന്നതു്.

ബ്രാഹ്മണൻ—"നീ നിഷ്പ്രയോജനമായി നിൻെറ പ്രാണനെ ഇങ്ങനെ നശിപ്പിച്ചുകളയേണ്ടാ. എന്നെ വിശ്വസിച്ചുകൊൾക. ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷിക്കാം. പരലോകത്തിൽ നിനക്കു ലഭിക്കാവുന്ന അനിശ്ചിതമായ ആനന്ദത്തിനു നീ മോഹിക്കേണ്ടാ. ഐഹികമായുള്ള സകല സുഖാനുഭവങ്ങൾക്കും ഞാൻ നിനക്കു മാൎഗ്ഗം കണ്ടിട്ടുണ്ട്."

സ്ത്രീ—"നിങ്ങൾ എന്താണു പറയുന്നത്? എന്റെ വിധി സ്ഥിരപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. ചിതയിൽ എന്റെ ഭർത്താവിനോടൊന്നിച്ചു ഞാനും ദഹിക്കണം. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുടെയും ആത്മാക്കൾ ഒന്നിച്ചാണു് പരലോകത്തെ പ്രാപിക്കേണ്ടതു്."

ബ്രാഹ്മണൻ—"എന്നാൽ ഈ ഭയങ്കരമായ മരണത്തിൽനിന്നു ഒഴിയുന്നതല്ലയോ നല്ലതു്?"

സ്ത്രീ—"എന്തിനാണൊഴിയുന്നതു്? നമ്മെക്കാൾ ബുദ്ധിശക്തിയും ജ്ഞാനശക്തിയും ഉള്ളവർ വിധിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കർമ്മമല്ലയോ ഇതു്? അതിൽനിന്നു് എനിക്കു പിന്നെ എങ്ങനെ ഒഴിയാം."

ബ്രാഹ്മ—"ജീവിച്ചിരിക്കാൻ തന്നെയല്ലയോ നിനക്കു മോഹമുള്ളതു്?"

സ്ത്രീ—"മരിക്കേണ്ടതു എന്റെ കൃത്യമാണെങ്കിൽ ജീവിതത്തിൽ എനിക്കു മോഹമില്ല."

ബ്രാഹ്മ—"നിനക്കു തന്നെ അഭിപ്രായമില്ലാത്തപക്ഷം നീ മരിക്കണമെന്നു നിർബന്ധമില്ല. ചില വ്യവസ്ഥകളിന്മേൽ സോമനാഥൻ ഇനിയും ജീവിച്ചിരിക്കാൻ നിന്നെ അനുവദിക്കുന്നുണ്ടു്."

സ്ത്രീ—"ആ വ്യവസ്ഥകൾ എന്തെല്ലാമാണു്?"

ബ്രാഹ്മ—"സോമനാഥന്റെ പ്രത്യേക പ്രസാദത്തിനു പാത്രമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ പ്രതിനിധിയുടെ ഹിതാനുവർത്തിനിയായി നീ മേലാൽ ജീവിക്കണം. സോമനാഥൻ എനിക്കു് അമാനുഷശക്തികളെ തന്നിട്ടുണ്ടു്. ദുഃഖം എന്നുള്ളതു് എന്താണെന്നു അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാ

ത്ത ഒരു സ്ഥലത്തു ഞാൻ നിന്നെ കൊണ്ടുപോയി പാർപ്പിക്കാം. എല്ലാവിധ പരമാനന്ദങ്ങളും അവിടെ നിനക്കു ലഭിക്കും. അതൊരു അനുഗ്രഹമാണെന്ന് അനുഭവംകൊണ്ടു നിനക്കു ബോദ്ധ്യമാവുകയും ചെയ്യും."

സ്ത്രീ—"എന്തിനാണീപരിഹാസം! ഇതിനു തക്ക സമയം ഇതല്ല. എന്നെ ചിതയിലേക്കു കൊണ്ടുപോവുക. ഒരു ഹിന്ദുവിധവ സ്വന്തം പ്രാണനെ എത്ര നിസ്സാരമായി കരുതിയിരിക്കുന്നു എന്നു നിങ്ങൾക്കു ഞാൻ കാണിച്ചു തരാം."

ബ്രാഹ്മ—"ഇഹത്തിൽ സുഖാനുഭവങ്ങൾക്ക് സൌകര്യമുണ്ടെന്നിരിക്കുമ്പോൾ നീ വെറുതെ എന്തിനു മരിക്കുന്നു?

സ്ത്രീ—"വൃദ്ധനായ ഒരു ധൂർത്തബ്രാഹ്മണനോടൊന്നിച്ചു സുഖിച്ചിരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ പ്രാണോപമനായ പ്രിയതമനോടൊന്നിച്ച് ജീവത്ത്യാഗം ചെയ്യുന്നതു തന്നെയാണുത്തമം. നിങ്ങൾ എന്നെ ചിതയിലേക്കു കൊണ്ടുപോവുക."

ബ്രാഹ്മണൻ സംസാരം നിർത്തി. ആ സ്ത്രീയുടെ അഹമ്മതിക്കു തക്ക പ്രതികാരം എന്തോ തൻെറ ഉള്ളിൽ ഉറച്ചുപോലെ ഒരു ഭാവവികാരം അയാളുടെ കണ്ണുകളിൽ പ്രകാശിച്ചു.

സ്ത്രീ—എന്നെ ഇങ്ങനെ നോക്കേണ്ടാ. ഞാൻ നിങ്ങളെ ഭയപ്പെടുന്നില്ല. എൻെറ പുരോഹിതൻ നിഷേധിക്കുന്നതിനെ ദേവന്മാർ ശ്ലാഘിക്കും; എനിക്കു നിങ്ങളേക്കാൾ ദേവന്മാരെയാണ് ബഹുമാനം."

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അവൾ എഴുനേററു. അവളുടെ ചാർച്ചക്കാരായ സ്ത്രീകളെ അടുക്കൽ വരുവാൻ അവൾ സംജ്ഞാപനം ചെയ്തു. അവർ വന്നു; അവരെ തൻെറ നിശ്ചയത്തെ അവൾ ധരിപ്പിച്ചു. പുരോഹിതൻ ഒന്നും പറയാതെ അനുമരണത്തിനു വേണ്ട പ്രാരംഭകർമ്മങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു.

൫-ാം അദ്ധ്യായം.

ഭാഗ്യഹീനയായ വിധവ തൻെറ ഭർത്താവിനോടൊന്നിച്ച് ഉടന്തടി ചാടിമരിച്ചു സ്വർഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്യുന്നതിനു സന്നദ്ധയായി. ഭേരി മൃദംഗം മുതലായവയുടെ ശബ്ദം മുമ്പത്തേപ്പോലെ മുഴങ്ങിത്തുടങ്ങി. നിശ്ചലങ്ങളായ അവളുടെ അധരങ്ങൾ വിടുർത്തി ഒരു കഷണം അടയ്ക്കാ അവൾ ഉള്ളിലിട്ടു വളരെ പണിപ്പെട്ടു മന്ദമായി സോമനാഥൻെറ നാമോച്ചാരണം ചെയ്തു. അനന്തരം അവൾ തൻെറ എല്ലാ ആഭരണങ്ങളേയും എടുത്ത് അണിഞ്ഞുതുടങ്ങി. വിശേഷമായ ഒരു പട്ടുചേല ഉടുത്തു. ഒരു മരണ കർമ്മത്തിനല്ല; ഒരു മംഗളകർമ്മത്തിന് എന്നു തോന്നും വണ്ണം അവൾ അതിഭംഗിയിൽ തൻെറ ശരീരത്തെ അലങ്കരിച്ചു.

അനന്തരം വാദ്യഘോഷങ്ങളോടും ബന്ധുവർഗ്ഗങ്ങളോടും കൂടി അവൾ ചുടലയിലേക്കു തിരിച്ചു. പുരോഹിതനും മററു അനേകം ബ്രാഹ്മണരും അവളുടെ ചുററിലും നടന്നു. അവൾ അനുഷ്ഠിക്കാൻ പോകുന്ന വിശുദ്ധ കർമ്മ

ത്തിൻെറ മാഹാത്മ്യത്തേയും അവഠംക്കു പരലോകത്തിൽ ലഭിക്കാനിരിക്കുന്ന ഉൽകൃഷ്ടപദവിയേയും കുറിച്ചു വിസ്ത രിച്ചു കേഠംപ്പിച്ചു് അവർ അവഠംക്കു ധൈയ്യത്തെ വദ്ധി പ്പിച്ചു. അവളുടെ നാമം ഭൂലോകത്തിലെങ്ങും പ്രസിദ്ധ മായിത്തീരുമെന്നും മേലാൽ ഉണ്ടാകുന്ന സതികളുടെ അനു മരണകർമ്മങ്ങളിൽ അവളുടെ പരിശുദ്ധമായ നാമംകൂടി ഉഠംപ്പെടുത്തി മന്ത്രോച്ചാരണം ചെയ്യുമെന്നും പറഞ്ഞു് അ വഠംക്കു ഉത്സാഹത്തെ ജനിപ്പിച്ചു.

ഭാഗ്യഹീനയായ ആ വിധവയ്ക്കു ഒരു പാത്രത്തിൽ എന്തൊ ചില ഔഷധങ്ങഠം കലത്തിയ കുറെ ജലം കുടി ക്കാനായി കൊടുത്തു. അവഠം യാതൊരു സംശയമോ പ രിഭ്രമമോ കൂടാതെ അതു ഒരു തുള്ളിയും ശേഷിക്കാതെ കു ടിച്ചുവററിച്ചു. ഏതാനും ക്ഷണങ്ങഠം കഴിഞ്ഞപ്പോഠം ഈ ഔഷധത്തിൻെറ വീയ്യം പ്രത്യക്ഷമായി. അവളുടെ കണ്ണുകഠം പ്രകാശിച്ചു. അവഠം കുസൽതീൻ നിവൻനി ന്നു എത്രയും ധൈയ്യത്തോടും താൻ പ്രവത്തിക്കാൻ പോകു ന്ന കഠിനകർമ്മത്തെ സംബന്ധിച്ചു സ്ഥിരനിശ്ചയത്തോ ടും തൻെറ ചുററും ഉണ്ടായിരുന്നവരെ നോക്കി. പുരോ ഹിതൻ അടുത്തു ചെന്നപ്പോഠം അവഠം തൻെറ ഭത്താവി ൻെറ ശവശരീരത്തെ കിടത്തിയിരുന്ന ചിതയെ ചൂണ്ടിക്കാ ണിച്ചുകൊണ്ടു നിന്ദാഭാവത്തിൽ ആ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനെ തൻെറ ജ്വലിക്കുന്ന നയനങ്ങളെക്കൊണ്ടു നോക്കിയിട്ടു ഇ പ്രകാരം പറഞ്ഞു:—

"ശാശ്വതമായ സ്വഗ്ഗസുഖാനുഭവത്തിനുള്ള ആ ഘോരമാർഗ്ഗത്തെ ഞാൻ ഒഴിക്കുമെന്നു താൻ വിചാരിക്കുന്നു ണ്ടോ? എനിക്കു ലഭിക്കാൻ പോകുന്ന ശ്രേയസ്സിൽ നിന്നു

എന്നെ നിവാരണംചെയ്‌വാൻ താൻ ശ്രമിച്ചു. എൻെറ ആത്മാവു ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ അഗ്നി ജിഹ്വകളിൽകൂടി നിത്യാനന്ദപദത്തെ പ്രാപിക്കും. എന്നെ അമരലോകത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ സന്നദ്ധമായി എൻെറ പ്രിയതമൻെറ ആത്മാവ് ആ കാണുന്ന മേഘപടലങ്ങളുടെ ഇടയിൽ മറഞ്ഞുനിൽക്കുന്നതിനെ ഞാൻ കാണുന്നുണ്ട്. ഈ നിത്യാനന്ദലാഭത്തിൽനിന്ന് എന്നെ നിവാരണംചെയ്‌വാൻ താൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ദൂരെ!"

പെട്ടെന്ന് അവളുടെ പ്രകൃതി ശാന്തമായി. അനുമരണത്തിന് ആവശ്യമുള്ള പ്രാരംഭകർമ്മങ്ങളെ ശാന്തമായും ഭക്തിയോടുകൂടിയും അവൾ നടത്തി. അവളുടെ ബന്ധുക്കൾ അടുത്തുവന്ന് അവൾ അനുഷ്ഠിക്കാൻപോകുന്ന ശ്രേഷ്ഠകർമ്മത്തിൽ അവർക്കുള്ള തൃപ്തിയെ പ്രദർശിപ്പിച്ചു. അനവധി ജനങ്ങൾ അവളുടെ ചുററിലും വന്നുകൂടി. അത്യാസന്നമായിരിക്കുന്ന തൻെറ വിധിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിചാരത്താൽ കരുണമായും എന്നാൽ ഒന്നുകൊണ്ടും ആ ശ്ലാഘ്യകൃത്യത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കയില്ലെന്നുള്ള സ്ഥിരനിശ്ചയത്തോടുകൂടിയും അവൾ അവരുടെ എല്ലാവരുടേയും മുഖത്തുനോക്കി. ഈ പ്രാരംഭകർമ്മങ്ങൾ ഒക്കെ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ വാദ്യഘോഷം ഒന്നും ഇല്ലായിരുന്നു. ജനങ്ങൾ ഭക്തിയോടുകൂടി ഈ കഠിനകർമ്മത്തിൻെറ ഭയങ്കരതയെ കാത്തു നിശ്ശബ്ദന്മാരായും നിശ്ചേഷ്ടന്മാരായും നിന്നു.

സുന്ദരിയായ ആ വിധവ സാവധാനമായി ചിതയുടെ സമീപത്തിൽ അണഞ്ഞു, തൻെറ കോമളമായ ശരീരത്തെ അതിൻെറ നവയൌവനാവസ്ഥയിൽതന്നെ നശിപ്പിക്കാൻ തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ആ ചിതയെ സൂക്ഷിച്ചു

നോക്കി. ബ്രാഹ്മണർ അവളുടെ ചുററും ചെന്നുകൂടി അവളുടെ പവിത്രമായ നാമത്തെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഉണ്ടാക്കിയ ഓരോ സ്തോത്രങ്ങൾ പാടി. ഈ ഗാനങ്ങൾ അവൾക്ക് ആ ഘോരമായ മരണത്തിന് അഭിനവമായ ഉത്സാഹത്തേയും ധൈര്യത്തേയും ഉണ്ടാക്കി. ഉടനെടി ചാടാനുള്ള "ശുഭ മുഹൂത്തം"—ഹാ! പ്രകൃതിയുടെ അതികോമളമായ ഒരു സൃഷ്ടിവിശേഷത്തെ അതിഗർഹിതമായ ഒരുമതാചാരത്തിന്നായി അഗ്നിജ്വാലയിൽ അനാവശ്യമായും നിഷ്പ്രയോജനമായും ചുട്ടു ചാമ്പലാക്കിക്കളയുന്നതിനുള്ള ആ "ശുഭമുഹൂത്തം"—ആസന്നമായി എന്നുപുരോഹിതൻ അവളെ അറിയിച്ചു. അവൾക്ക് അതുകേട്ടിട്ടു യാതൊരു കൂസലും ഉണ്ടായില്ല. അവളുടെ കണ്ണുകൾ പ്രകാശിച്ചു. നാസാരന്ധ്റങ്ങൾ തുറന്നു. അധരങ്ങൾ വിടൎന്നു. അവളുടെ മുഖം വിശുദ്ധവിചാരങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രകാശിച്ചു. അവൾ ഈ നിലയിൽ അല്പനേരം ഈശ്വരസ്മരണയോടുകൂടി നിന്നു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അവളുടെ വാത്സല്യഭാജനമായ കുഞ്ഞിനെ അവളുടെ കൈയിൽ കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തു. ഋഷിപ്രോക്തങ്ങളെയും മതാചാരങ്ങളെയും ഭയപ്പെടാത്ത പ്രകൃതിയുടെ സന്താനവാത്സല്യം അവളുടെ മൃദുലമായ ഹൃദയത്തെ ഇളക്കി. അവൾ ഒന്നും സംസാരിക്കാതെ തൻെറ ഓമനയുടെ മൃണാളകോമളമായ ശരീരത്തെ ഗാഢമായി മാറോടണച്ചു. നിരാശ്രയമായ ആ ഏകസന്താനത്തെക്കുറിച്ച് അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ തിങ്ങിക്കൂടിയ വാത്സല്യവിചാരങ്ങളുടെ കരകൾപൊട്ടി നീണ്ട നയനങ്ങളിൽകൂടി അശ്രുക്കൾ ധാരധാരയായി പുറത്തേക്കു പ്രവഹിച്ചു. എന്നിട്ടും അവളുടെ അംഗങ്ങൾക്കു യാതൊരു ചേഷ്ട

യുമുണ്ടായില്ല. അവളുടെ ഹൃദയത്തിൻെറ ഉൽക്കോട്ടക്കൂടിയുള്ള തുടിതുടിപ്പ് അവളുടെമാറിനെ പൊതിഞ്ഞിരുന്ന നേരിയ മസ്ലിലിൻചേലയിൽക്കൂടി സ്പഷ്ടമായി കാണാമായിരുന്നു. അമത്ത്രന്തോറും അധികമായിത്തീൎന്ന മൎമ്മഭേദകങ്ങളായ മനോവിചാരങ്ങളാൽ അവളുടെ മാറിടം ഉയരുകയും താഴുകയും ചെയ്തിരുന്നു, എങ്കിലും അവളുടെ മുഖത്തു യാതൊരു ഭാവഭേദവും കണ്ടില്ല. അശ്രുപ്രവാഹം നിന്നു. അവളുടെ കണ്ണുകളുടെ കലുഷത മാറി അവ മുമ്പത്തെപ്പോലെ പ്രകാശിച്ചു. അവൾ തയാറായി എന്നു് ആംഗ്യം കാണിച്ചു.

രണ്ടു ബ്രാഹ്മണർ പന്തവുംകൊളുത്തി ചിതയുടെസമീപത്തിൽ വന്നു. അവൾ തൻെറകുഞ്ഞിൻെറ മുഖത്തിൽഅത്യന്തപാരവശ്യത്തോടുകൂടി അവളുടെ ചരമചുംബനത്തെ നിക്ഷേപിച്ചിട്ടു് അതിനെ സമീപംനിന്ന ഒരാളുടെ കൈവശം ഏല്പിച്ചു. ഉടൻതന്നെ ആ ശിശുവിനെ അവളുടെ മുമ്പാകെനിന്നു കൊണ്ടുപോകയുംചെയ്തു. അനന്തരം അവളുടെ ഉററബന്ധുക്കൾ ചുററും ചെന്നുകൂടി. അവരോടു് അവൾ തൻെറ അവസാനയാത്ര പറഞ്ഞു. തൻെറ ആഭരണങ്ങളെല്ലാം അഴിച്ചു് അവൎക്കു വീതിച്ചുകൊടുത്തു. അവരിൽ ഓരോരുത്തരേയും അവൾ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ആലിംഗനംചെയ്തു. അവർ ഓരോരുത്തരായി പിൻവാങ്ങിപ്പോയി. ആരാച്ചാരന്മാരെപ്പോലെ പുരോഹിതന്മാർ മാത്രം അവളുടെ ചുററും ശേഷിച്ചു.

അവൾ ചിതയിൽ ചാടുന്നതിനു തയ്യാറായി. ജനങ്ങൾ നിമേഷരഹിതങ്ങളായ നേത്രങ്ങളോടുകൂടി ക്രൂരമായ ഈ വിശുദ്ധകൎമ്മത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. അവ

രിൽ ആരുംതന്നെ നിന്നോടത്തുനിന്ന് അനങ്ങിയില്ല. ഒര
ക്ഷരവും അവരുടെ മുഖത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടില്ല. എല്ലാക
ർമ്മങ്ങളും പൂർത്തിയായി എന്നു പ്രധാനപുരോഹിതൻ അ
വളെ അറിയിച്ചു. അവൾ തന്റെ വിളറിയ നെററിയെ ആ
കാശത്തിലേക്കു ഉയർത്തി ഒന്നു നോക്കിക്കൊണ്ടു പെട്ടെന്ന്
ചിതയിലേക്ക് കുതിച്ചുചാടി തന്റെ പ്രിയതമന്റെ ശവ
ശരീരത്തെ ആലിംഗനംചെയ്തു. അവളുടെ കോമളമായ
ശരീരം അഗ്നിജ്വാലകളുടേയും, ധൂമത്തിന്റേയും ഇടയിൽ
മറഞ്ഞു.

ചിതയിൽ തീകൊളുത്തിയ ഉടനെ ഭേരി മുതലായതി
ന്റെ ഗംഭീരനാദം മുഴങ്ങി. ജനതതിയിൽ നിന്നുണ്ടായ
ആശീർവചനങ്ങളുടെ കോലാഹലം അന്തരീക്ഷത്തിലെ
ങ്ങും വ്യാപിച്ചു. ചിതയിൽ ചാടിയ ആ ഭാഗ്യഹീനയാ
യ യുവതിയുടെ മരണവേദനയോടു കൂടിയ നിലവിളികൾ
ആരും കേൾക്കാതിരിക്കാനാണ് വാദ്യങ്ങൾ മുഴക്കിയത്.
ചിതയിൽ നെയ്യൊഴിച്ച് അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു. അ
ഗ്നി അതിഭയങ്കരമായി കത്തി ജ്വലിച്ചു. അല്പനേരത്തിനു
ള്ളിൽ എല്ലാം ചാമ്പലായി ശേഷിച്ചു. ജനങ്ങൾ ഇ
ങ്ങനെ ഒരു അനുമരണം ഇതിനു മുമ്പിൽ കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു
പറഞ്ഞു ആ യുവതിയുടെ ചാരിത്രനിഷ്ഠയെ സ്തുതിച്ചുകൊ
ണ്ടു സാവധാനമായി പിരിഞ്ഞുപോകയും ചെയ്തു.

അതിഗർഹിതമായ ഈ അന്ധകർമ്മം ഇങ്ങനെ നട
ന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സോമനാഥനഗരത്തെ ശത്രുക്കൾ
ആക്രമിക്കയായിരുന്നു. മഹമ്മദർ കോട്ടയെ ആക്രമിച്ചു
തുടങ്ങിയപ്പോൾ പൌരന്മാർ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും

ഓടിവന്നു കോട്ടമതിലുകളിന്മേൽ ചുററിക്കൂടിനിന്നു ശത്രുക്കളുടെ പ്രവേശനത്തെ തടുത്തു. എന്നാൽ ശത്രുക്കളുടെ ധീരതയും അവരുടെ അഭ്യാസവിശേഷവും അനിരുദ്ധമായുള്ള അവരുടെ സമരചാതുൎയ്യവും കണ്ടപ്പോഠം ഹിന്തുക്കഠംക്കു തങ്ങളുടെ രക്ഷയെക്കുറിച്ച് ശങ്ക ജനിച്ചുതുടങ്ങി. അവർ ഉടൻതന്നെ കൂട്ടത്തോടെ ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ച് സോമനാഥൻെറ സന്നിധിയിൽ സാഷ്ടാംഗം നമസ്കരിച്ച് തങ്ങളുടെ രക്ഷയെക്കുറിച്ച് പ്രാൎത്ഥിച്ചു. അനേകംപേർ അശ്രുപ്രവാഹത്തിൽ മുങ്ങി മഹമ്മദന്മാരെ നല്ല പാഠം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു ഭയങ്കരങ്ങളായ പല നേർച്ചകളും നേൎന്നു.

കോട്ടമതിലുകളിന്മേൽ ആരും ഇല്ലെന്നു കണ്ടു മഹമ്മദർ ഉടൻ തന്നെ അടുത്തുവന്നു ഏണിവച്ചു കോട്ടയ്ക്കകത്തു കയറാൻ ശ്രമംതുടങ്ങി. എന്നാൽ ഏതാനും ഹിന്തുക്കഠം ഏത്രയും ധീരതയോടുകൂടി അവരെ തടുത്തു ഭ്രാന്തുപിടിച്ചവരെപ്പോലെ മഹമ്മദീയരെ തള്ളി താഴെ ഇട്ടു. അപ്പോഴുണ്ടായ കോലാഹലം കേട്ടു സോമനാഥസന്നിധിയെ ശരണം പ്രാപിച്ച ഹിന്തുക്കഠം ബദ്ധപ്പെട്ടു വന്നു ശത്രുക്കളെ ശക്തിയോടെ നിരോധിച്ചു. അതിനാൽ മഹമ്മദന്മാർ ഭഗ്നാശന്മാരായി മടങ്ങി പാളയത്തിലേക്കു പോയി.

പിറേറദിവസം രാവിലെ മഹമ്മദന്മാർ വീണ്ടും ആക്രമണം തുടങ്ങി. അവർ എത്ര ചൊടിപ്പോടും ഉത്സാഹത്തോടുംകൂടി ഏണിവച്ചു കോട്ടമതിലുകളിന്മേൽ കയറാൻ ശ്രമിച്ചോ അത്ര ചൊടിപ്പോടും, ഉത്സാഹത്തോടുംകൂടി ഹിന്തുക്കഠം അവരുടെ ശ്രമത്തെ വിഫലമാക്കിത്തീൎത്തു.

ങ്ങളുടെ ശ്രമത്തിൻെറ സാഫല്യത്തെ കണ്ടു് ആശ വർദ്ധിച്ചു ഹിന്തുക്കൾ പരമശ്വാസംവരെ കോട്ടയെ രക്ഷിച്ചു നില്ക്കുന്നതിനു നിശ്ചയിച്ചു. സോമനാഥൻ അവരുടെ പ്രാർത്ഥനയെ ശ്രദ്ധിച്ചു എന്നും ശത്രുക്കൾ വിജയികളായി ത്തീരാൻ ഒരിക്കലും അദ്ദേഹം സമ്മതിക്കുന്നതല്ലെന്നും അവർ ഉറപ്പായി വിശ്വസിച്ചു. ഈ വിശ്വാസം അവരുടെ ധൈര്യത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയാൽ അവർ എത്രയും ശൂരതയോടുകൂടി ശത്രുക്കളെ നിരോധിച്ചു് അവരുടെ എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും വിഫലങ്ങളാക്കിത്തീർത്തു. അവർ കണക്കില്ലാതെയുള്ള കാണിക്കകളും വഴിപാടുകളും സോമനാഥനു സമർപ്പിച്ചു.

തൻെറ ആക്രമണത്തിൻെറ വിഫലമായ പരിണാമത്തെ കണ്ടിട്ടു് സുൽത്താൻ മാമുദ്ദ് വല്ലാതെ കുഴങ്ങി. തൻെറ സൈന്യത്തിൻെറ സംഖ്യ ദിവസംപ്രതി ചുരുങ്ങിവരുന്നതിനെ കണ്ടിട്ടും കേട്ടിട്ടും അദ്ദേഹം ഒന്നുകിൽ വിജയം അല്ലെങ്കിൽ മരണം എന്നുതന്നെ നിശ്ചയമായി ഉറച്ചു.

പിന്നീടു കുറേദിവസത്തേക്കു അദ്ദേഹം പാളയത്തിൽ സ്വസ്ഥനായിരുന്നു. ഇതു കണ്ടിട്ടും തങ്ങൾക്കുണ്ടായ വിജയത്താൽ ഉദ്ധതന്മാരായും ഹിന്തുക്കൾ തങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളെ ഭത്സിക്കാൻ തുടങ്ങി. മുസൽമാന്മാരായ ശത്രുക്കളെക്കുറിച്ചു് ജനങ്ങൾക്കുള്ള അവജ്ഞതയെ കാണിക്കാനായി ഭക്തനായ ഒരു ഹിന്തു കോട്ടയ്ക്കകത്തു നിന്നു ഇറങ്ങി ശത്രുക്കളുടെ പാളയത്തിൽ ചെന്നു നിന്നുകൊണ്ടു അടുത്തദിവസം സൂര്യോദയം ഉണ്ടാകുംമുമ്പേ മഹമ്മദന്മാരിൽ ഒരൊററ ആൾപോലും ശേഷിക്കാതെ എല്ലാവരും സോമനാഥൻെറ ഒരു ഒററശ്വാസത്തിൽ കാററത്തിട്ട കരിയിലപോലെ

പറന്നു പോകുമെന്നും മററും ദീർഘദൎശനങ്ങൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. മാമൂദിൻെറ ഭടന്മാർ ആദ്യം ഇയ്യാളെ ഒരു ഭ്രാന്തനാണെന്നു വിചാരിച്ചു. ഒടുവിൽ അധികപ്രസംഗം സഹിക്കാൻ പാടില്ലാതെ ആയപ്പോൾ ചിലർ അയാളെ പിടിച്ചു സുൽത്താൻെറ മുമ്പാകെ കൊണ്ടുചെന്നു. അവർ തമ്മിൽ താഴെ കാണുംപ്രകാരം ഒരു സംഭാഷണം നടന്നു.

"താൻ എന്താണു് കോട്ടയെ വിട്ടു് ഇങ്ങോട്ടു പോന്നതു്?"

"നിങ്ങളുടെ ആസന്നമായിരിക്കുന്ന അത്യാപത്തിനെക്കുറിച്ചു നിങ്ങൾക്കു മുൻകൂട്ടി അറിവുതരാനാണു്. സോമനാഥൻെറ പരിശുദ്ധക്ഷേത്രത്തെ തീണ്ടി അശുദ്ധമാക്കാൻ ശ്രമിക്കയാണെങ്കിൽ നിങ്ങളിൽ ഒരാൾപോലും ശേഷിക്കാതെ ഭഗവാൻെറ കോപാഗ്നിയിൽ ദഹിച്ചുപോകുന്നതാണു്. ഭഗവാൻെറ ഭക്തന്മാരെ യുദ്ധത്തിൽ കഷ്ടപ്പെടുത്താമെന്നു നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾ എത്ര ബുദ്ധിശൂന്യനാണു്. നിങ്ങൾ എല്ലാവരും ഇപ്പോൾ ഭഗവാൻെറ ദൃഷ്ടിപഥത്തിലാണു്. നിങ്ങളുടെ നാശം തീർച്ചതന്നെ. ഭൂതലത്തിൽനിന്നു നിങ്ങളെ നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ട കർമ്മം ഭഗവാൻെറ സന്നിധിയിൽ നടത്താൻ ഞാൻ പോകയാണു്."

"എന്നാൽ നിങ്ങൾ തിരിച്ചുപൊയ്ക്കൂടാ. നിങ്ങളുടെ പ്രതികാരേച്ഛയോടുകൂടിയ ആ വിഫലകർമ്മത്തിനു് ഞാൻ നിങ്ങളെ വിട്ടയയ്ക്കയില്ല. ആ കോട്ടയ്ക്കകത്തുള്ള വിഗ്രഹാരാധകന്മാരുടെ ദേവനെ ഞാൻ എത്ര നിസ്സാരനായി കരുതിയിരിക്കുന്നു എന്നു ഞാൻ അവൎക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കാം. അവർ കാണ്കെ അവരുടെ മുമ്പാകെവച്ചു നി

ങ്ങളെ തൂക്കിക്കൊല്ലുന്നതിന്നു ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ അതിനെക്കുറിച്ചു് എന്തു പറയുന്നു?"

"ഇപ്പോൾതന്നെ തങ്ങളുടെ അനിരുദ്ധമായ ശക്തിയെക്കുറിച്ചു നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടുവോളം അറിവുതന്നിട്ടുള്ള നിങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളുടെ പ്രതികാരേച്ഛയെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കാൻ നിങ്ങൾ ഒരുമ്പെടുകയില്ലല്ലോ. നിങ്ങളുടെ ഭീഷണികൾ കേട്ടിട്ടു എനിക്കു അവജ്ഞയാണു തോന്നുന്നതു്. മരണത്തെ ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നില്ല. മൃത്യുവിനു് എന്നെ ഭയപ്പെടുത്താൻ ശക്തിപോരാ. വ്രതാനുഷ്ഠാനങ്ങളെക്കൊണ്ടു് ആത്മപരിശുദ്ധിയെ സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള എനിക്കു മരണം ഒരു ഉൽകൃഷ്ടജനനത്തിന്നു കാരണമായേ ഭവിക്കയുള്ളൂ. എന്നാൽ അയതു നിങ്ങളുടെ നാശത്തിന്നു വിത്തായിത്തീരുമെന്നുള്ളതു നിശ്ചയമാണു്. എൻെറ മരണം എനിക്കൊരു അനുഗ്രഹവും നിങ്ങൾക്കു ഒരു ശാപവുമാണു്."

"സൈനികന്മാരെ! ഈ ഭ്രാന്തനെ പിടിച്ചു ആ കാണുന്ന മരത്തിൻെറ കൊമ്പിൽ തൂക്കുവിൻ!'

മതഭ്രാന്തനായ ഹിന്ദു, സുൽത്താൻെറ ഈ ആജ്ഞയെ കേട്ടിട്ടു മന്ദഹാസം ചെയ്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:—

"ഇതിന്നു തക്കതായ പ്രതികാരം ചെയ്യും. എന്നെ നിങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കയയ്ക്കുയാണു്. നിങ്ങൾക്കു എൻെറ ദേഹിയെ ദേഹത്തിൽ നിന്നു വേർപ്പെടുത്താൻ കഴിയുമായിരിക്കാം. എന്നാൽ ഇസ്ലാംമതക്കാരെക്കുറിച്ചു് എനിക്കുള്ള ജുഗുപ്സയെ നശിപ്പിക്കാൻ നിങ്ങൾക്കു കഴികയില്ലല്ലോ."

സുൽത്താൻ ആംഗ്യം കാണിച്ച ഉടനെ ഏതാനുംഭട

ന്മാർ അയാളെ കടന്നുപിടിച്ചു കൊത്തളത്തിൽ നില്ക്കുന്നവർ കാണ്‌കെ മരക്കൊമ്പത്തു തൂക്കി. ആ ഹിന്ദു വിജയിയായ ഭാവത്തിൽ തന്റെ ശിരോലിഖിതത്തിനു വഴിപ്പെട്ടു. കൊത്തളത്തിൽ നിന്നവർ ഈ ഭയങ്കരമായ സംഭവത്തെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു. അവർ മഹമ്മദന്മാരുടെ മേൽ തങ്ങളുടെ സകല ശാപശക്തികളെയും ചൊരിഞ്ഞു. ആ ഹിന്ദുവിന്റെ പ്രാണൻ ശരീരത്തിൽനിന്നും വേർപെട്ടു എന്നു കണ്ടപ്പോൾ മഹമ്മദുഭടന്മാർ അവന്റെ ശിരസ്സ് വെട്ടിയെടുത്തു കോട്ടയ്ക്കകത്തു എറിഞ്ഞു. ഹിന്ദുക്കൾ അതൊരു ജയചിഹ്നംപോലെ എടുത്തു കൊണ്ടുപോയി സോമനാഥന്റെ സന്നിധിയിൽ അടിയറവച്ചു.

൰൭-ാം അദ്ധ്യായം.

നമ്മുടെ യുവതിയായ് വിധവ ചിതയിൽ ചാടിയപ്പോൾ, പുരോഹിതന്മാർ അതിനു ചുറ്റും കൂട്ടിയിരുന്നവൈക്കോലിൽ തീ കൊളുത്തി. വയ്ക്കോൽ മുമ്പിൽകൂട്ടി അല്പം നനച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ വളരെ ഘനത്തിൽ ധൂമം ഇളകി അവളെ കാണികളുടെ ദൃഷ്ടിപഥത്തിൽ നിന്നു തീരെ മറച്ചു. അവൾ, താൻ അനുഷ്ഠിച്ച കർമ്മത്തിൽ, ദൃഢവിശ്വാസത്തോടുകൂടി ലീനചിത്തയായിരുന്നതിനാൽ സുബോധരഹിതയായിത്തീൎന്നു. അതിനാൽ ഏതാനും ക്ഷണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞശേഷം മാത്രമേ അഗ്നിജ്വാലകൾ തന്റെ ദേഹത്തെ സ്പർശിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അവൾക്കു മനസ്സിലായുള്ളു. അപ്പോൾ അഗാധമായും അന്ധകാരമായും ഉള്ള ഒരു കുഴി

യിലേക്കു സാവധാനമായി അവൾ താണുപോകുന്നു എന്നു് അവൾക്കു തോന്നി. അവൾ മരിച്ചുപോയി എന്നും പാപികളെ ദണ്ഡിപ്പിക്കുന്ന അതിഘോരമായ നരകകൂപത്തിലേക്കു അവൾ പോകയാണെന്നും ആയിരുന്നു അവളുടെ പ്രഥമ വിചാരം. എന്നാൽ അവളുടെ പ്രിയതമൻെറ മൃതശരീരം അവളുടെ സമീപത്തിലുണ്ടെന്നു കണ്ടപ്പോൾ അവൾക്കു അല്പം സുബോധമുണ്ടായി. ഏതാനും ക്ഷണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവളുടെ കീഴോട്ടുള്ള ഗതി നിന്നു. അവളുടെ പ്രിയതമൻെറ ശവശരീരവും അവളും, കിടന്നിരുന്ന തട്ടിൽ നിന്നു ആരോ അവളെ പിടിച്ചുയർത്തിയതുപോലെ അവൾക്കു തോന്നി, തട്ടു ശവത്തെയുംകൊണ്ടു് ഉടൻതന്നെ ഉയൎന്നു. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അതു അഗ്നിജ്വാലകളിൽ ദഹിച്ചു ചാമ്പലായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ആ വിധവയുടെ മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്ന കുഴപ്പങ്ങൾ അവൎണ്ണനീയങ്ങളായിരുന്നു. അവൾ സേവിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ഔഷധത്തിൻെറ വീൎയ്യം കുറേ ശമിച്ചിരുന്നതിനാൽ അവളുടെ സന്ദിഗ്ദ്ധമായ ഭാവിയെക്കുറിച്ചു് അവൾ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചുതുടങ്ങി. അന്ധകാരംകൊണ്ടു് അവൾക്കു് യാതൊരു വസ്തുവിനേയും തിരിച്ചറിയാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. അവളുടെ ചെവിയരികിൽ ആരുടെയൊ ശ്വാസോച്ഛ്വാസമല്ലാതെ മററു യാതൊരു ശബ്ദവും കേൾക്കാനില്ലായിരുന്നു. മനുഷ്യജീവികളിൽ ആരൊ അവളുടെ സമീപത്തിൽ ഉണ്ടെന്നു് അവൾക്കു മനസ്സിലായി. അവൾ നിന്നേടത്തു നിന്നു ഇളകിയില്ല. പരിഭ്രാന്തമായ അവളുടെ മനസ്സിനെ സ്വാസ്ഥതയിലാക്കുന്നതിനു് അവൾ ശ്രമിച്ചു. അവളുടെ സ്വാഭാവികമായ മനഃസ്ഥൈൎയ്യം അവളുടെ ഭയവിചാരങ്ങ

ളെ ത്യജിച്ചു. ശാന്തമായും, സ്പഷ്ടമായും ഉള്ള സ്വരത്തിൽ അവൾ ഇങ്ങനെ ചോദിച്ചു:—

"മൃതനായ എൻെറ പ്രിയതമൻെറ ആലിംഗനത്തിൽ നിന്ന് എന്നെ എന്തിനാണിങ്ങനെ വേർപെടുത്തിയത്? ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ച് സ്വർഗ്ഗാരോഹണംചെയ്‌വാൻ ഭാവിക്കുകയായിരുന്നല്ലോ."

അവളുടെ ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. മുകളിൽ തൻെറ ഭർത്താവിൻെറ ശവദാഹം നടക്കുന്നിടത്തു ജനങ്ങളുടെ കോലാഹലംമാത്രം അവൾ കേട്ടു. അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവളുടെ സമീപത്തിൽ മുമ്പിൽ കേട്ടപോലെ ശ്വാസോച്ഛ്വാസംപോലും കേൾക്കാനില്ലാതായി. അവൾ തപ്പിത്തപ്പി മുറിയിൽ ചുററും നടന്നു. അവളുടെ കണ്ണുകൾ ഇരുട്ടിൽ നല്ലവണ്ണം പരിചയിച്ചതിനാൽ ചില വസ്തുക്കളെ വളരെ അസ്പഷ്ടമായിട്ടു അവൾക്കു കാണാമായിരുന്നു. അവൾ കരുതലോടുകൂടി മുമ്പോട്ടുനടന്ന് ഒരു മതിലിൽചെന്നു തൊട്ടു. മതിലിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു അവൾ നടന്നപ്പോൾ അവൾ ഒരു വൃത്താകാരമായ ചെറിയ മുറിക്കകത്തു നില്ക്കുകയാണെന്നും അതിനു വളരെ താണ് ഇടുങ്ങിയ ഒരു വാതിലേ ഉള്ളു എന്നും അവൾക്കു മനസ്സിലായി. തറ മണ്ണിട്ടുനിരപ്പാക്കി ചാണകം മെഴുകിയതായിരുന്നു എന്നു പാദസ്പർശംകൊണ്ടു് അവൾക്ക് അറിയാൻ പ്രയാസം ഉണ്ടായില്ല. അഗ്നിജ്വാലയിൽ അതിഭയങ്കരമായ വിധത്തിൽ തൻെറ ശരീരത്തെ ദഹിപ്പിക്കാൻ വേണ്ട ധൈര്യം ഉണ്ടായിരുന്ന അവൾക്കു അത്രതന്നെ ഭയങ്കരമല്ലാത്ത ഈ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചു വലിയ പരിഭ്രമം ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല.

അവൾ നിലത്തിരുന്നു. മരണം മൂൎത്തിമത്തായി അവളുടെ മുമ്പാകെ നില്ക്കുന്നതുപോലെ അവൾക്കുതോന്നി. പെട്ടെന്നു ഒരു പ്രകാശം കണ്ടുതുടങ്ങി. ഇടുങ്ങിയ മാൎഗ്ഗത്തിൽകൂടെ ശോഭയുള്ള ഒരുരൂപം ആ മുറിയുടെ വാതിലിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആ രൂപത്തിൻെറ എല്ലാഭാഗവും ഒരുപോലെ പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ആ പ്രകാശം ആ രൂപത്തെ വിട്ടു ഒട്ടുംതന്നെ പ്രസരിച്ചിരുന്നില്ല. അതിൻെറ ചുററും മുമ്പിലത്തെപ്പോലെ ഇരുട്ടുതന്നെയായിരുന്നു. ആ രൂപത്തിന് ഏകദേശം ഒരാളിൻെറ വലിപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നു. സോമനാഥൻെറ രൂപത്തിനും ഈ രൂപത്തിനും തമ്മിൽ യാതൊരു വ്യത്യാസവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ രൂപത്തെ കണ്ടിട്ട് അവൾ പെട്ടെന്നു എഴുന്നേററു നിന്നു. രൂപം മുറിയുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ വന്നു നിശ്ചലമായിനിന്നു. ശോഭയുള്ള ഈ രൂപം മുറിയെ ഒട്ടുംതന്നെ പ്രകാശിപ്പിച്ചില്ലെന്നുതന്നെയല്ല ആ മുറിക്കകത്തു അല്പമായ പ്രകാശം ഉണ്ടായിരുന്നതിനേക്കൂടി അതു ഇല്ലാതാക്കി. ആ വിഗ്രഹം ജ്വലിക്കുന്ന കണ്ണുകളെക്കൊണ്ട് ആ വിധവയുടെ മുഖത്തു തുറിച്ചു നോക്കുന്നപോലെ അവൾക്കു തോന്നി. അമാനുഷമായ ആ കണ്ണുകളുടെ ദീപ്തിയെ കണ്ടിട്ട് അവൾ വല്ലാതെ അന്ധയായി. അതിൻെറ നോട്ടത്തിൽനിന്നും മാറി വല്ലമൂലയിലും പതുങ്ങി ഇരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അവൾ തല കുനിച്ച് ഇതിൻെറ ഒക്കെ അൎത്ഥം എന്താണെന്ന് അറിയാതെ ദുഃഖകരങ്ങളായ വിചാരങ്ങളിൽ മുഴുകിയിരുന്നു. അവളുടെ സ്വന്തജീവിതത്തേ കുറിച്ചു അവൾ ആലോചിച്ചു.

പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തിക്ഷമത, അവൾക്കു ഒരിടത്തുനിന്നു മറെറാരിടത്തു മാറിപ്പോകാനുള്ള ശക്തി, അവ

ളുടെ സ്വന്തശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തിന്റെ ശബ്ദം, അവളുടെ ഹൃദയത്തിന്റെ തുടിപ്പ് ഇവയെല്ലാം അവൾ സജീവയാണെന്ന് അവൾക്കു വിശ്വാസം ജനിപ്പിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞിരുന്നതുപോലെ സോമനാഥൻ അവളെ സന്ദർശിക്കുവാൻ വന്നിരിക്കയാണൊ? കാര്യങ്ങളുടെ ഗതി കണ്ടിട്ടു നിർണ്ണയിക്കാം. എല്ലാ പരിശുദ്ധന്മാരായ ഹിന്ദുക്കളും സോമനാഥനു വളരെ പ്രിയമുള്ളതെന്നു ഘോഷിച്ചുവരുന്ന ഒരു കർമ്മത്തിൽനിന്നു സോമനാഥൻതന്നെ അവളെ രക്ഷിച്ചതായിരിക്കുമൊ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിയമങ്ങളെ അദ്ദേഹംതന്നെ ലംഘിക്കുമൊ? അതു് അസംഭാവ്യമാണ്. പിന്നെ ആരാണ് അവളെ മരണത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചതു്?

ചിരപരിചയംകൊണ്ടു് അവളുടെ മനസ്സു അബദ്ധവിശ്വാസങ്ങൾ ഉള്ളതായി തീർന്നിരുന്നു. എങ്കിലും അവൾ ഒരു ഇന്ദ്രജാലത്തിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കയല്ലയൊ എന്നു അവൾ സംശയിച്ചുതുടങ്ങി. ബ്രാഹ്മണനു് അവളെക്കുറിച്ചുണ്ടായ അനുചിതമായ കാമവും, അവളെ അനുമരണത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുന്നതിനു് അയാൾ പ്രദർശിപ്പിച്ച താൽപര്യവും അവളുടെ മനസ്സിൽ ഓർമ്മവന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ വലയിൽ താൻ അകപ്പെട്ടല്ലോ എന്നോർത്തു് അവൾ വിഷണ്ണയായി. എങ്കിലും അവളുടെ മുമ്പാകെ നില്ക്കുന്ന അസാധാരണരൂപത്തെ കണ്ടിട്ടു് അവൾ അമാനുഷമായ ഏതോ ഒരു ശക്തിയുടെ അധീനതയിൽ ആണെന്നു് അവൾക്കു തോന്നി.

അനന്തരം ഈ വിഗ്രഹത്തെപ്പോലെതന്നെ പ്രകാശം ഉള്ള അനേകം സ്ത്രീരൂപങ്ങൾ അവിടെ പ്രത്യക്ഷമായി.

അവർ ആ വിഗ്രഹത്തിൻെറ മുമ്പാകെ നമസ്കരിച്ചു കാ ണാൻ അറപ്പു തോന്നുന്ന ഓരോ ഗോഷ്ടികഠം കാണിച്ചു തുടങ്ങി. അവഠം പിന്തിരിഞ്ഞ് ഇതൊന്നും കാണേണ്ടെന്നു വച്ചു ചുവരിൽ തൻെറ മുഖം മറച്ചു. തൻെറ ഈശ്വരൻെറ സന്നിധിയിൽ അവഠംക്കു ഇരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നു അവഠം ക്കു തോന്നി. എത്രയും നിന്ദ്യമായ ഒരു വഞ്ചനയിൽ അ വഠം അകപ്പെട്ടിരിക്കയാണെന്ന് അവഠംക്കു തീർച്ചയായി. ഈ വഞ്ചകൻ ആ ബ്രാഹ്മണനാണെന്ന് ഊഹിക്കുന്നതി നും അവഠംക്കു പ്രയാസം ഉണ്ടായില്ല.

അവഠം ഇങ്ങിനെ ഉള്ള വിചാരങ്ങളിൽ മുഴുകി ഇരി ക്കുമ്പോഠം അസാധാരണമായ ഒരു ശബ്ദം അവളുടെ ചെ വിയിൽ പതിഞ്ഞു. ആ ശബ്ദം എത്രതന്നെ ഒച്ചമാററി അമാനുഷമെന്നു തോന്നിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ പുറപ്പെട്ടുവി ച്ചതായിരുന്നിട്ടും അതു് ആ ബ്രാഹ്മണൻേറതാണെന്നു മന സ്സിലാക്കാൻ അവഠംക്കു പ്രയാസം ഉണ്ടായില്ല. ബ്രാഹ്മ ണൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—

"സോമനാഥൻ സ്വന്തരൂപത്തിൽ നിനക്കു ദർശ നം തന്നിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീവർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നേക്കാഠം അനു ഗ്രഹം ലഭിച്ചവഠം വേറെ ആരുംതന്നെ ഇല്ല. അദ്ദേഹ ത്തെ നീ അത്യാനന്ദത്തോടെ സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുക."

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ അവളുടെ കൈക്കുപിടിച്ചു. ഒരു സർപ്പത്തിൻെറ ഫണം അവളെ സ്പർ ശിച്ചപോലെ അവഠം നടുങ്ങി പിന്നോട്ടുമാറി.

"ദുഷ്ടാ! തൻെറ നീചമായ ഈ ഇന്ദ്രജാലത്തിൽ ഞാൻ ഭ്രമിച്ചുപോയിട്ടില്ല. താൻ ഈ കാണിക്കുന്ന ഗോ

ഷ്ടികൾ ഒന്നുംതന്നെ സോമനാഥനു പ്രിയമുള്ളവയായിരിക്കയില്ല. മതകർമ്മങ്ങൾ നടത്തേണ്ട പുരോഹിതന്മാർ തന്നെ പരിശുദ്ധങ്ങളായ ദേവാലയങ്ങളെ ഇങ്ങനെ നീചവൃത്തികളുടെ സങ്കേതസ്ഥാനങ്ങളാക്കി തീർത്തിരിക്കുമ്പോൾ ആ പുരോഹിതന്മാരുടെ അധരങ്ങളിൽനിന്ന് അനുഗ്രഹവചനങ്ങൾ ഒരിക്കലും പുറപ്പെടുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. എല്ലാം എനിക്കു സ്പഷ്ടമായി മനസ്സിലായിരിക്കുന്നു. എന്നെ താൻ തൻെറ ദുർമ്മോഹത്തിനു വശംവദയാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഈ ശ്രമത്തിൽ ഭഗവാൻ സോമനാഥനേക്കൂടി താൻ വഷളനാക്കി—അദ്ദേഹത്തിൻെറ പരിശുദ്ധദേവാലയത്തെ അശുദ്ധമാക്കി—എന്നെ വഞ്ചിച്ചു—മതി—ദുർന്നയൻ—ദുഷ്ടരാക്ഷസൻ."

ബ്രാഹ്മണൻ മറുപടി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. അയാൾ സാവധാനമായി തിരിച്ചുപോകുന്ന കാൽപെരുമാററം അവൾക്കു കേൾക്കാമായിരുന്നു. ഇരുട്ടിൽ ഏതാണ്ടു അയാളുടെ രൂപവും അവൾ കണ്ടു. ബ്രാഹ്മണൻെറ മൌനവും, അസാധാരണമായ വിധത്തിലുള്ള ഈ പോക്കും അവളെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. അവളുടെ നിർമ്മലമായ ഹൃദയത്തിന് ഒരിക്കലും സമ്മതമാവാത്ത ആ ബ്രാഹ്മണൻെറ ദുർമ്മോഹത്തിനു വഴിപ്പെടുന്നതിനേക്കാൾ ഏകാന്തമായ ആ കാരാഗാരത്തിൽ കിടന്നു കഷ്ടതരമായ മരണം പ്രാപിക്കുന്നതു തന്നെ കൊള്ളാമെന്ന് അവൾ തീർച്ചയാക്കി.

അവൾ സേവിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ഔഷധത്തിൻെറ വീര്യം വിട്ടുമാറിയപ്പോൾ ഉണ്ടായ ക്ഷീണത്താൽ പക്ഷേ ഉറങ്ങിപ്പോകാനിടവരുന്നപക്ഷം ആ ബ്രാഹ്മണൻ തൻെറ നീ

ഷമായ അഭിലാഷത്തെ സാധിക്കുന്നതിനു് അതൊരു നല്ല അവസരമാക്കി തീൎത്തങ്കിലോ എന്നു ഭയന്നു അവൾ ഉറക്കം വരാതിരിക്കുവാൻ മുറിയിൽ അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും നടന്നു; അല്പം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആരോ ഒരാൾ വീണ്ടും ആ മുറിക്കകത്തു പ്രവേശിച്ചു. അവൾക്കു ഭക്ഷണത്തിനു വിശേഷമായ ഒരു കറിയും കുടിക്കാൻ ഗംഗാജലവും തയാറുണ്ടെന്നു അവളെ അറിയിച്ചു. ഭക്ഷണത്തിൽ വല്ലതും ഔഷധം കലൎത്തിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു ശങ്കിച്ചു അവൾ അതു തൊട്ടുകയില്ലെന്നുതന്നെ നിശ്ചയിച്ചു.

ഈ നിലയിൽ കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ നിരാശ്രയമായ തന്റെ ഏകസന്താനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിചാരം അവൾക്കുണ്ടായി. ആ കുഞ്ഞു് ആരുടെ കയ്യിൽ ആയിരിക്കാം? മാതൃവാത്സല്യത്തോടുകൂടി അതിനെ ലാളിക്കുന്നതാരു്? ഈ വിചാരങ്ങൾകൊണ്ടു് അവളുടെ ഹൃദയം വല്ലാതെ ക്ഷോഭിച്ചു. ഇഹലോകവാസത്തിൽ താൽപൎയ്യം ജനിപ്പിക്കുന്ന ബന്ധം ഇതൊന്നുമാത്രമേ അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവളുടെ നയനങ്ങളിൽ അശ്രുക്കൾ പെരുകിമറിഞ്ഞു. അവൾക്കു് ഇനി ആ കുഞ്ഞിന്റെ ഓമനമുഖം കാണാൻ കഴിവുണ്ടാകയില്ലെന്നു തോന്നി. ഈ വിചാരങ്ങൾ അവളുടെ മനസ്സിൽ അടങ്ങാത്ത ദുഃഖാഭങ്ങളെ ജനിപ്പിച്ചു. അതിനാൽ അവൾക്കു തീരെ ഉറക്കംവന്നില്ല. അവൾ അന്ധകാരാവൃതമായ ആ മുറിയ്ക്കകത്തു തറയിൽ ഇരുന്നു. അവളുടെ ശിരോലിഖിതത്തെ അതിന്റെ സമാപ്തംവരെ അറിയുന്നതിനു ക്ഷമയോടുകൂടി കാത്തിരിക്കതന്നെ എന്നു അവൾ നിശ്ചയിച്ചു.

ഈ ഏകാന്തചിന്തയിൽ അവൾ അധികനേരം മുഴുകിയിരിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. ഒരു ചെറിയ കുഴലിൽകൂടി ഊക്കോടെ ആവി പുറപ്പെടുന്ന ശബ്ദം അവളുടെ ശ്രവണേന്ദ്രിയങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞു. അല്പംകഴിഞ്ഞപ്പോൾ മുറിക്കകത്തു ഒരു ക്ഷീണപ്രകാശവും ഉണ്ടായി. മുറിയുടെ സ്വരൂപം ഏകദേശം മുഴുവനും അവൾക്കു മനസ്സിലായി. അതു വൃത്താകാരമായ ഇടുങ്ങിയ ഒരു മുറി ആയിരുന്നു. മുകളിൽ മദ്ധ്യേ നോക്കെത്താത്തവണ്ണം ഒരു ദ്വാരം മേൽപ്പോട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ദ്വാരത്തിൽകൂടിയാണ് അവളെ ചിതയിൽനിന്നു കീഴ്പ്പോട്ടു് ഇറക്കിയതെന്നു് അവൾക്കു മനസ്സിലായി. പാതാളത്തിലുള്ള അന്ധകാരംനിറഞ്ഞ ഈ മുറിയുടെ ഭയങ്കരതയെ പെട്ടെന്നുണ്ടായ പ്രകാശത്താൽ കണ്ടറിവാൻ സംഗതിയായപ്പോൾ അവളുടെ കണ്ണുകൾ താനേതന്നെ അടഞ്ഞു. കുറേക്കഴിഞ്ഞു് അവൾ കണ്ണുതുറന്നപ്പോൾ അവൾ കണ്ട കാഴ്ച എത്രയോ മഹാ ഭയങ്കരമായിരുന്നു. മുറി മുഴുവൻ അനവധി ഭയങ്കരസ്വരൂപങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. അതി ഭയാനകങ്ങളായ ഈ രൂപങ്ങൾ അവളുടെ സമീപത്തിൽ അണഞ്ഞു അവളുടെ ചുററുംനിന്നു് ആസുരങ്ങളായ ഓരോ വികൃതികൾ കാണിച്ചുതുടങ്ങി. യാതൊരു ശബ്ദവും ആ രൂപങ്ങളിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലും അവയുടെ ചേഷ്ടകൾ കണ്ടു സഹിക്കാൻ പാടില്ലാത്തവയായിരുന്നു. ഈ രാക്ഷസരൂപികളുടെ ഓരോ കഠിനകർമ്മങ്ങളാൽ പ്രാണവേദനയോടേ പിടയുന്ന അനേകം സ്ത്രീരൂപങ്ങളെ അവൾ കണ്ടു. സ്ത്രീകളുടെ പ്രാണവികാരത്തെക്കണ്ടു് ആ ഭീമരാക്ഷസന്മാരുടെ മുഖം സന്തോഷംകൊണ്ടു പ്രകാശിതമായി. ഓരോ ഭയങ്കരരൂപികളായ ജന്തുക്കൾ അതിഗർഹിത

ങ്ങളായ മുഖഭാവങ്ങളോടുകൂടി ആ സാധുവിധവയുടെ നേരെ പാഞ്ഞുചെന്നു് ഈമാതിരി കഠിനക്കൈകൾ അവളുടെനേരേ പ്രവൎത്തിക്കുന്നതിനു സന്നദ്ധരായിനിന്നു.

അശ്വമുഖനായി ഗദാധാരിയായ ഒരു ഭീമരാക്ഷസൻ മലൎന്നു കിടക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീയെ എത്രയും ക്രൂരമായി ദണ്ഡിപ്പിക്കുന്ന ഒരു കാഴ്ചയാണു് അവൾ പിന്നീടു കണ്ടതു്. ആ സ്ത്രീയുടെ നഗ്നങ്ങളായ സ്തനങ്ങളിൽ ആ രാക്ഷസൻ തന്റെ ഗദയെ കൂടക്കൂടെ തിരുകി ഇറക്കുകയും അവൾ അതിദുസ്സഹമായ മരണവേദനയോടുകൂടി കിടന്നു പിടയ്ക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ ഭീമരാക്ഷസന്റെ തലയിൽ പനയോലകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു ചതുരത്തൊപ്പിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ തൊപ്പിയിൽ വലിയ അക്ഷരത്തിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിവച്ചിരുന്നു.

"സോമനാഥന്റെ ഹിതത്തെ അനുവൎത്തിക്കാത്തവൎക്കുള്ള ശിക്ഷ ഇതാകുന്നു."

ഈ കാഴ്ച ആ സാധുവായ വിധവയെ വല്ലാതെ ഭയപ്പെടുത്തി. എങ്കിലും ഇതു് ഒരു വെറും ജാലവിദ്യയാണെന്നു് അവൾക്കു് ഉടൻതന്നെ മനസ്സിലായതിനാൽ അവളുടെ ഭയം ശാന്തമായി. തന്നെ സന്മാൎഗ്ഗപഥത്തിൽനിന്നു ഭ്രംശിപ്പിക്കുന്നതിനു് ആ ദുഷ്ടബ്രാഹ്മണൻ കാണിക്കുന്ന ഇന്ദ്രജാലമാണിതെന്നു് അവൾക്കു സ്പഷ്ടമായി മനസ്സിലായി. ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ ശബ്ദവും അവൾ കേട്ടു. ഉടൻതന്നെ ഈ രൂപങ്ങളൊക്കെ അപ്രത്യക്ഷങ്ങളായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

മുറിയിൽ വീണ്ടും അന്ധകാരം നിറഞ്ഞു. അതു് അപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിക്കു് അവൾക്കൊരാശ്വാസമായി തോന്നി. അവൾ തന്റെ ഏകാന്തചിന്തയിൽ മഗ്നയായി നിലത്തിരുന്നു.

൭-ാം അദ്ധ്യായം.

സോമനാഥത്തെ ആക്രമിക്കാൻ മാമൂദ് ചെയ്ത സാഹസങ്ങളൊക്കെ വിഫലങ്ങളായിത്തീൎന്നു എന്നു കണ്ടിട്ടും അദ്ദേഹം തന്റെ ശ്രമത്തിൽനിന്നു വിരമിച്ചില്ല. ശത്രുക്കളുടെ ആക്രമണത്തെ നിരോധിക്കുന്നതിൽ തങ്ങൾ അതുവരെ ചെയ്ത ശ്രമം സഫലമായി കണ്ടതിനാൽ ഹിന്തുക്കൾക്കു ധൈൎയ്യവും, ഉത്സാഹവും വൎദ്ധിച്ചു. സോമനാഥന്റെ അനുഗ്രഹംകൊണ്ടു് ഇതെല്ലാം സാധിച്ചു എന്നും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായത്താൽ ശത്രുക്കൾ നിശ്ശേഷം നശിക്കുമെന്നും അവർ ഉറപ്പായി വിശ്വസിച്ചു. മുൻപൊരാൾ ചെയ്തതുപോലെ ഭക്തന്മാരായ വേറെയും ചില ഹിന്തുക്കൾ ശത്രുക്കളുടെ പാളയസ്ഥലത്തു് അവരെ അധിക്ഷേപിക്കാനും ഭീഷണിപ്പെടുത്താനും ചെന്നു. അവരും തങ്ങളുടെ പൂൎവ്വഗാമിയുടെ ശിരോലിഖിതത്തെ അനുഗമിച്ചു.

ഹിന്തുക്കൾ തങ്ങളുടെ സംഖ്യാബലത്തിലും, സോമനാഥന്റെ അനുഗ്രഹത്തിലും വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു കോട്ടയിൽനിന്നു വെളിക്കിറങ്ങി ശത്രുക്കളെ പ്രത്യാക്രമിക്കാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. മദ്ധ്യാഹ്നമായപ്പോൾ അവർ മതഭ്രാന്തുകൊണ്ടു ക്ഷുബ്ധന്മാരായി കൂട്ടത്തോടെ പുറപ്പെട്ടു മുസൽമാ-

ന്മാരുടെ പാളയത്തിനു നേരെ പാഞ്ഞുചെന്നു. അവരുടെ സംഖ്യാബലംതന്നെ അവക്ക് ആപത്തായിത്തീൎന്നു. യുദ്ധക്രമങ്ങളിൽ തീരെ അഭ്യാസം ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത അവർ വീരന്മാരും സംഗരവിദ്യയെ ശിക്ഷയിൽ അഭ്യസിച്ചിട്ടുള്ളവരും ആയ ശത്രുക്കളോടു പൊരുത്ത് അനവധിയായിട്ടു മരിച്ചു. പരാക്രമശാലിയായ മാമൂദിൻെറ സൈന്യങ്ങളുടെ മുമ്പിൽനിന്നു ഹിന്തുക്കാം പുറകോട്ട് ഓടിത്തുടങ്ങി. ശത്രുക്കാം അവരെ അനുധാവനംചെയ്തു കോട്ടയുടെ സമീപംവരെ എത്തി. ശത്രുക്കാം ഉള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു പോകുമെന്നുകണ്ട് കോട്ടവാതലിൽ നിന്നവർ, കാന്ദിശീകന്മാരായ ഹിന്തുക്കളെയും അവരെ അനുധാവനംചെയ്ത മഹമ്മദന്മാരെയും വെളിക്കിട്ടു വാതലും ബന്ധിച്ചു.

കൊത്തളത്തിൽനിന്ന ഹിന്തുക്കാം തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കാംക്കു നേരിട്ട പരാജയത്തെക്കണ്ടു നിരാശന്മാരായി വീണ്ടും ക്ഷേത്രത്തിനകത്തുചെന്ന് സോമനാഥനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. അവർ അതികരുണമായും അളവില്ലാത്ത ഭക്തിയോടുകൂടിയും ശത്രുക്കളെ നിഷ്കാസനം ചെയ്യുന്നതിനു സോമനാഥൻെറ സഹായത്തെ പ്രാൎത്ഥിച്ചു. ഈ പ്രാൎത്ഥനയുടെ ഇടയ്ക്കു വെളിയിൽ ശത്രുക്കളുടെ വെട്ടേററു പ്രാണൻ ഉപേക്ഷിക്കുന്ന ഭക്തന്മാരുടെ മുറവിളികളും ജേതാക്കന്മാരായ മഹമ്മദീയഭടന്മാരുടെ ഉന്മദത്തോടുകൂടിയ അട്ടഹാസങ്ങളും കേംക്കാമായിരുന്നു. എന്തായാലും ചരമശ്വാസംവരെ കോട്ടയെ രക്ഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കണമെന്നു ഹിന്തുക്കാം നിശ്ചയിച്ചു. ശത്രുക്കാം ഏണിവച്ചു കോട്ടയിൽ കയറാൻ ശ്രമിച്ചു. അപ്പോഠം അപ്രതീക്ഷിതമായി ഒരു സൈന്യം ദൂരേനിന്നു വരുന്നതു ഹിന്തുക്കാം കണ്ടു. അതു

അവരുടെ സഹായത്തിനായി വന്ന ഒരു സ്വദേശീയസൈന്യമായിരുന്നു. ആ സൈന്യം മഹമ്മദീയരുടെ പാളയത്തിനരികെ എത്തി അണി നിരന്നതിനെ കണ്ടു് അവർ കോട്ടയിലുള്ളവരുമായി യോജിക്കാൻ ഇടവരരുതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു മാമുദ് കോട്ടയെ ആക്രമിക്കാൻ തുടങ്ങിയ തൻെറ സൈന്യങ്ങളെ തിരിയെ വിളിച്ചു് അവരിൽ ഒരുഭാഗത്തെ കോട്ടയിൽനിന്നു് ആളുകൾ പുറത്തേക്കു വരാതെ തടുക്കുന്നതിനു നിറുത്തിക്കൊണ്ടു് മററഭാഗവുംകൊണ്ടു മാമുദ് പുതുതായി വന്ന ഹിന്തുസൈന്യത്തിൻെറ നേരേ പുറപ്പെട്ടു. ഈ സൈന്യം യാത്രകൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചിരുന്നില്ല. വളരെ സമീപത്തുനിന്നാണു് അവർ വന്നതു്. മഹമ്മദന്മാർ ഹിന്തുക്കളുമായി നടന്ന ശണ്ഠയാൽ ക്ഷീണിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ വിജയംകൊണ്ടു് ഉദ്ധതന്മാരും ആയിരുന്നു. ശത്രുക്കൾ നിസ്സാരന്മാരാണെന്നു വിചാരിച്ചു വളരെ കരുതലോടുകൂടിയല്ല അവർ യുദ്ധത്തിനു് ആരംഭിച്ചതു്.

പുതുതായിവന്ന ഹിന്തുസൈന്യം കോട്ടയ്ക്കകത്തുള്ള മതഭ്രാന്തരിൽ നിന്നു് എത്രയോ വ്യത്യാസപ്പെട്ടതായിരുന്നു. ആയുധവിദ്യ അവർ നല്ലവണ്ണം അഭ്യസിച്ചിരുന്നു. മഹമ്മദ്ഭടന്മാരുമായി യുദ്ധംചെയ്തു് അവക്കു പരിചയവും ഉണ്ടായിരുന്നു. മാമുദ് തൻെറ സൈന്യത്തെ നയിച്ചു ഹിന്തുക്കളെ ആക്രമിക്കാൻ തുടങ്ങി. ശത്രുക്കളുടെ ഊക്കോടുകൂടിയുള്ള ആക്രമത്താൽ ഹിന്തുസൈന്യത്തിൻെറ വ്യൂഹം ഒന്നു് ഇളകിയെങ്കിലും വീണ്ടും പെട്ടെന്നു് പൂവസ്ഥിതിയെ പ്രാപിച്ചതുകണ്ടു മഹമ്മദന്മാർ ആശ്ചയ്യപ്പെട്ടു. ജയം ആക്കെന്നു സംശയമായി. കുറേനേരത്തേക്കു സമരം അതിഘോരമായി നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. രണ്ടുകക്ഷികൾക്കും

ജയാപജയങ്ങൾ ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. കൊത്തളങ്ങളിൽ ഈ യുദ്ധത്തിന്റെ ഗതിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്ന ഹിന്ദുക്കൾ തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കളെ ഉത്സാഹിപ്പിക്കുമാറു് ഉച്ചത്തിൽ കോലാഹലം കൂട്ടുകയും, അവൎക്ക വിജയം ലഭിക്കണമെന്നു സോമനാഥനോടു പ്രാൎത്ഥിക്കയും ചെയ്തു. ഹിന്ദുസ്ത്രീകൾ തങ്ങളുടെ കുഞ്ഞുങ്ങളേയും കയ്യിൽ എടുത്തു കൊത്തളങ്ങളിൽ കയറിനിന്നു. ഇതുകണ്ടു് ഹിന്ദുസേനയുടെ ഉത്സാഹം ദ്വിഗുണീഭവിച്ചു.

ഹിന്ദുസൈന്യത്തിൽ കുറേ രാജപുത്രന്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അനിരുദ്ധമായ അവരുടെ ശൂരതയെ കണ്ടു മുസൽമാന്മാർ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ഭടന്മാർ എല്ലാവരും ധീരന്മാരായ രാജപുത്രന്മാർ തന്നെയായിരുന്നു എങ്കിൽ പക്ഷെ വിജയം അവൎക്കുതന്നെ ലഭിക്കുമായിരുന്നു. ഒടുവിൽ ഹിന്ദുക്കൾക്ക പരാജയം കണ്ടുതുടങ്ങി. ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ വേറെ ഒരു സൈന്യംകൂടി വന്നുചേൎന്നതിനാൽ സംഗരം വീണ്ടും അതിഭയങ്കരമായിത്തീൎന്നു. കൊത്തളത്തിൽനിന്നു് ഹിന്ദുക്കൾ ആൎത്തുവിളിക്കുന്നതുകേട്ടു് അവരുടെ ബന്ധുക്കൾക്കു് ഉത്സാഹം ഇളകി. മഹമ്മദന്മാർ നിരാശപ്പെട്ടുവാനും തുടങ്ങി. എങ്കിലും അവർ ധൈൎയ്യത്തോടും, സാമൎത്ഥ്യത്തോടുംകൂടി ആക്രമണം തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഹിന്ദുക്കളുടെ വ്യൂഹം വീണ്ടും ഇളകാൻതുടങ്ങി. സന്ദിഗ്ദ്ധമായ ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ പിന്നെയും രണ്ടു പുതിയ സൈന്യങ്ങൾകൂടി ഹിന്ദുക്കളുടെ സഹായത്തിനായി വന്നെത്തി. പിന്നെയുണ്ടായ യുദ്ധത്തിന്റെ ഭയങ്കരത അവൎണ്ണനീയമായിരുന്നു. ഒടുവിൽവന്ന സൈന്യങ്ങൾ രണ്ടും രണ്ടു രാജാക്കന്മാരാൽ നായിക്കപ്പെട്ടവ ആയിരുന്നു.

മഹമ്മദന്മാരുടെ വ്യൂഹം ഇളകാനുള്ള ആരംഭമായി. ഹിന്തുക്കൾക്കു ധൈൎയ്യം വൎദ്ധിക്കുകയാൽ അവർ മഹമ്മദന്മാരെ അതിഘോരമായി ആക്രമിച്ചുതുടങ്ങി. മാമുദിൻെറ ഭടന്മാർ പലായനംചെയ്യാനുള്ള ഭാവമായി. ഈ അവസ്ഥയെ കണ്ടു് മാമൂദ് പെട്ടെന്നു തൻെറ കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നു ചാടി ഇറങ്ങി മുട്ടുകുത്തി ആകാശത്തിലേക്കുനോക്കി ഭക്തിപൂൎവ്വം ദൈവാനുഗ്രഹത്തെ പ്രാൎത്ഥിച്ചു. അനന്തരം കുതിരപ്പുറത്തുകയറി തൻെറ പ്രധാന സേനാനായകൻെറ കൈക്കുപിടിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു ധൈൎയ്യം വൎദ്ധിക്കുംവിധത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറയും ഭടന്മാരുടേയും മുഖത്തുനോക്കി. മാമൂദിൻെറ ഈ ക്രിയകണ്ടു മഹമ്മദുഭടന്മാൎക്കു ധൈൎയ്യം വൎദ്ധിക്കുകയാൽ അവർ തങ്ങൾ കാണിച്ച ഭീരുതയെക്കുറിച്ചു ലജ്ജിച്ചു് ഒന്നുകിൽ വിജയം അല്ലെങ്കിൽ മരണം എന്നുതന്നെ തീൎച്ചയാക്കി. ദൈവം അവരുടെ സുൽത്താൻെറ പ്രാൎത്ഥന കേൾക്കാതിരിക്കയില്ലെന്നും അവർ വിശ്വസിച്ചു. എത്രയോതവണ അവർ അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചു യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. എത്രയോതവണ അവരുടെ ശരീരങ്ങളിൽനിന്നു രക്തം ചൊരിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. പ്രായേണ എല്ലാ യുദ്ധങ്ങളിലും അദ്ദേഹം അവരെ വിജയികളാക്കിത്തീൎത്തിട്ടുമുണ്ടു്. ഈ എല്ലാ സംഗതികളേയും ആലോചിച്ചു് അവർ ഏകമനസ്സോടെ ഒന്നായി ആൎത്തുവിളിച്ചു് അനിരുദ്ധമായ ശക്തിയോടുകൂടി മുന്നോട്ടുപാഞ്ഞു. ഹിന്തുക്കളുടെ അണിമുറിച്ചു മഹമ്മദന്മാർ വളരെ ശക്തിയോടും സാമൎത്ഥ്യത്തോടുംകൂടി യുദ്ധം ചെയ്യുകയാൽ അല്പനേരത്തിനുള്ളിൽ ഹിന്തുക്കളിൽ അയ്യായിരംപേർ മൃതന്മാരായി നിലത്തുവീണു. ഹിന്തുക്കൾ വളരെ കുഴപ്പത്തിൽ നാനാഭാഗങ്ങളിലേക്കും ഓടിത്തുടങ്ങി.

കോട്ടയ്ക്കകത്തുണ്ടായിരുന്നവർ തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കളുടെ പരാജയംകണ്ടു നിരാശന്മാരായി കോട്ടയുപേക്ഷിച്ചു. അനേകായിരംപേർ കുടുംബസമേതം വള്ളങ്ങളിൽ കയറി സമുദ്രമാർഗ്ഗം സിലോണിലേക്കു തിരിച്ചു. എന്നാൽ അവരുടെ ഈ ശ്രമം സഫലമായില്ല. മാമൂദ് ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു തൻെറ ഭടന്മാരിൽ അനേകംപേരെ വള്ളങ്ങളിൽ കയററിഅയച്ചു കാന്ദിശീകന്മാരായ ഹിന്തുക്കളെ തടുത്തുപിടിപ്പിച്ചു. അനേകം വള്ളങ്ങൾ മുങ്ങി. വളരെ കുറച്ചാളുകൾ മാത്രമേ ഈ ആപത്തിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടുള്ളു.

കോട്ടയ്ക്കു ചുററും കോട്ടവാതിലുകളിലും ഭടന്മാരെ കാവൽനിറുത്തിക്കൊണ്ടു തൻെറ പുത്രന്മാരോടും പരിവാരങ്ങളോടുംകൂടി മാമൂദ് കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു. കോട്ടയ്ക്കകത്തു തീർത്ഥയാത്രക്കാരും, ഭക്തന്മാരും ആയ ഏതാനും ഹിന്തുക്കളെ അല്ലാതെ മററ് ആരെയും മാമൂദ് കണ്ടില്ല. കോട്ടയ്ക്കകത്തു ധനികന്മാരായ അനേകംപേർ ഉണ്ടായിരുന്നു. പൂർവകാലങ്ങളിൽ പരാജിതന്മാരിൽനിന്നു ജേതാക്കന്മാർ വാങ്ങിവന്നതുപോലെ അവരോടും ദ്രവ്യം വാങ്ങുന്നതിൽ സുൽത്താൻ മാമൂദ്, യാതൊരു ദാക്ഷിണ്യവും കാണിച്ചില്ല.

മാമൂദ് താൻ ചെന്നായുടെ വായിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ച കുഞ്ഞിൻെറ സുന്ദരിയായ അമ്മയെ മറന്നില്ല. അദ്ദേഹം കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചതിൻെറശേഷം ആദ്യമായി ചെയ്ത അന്വേഷണം ആ ഹിന്തുസ്ത്രീയുടെ വാസസ്ഥലം ഏതെന്നു കണ്ടുപിടിക്കാനായിരുന്നു. ദുഃഖകരമായ അവളുടെ വൃത്താന്തത്തെ കേട്ട് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഹൃദയം ആർദ്ര

മായി. അവളുടെ സൌന്ദൎയ്യവിലാസം അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഹൃദയത്തിൽ നല്ലവണ്ണം പതിഞ്ഞിരുന്നു. അവൾക്ക് ഒരു പകാരം ചെയ്യാൻ തനിക്ക് സന്ദൎഭം ലഭിച്ച ആ സംഭവത്തെയും അവളുടെ കഷ്ടതരമായ മരണത്തേയുംകൂടി ഓൎത്തപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കണ്ണുകളിൽ അശ്രുക്കൾ നിറഞ്ഞു. അവളുടെ അനാഥമായ ശിശുവിനെ കാണണമെന്ന് അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു. ആ കുഞ്ഞിനെ അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുമ്പാകെ കൊണ്ടുവന്നു. അദ്ദേഹം അതിനെ തൻെറ കയ്യിൽവാങ്ങി. കുഞ്ഞിന് അശുദ്ധിയെ ഉണ്ടാക്കുന്ന മാമൂദിൻെറ ഈ ക്രിയകണ്ട് അതിൻെറ രക്ഷിതാക്കന്മാർ വല്ലാതെ ആയി. ആ കുഞ്ഞു തൻെറ ഉപകൎത്താവിനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു എന്നു തോന്നിക്കുംവണ്ണം അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുഖത്തുനോക്കി മന്ദഹാസംചെയ്തു. അതു് അതിൻെറ കുഞ്ഞിക്കൈകളെക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കപോലങ്ങളിൽ തലോടി. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ധീരമെങ്കിലും ഉദാരമായ ഹൃദയം ഇതുകണ്ട് അലിഞ്ഞു. തൻെറ പരിജനങ്ങളിൽ ഒരാളുടെ വശം ആ കുഞ്ഞിനെ കൊടുത്തിട്ട് അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

'ഈ കുഞ്ഞു് എൻെറ ദത്തുപുത്രനാണ്. അതിൻെറ ജീവൻ എനിക്കു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതിൻെറ ഭാവിയും എന്നെത്തന്നെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കട്ടെ.'

ആ കുഞ്ഞിൻെറ ബന്ധുക്കൾ ഇതുകേട്ടു വിസ്മയാന്ധന്മാരായി. അവർ വളരെ വിരോധം പറഞ്ഞു. ആ കുഞ്ഞിനെ മതഭ്രംശം ചെയ്യിക്കാൻ തുനിഞ്ഞ സുൽത്താനെ അവർ ശപിക്കയും സോമനാഥൻെറ കോപം അദ്ദേഹത്തിൻെറ മേൽ ഉണ്ടാകുമെന്നു പറയുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ

വാക്കുകഠം കേട്ടിട്ട് അദ്ദേഹം മന്ദഹാസംചെയ്തു. കുഞ്ഞിനെ അദ്ദേഹം തിരിയെ കൊടുത്തില്ല. അവരെ പറഞ്ഞയച്ചുംവച്ചു് അ വിധവയുടെ അനുമരണത്തിൽ പ്രവൎത്തകന്മാരായിനിന്ന ബ്രാഹ്മണരെ ഒക്കെ പിടിച്ചു തൻെറ മുമ്പാകെ കൊണ്ടുവരുന്നതിന്നു് അദ്ദേഹം കല്പനകൊടുത്തു. എല്ലാവരും അദ്ദേഹത്തിൻെറ മുമ്പാകെ ഹാജരായി. പ്രധാന പുരോഹിതൻമാത്രം വന്നില്ല. അ വിദ്വാനെ എങ്ങും കാണ്മാനില്ലായിരുന്നു. ഇത്ര ഘോരവും നീചവുമായ ഒരു കൎമ്മത്തിന്നു് അ വിധവയെ അവർ എന്തിനായിട്ട് ഉത്സാഹിപ്പിച്ചു എന്നു് അദ്ദേഹം കോപത്തോടുകൂടി അവരോടു ചോദിച്ചു. അവിടെ വന്നവരിൽ പ്രമാണിയായ ഒരാഠം പറഞ്ഞു:—

"അവളുടെ ആത്മാവിൻെറ സ്വൎഗ്ഗപ്രാപ്തിക്കായി പ്രവൎത്തിക്കേണ്ടതു് ഞങ്ങളുടെ കൃത്യമാണു്, പാതിവ്രത്യമുള്ള ഹിന്തുവിധവകഠംക്കു് ഇതു് ധൎമ്മവുമാണു്."

മഹമ്മദു കോപത്തോടെ മന്ദഹാസം ചെയ്തു പറഞ്ഞു.

"എന്നാൽ താനും അവളോടൊന്നിച്ചു് സ്വൎഗ്ഗാരോഹണം ചെയ്തോളു."

ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് അയാളെ കൊത്തളത്തിൻെറ മേൽക്കൂടി പുറത്തേക്കു വലിച്ചെറിയുന്നതിന്നു തൻെറ ഭടന്മാരോടു് ആജ്ഞാപിച്ചു. ശേഷംപേരോടു് മേലാൽ മനുഷ്യജീവനു് അപായം വരുന്ന ഈമാതിരി നിന്ദ്യങ്ങളായ മതകൎമ്മങ്ങളിൽ ഉഠംപ്പെടരുതെന്നു് ആജ്ഞാപിച്ചിട്ടു് അവരെ പറഞ്ഞയച്ചു.

മാമൂദ് ആ കുഞ്ഞിനെ തന്റെ പാളയത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി ഒരു ധാത്രിയുടെ കൈവശം ഏൽപ്പിച്ചു, പ്രധാന പുരോഹിതനെ അന്വേഷിച്ചു പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിനു തന്റെ ഭടന്മാരെയും നിയോഗിച്ചു. അനന്തരം അദ്ദേഹം ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു. തന്റെ കയ്യിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വലിയ ഗദകൊണ്ടു നിന്ദാഭാവത്തിൽ വിഗ്രഹത്തെ ഒന്നടിച്ചു. ആ ഉഗ്രമായ ബിംബത്തിന്റെ രണ്ടു് അംഗങ്ങൾ ഉടച്ചെടുത്തു് ഗസ്നിയിലേക്കു് അയയ്ക്കുന്നതിന്നു് അദ്ദേഹം ആജ്ഞാപിച്ചു. അതിൽ ഒന്നു് അവിടുത്തെ പ്രധാന പള്ളിയിലും, മറേറതു് തന്റെ കൊട്ടാരവാതുക്കലും നടക്കല്ലുകളായി ഇടുന്നതിനായിരുന്നു. ഈ ആജ്ഞ ഉടൻതന്നെ അനുവത്തിക്കപ്പെട്ടു.

൮-ാം അദ്ധ്യായം.

കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിൽ വിവരിച്ച സംഭവങ്ങൾ നമ്മുടെ വിധവയുടെ ദുരാപത്തുകൾക്കിടയിലാണു് നടന്നതു്. അവൾ കണ്ട ഘോരമായ കാഴ്ചയുടെശേഷം ഏകാന്തമായ ആ പാതാളഗർഭത്തിൽ ചിന്താമഗ്നയായിരുന്നു. ഈ നിലയിൽ കുറേക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ ബ്രാഹ്മണൻ വീണ്ടും മുറിക്കകത്തു പ്രവേശിച്ചു. അയാൾ വളരെ സാവധാനമായ പാദപതനങ്ങളോടുകൂടി മുറിക്കകത്തു കടന്നുചെല്ലുന്ന ശബ്ദം അവൾ കേട്ടു. അയാളുടെ സ്വരൂപം അവൾക്കു കാണാൻ പാടില്ലായിരുന്നു. അവൾ തന്നെ തിരിച്ചറികയില്ലെന്നും അയാൾ വിചാരിച്ചു. അവൾ നില

ത്തിരിക്കയായിരുന്നു. വൃദ്ധനായ ആ വിടൻ തപ്പിത്തപ്പി നടക്കുമ്പോൾ അവളുടെ മുഖത്തു കൈതടഞ്ഞു. അയാൾ മുമ്പിലത്തേപ്പോലെ ഒച്ചമാററിപ്പറഞ്ഞു:—

സോമനാഥൻെറ ഹിതത്തെ അനുവത്തിക്കാൻ ഇനിയും ശാഠ്യം നിന്നെ അനുവദിക്കയില്ലയോ? നിന്നെ ദഹിപ്പിക്കുന്നതിനുതന്നെയല്ല, നിന്നെ അനവസാനങ്ങളായ ഓരോ കഷ്ടതകളിൽ ഇട്ടു ദണ്ഡിപ്പിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിന് കഴിയുന്നതാണ്. അദ്ദേഹം തൻെറ ശിക്ഷാവിധിയെ ഒന്നുകൊണ്ടും ഭേദപ്പെടുത്തുമെന്നും നീ വിചാരിക്കേണ്ട. എന്നാൽ നേരേമറിച്ച് അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഹിതത്തെ അനുവത്തിക്കുന്നതായാൽ നിനക്കു ലഭിക്കുന്ന അനശ്വരമായ ആനന്ദവും അന്യാദൃശമായിത്തന്നെ ഇരിക്കും.

ശാന്തമായും സ്ഥിരമായും അവൾ പറഞ്ഞു:—

"താൻ ദൈവമല്ല; ദൈവദൂഷണം ചെയ്യുന്ന പരമദുഷ്ടനാണ്. യാതൊരു ദേവനും ഹിതമാവാത്ത നീചകർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ട് ദൈവസന്നിധിയെക്കൂടിയും താൻ അശുദ്ധമാക്കിത്തീർത്തു. നാം എല്ലാവരും ഭക്തിപൂർവ്വം ആരാധിക്കുന്ന സർവ്വശക്തനായ ഈശ്വരനാകട്ടെ താൻ അശുദ്ധമാക്കിത്തീർത്തതും ആ ക്ഷേത്രത്തിന്നകത്തു നില്ക്കുന്നതുമായ അദ്ദേഹത്തിൻെറ പരിശുദ്ധപ്രതിമയ്ക്കാകട്ടെ നിന്ദ്യങ്ങളായ ഇങ്ങനെയുള്ള ദുർവൃത്തികളിൽ താൽപര്യം ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ഈശ്വരൻ വിരോധിച്ചിട്ടുള്ള നീചകൃത്യങ്ങളെ അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും പ്രവത്തിക്കയുമില്ല; പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയുമില്ല."

തൻെറ പരമാത്മസ്ഥിതി അവൾ മനസ്സിലാക്കി എന്നുകണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ സ്വന്തസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു:—

"നീയാണു് ദൈവദൂഷണം ചെയ്യുന്നതു്. ഈശ്വരൻ തൻെറ പരിശുദ്ധന്മാരായ ഭക്തന്മാരുടെ ദാസനാണു്. ചിരകാലം അദ്ദേഹത്തെ ഭക്തിപൂർവ്വം സേവിച്ചതിൻെറ ഫലമായി സുന്ദരിയായ നിന്നെ അദ്ദേഹം എനിക്കു തന്നിരിക്കുന്നു."

ഇതു് വാസ്തവമാണെങ്കിൽ താൻതന്നെ ഈശ്വരനാണെന്നു ഭാവിച്ചു് ഈ ഇന്ദ്രജാലങ്ങളൊക്കെ എന്നെ എന്തിനു കാണിച്ചു? എന്തിനായിട്ടു് താൻ ഒച്ചമാററി സംസാരിച്ചു? ഈ ഗുഹാഗർഭത്തിലിട്ടു് എന്നെ എന്തിനു കഷ്ടപ്പെടുത്തി? സകല സൽഗുണങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടവും സകല ദുർഗ്ഗുണങ്ങളുടെയും വിരോധിയുമായ ആ സർവ്വശക്തൻെറ അനുമതിയോടുകൂടിയാണോ താൻ ഇതെല്ലാം പ്രവർത്തിച്ചതു്?

"നീ ദോഷങ്ങളെന്നു വിചാരിക്കുന്നവ പരമാത്മത്തിൽ ഗുണങ്ങളാണു്. അവയെ സോമനാഥൻ അനുവദിക്കയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു്. പരിശുദ്ധന്മാരായ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ദാസന്മാരുടെ ആനന്ദങ്ങളിൽ അദ്ദേഹവും ആനന്ദിക്കയേയുള്ളൂ. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അതു് ദോഷമല്ല. അതു് പ്രത്യേകിച്ചും ഗുണമാണു്. ചിരകാലസേവയുടെ പ്രതിഫലമാണതു്. അതു പരമമായ ഭാഗ്യത്തിനു നിദാനവുമാണു്. പിന്നെ അതെങ്ങിനെ ദോഷമാവും? നീ ഇന്ദ്രജാലമെന്നു പറയുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിൻെറ കോപത്തിനു വിഷയമാകുന്നവർ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന കഷ്ടതകൾക്കുള്ള ദൃഷ്ടാന്തം അദ്ദേഹംതന്നെ നിനക്കു കാണിച്ചുതന്നു.

താണ്. സോമനാഥൻ സ്വന്തരൂപത്തിൽ നിനക്ക് ദൎശനംതന്നു എന്ന് നീ ഓൎത്തുകൊൾക. ഇപ്പോൾ സോമനാഥൻ എൻെറ രൂപത്തിൽ നിനക്ക് ദൎശനം തന്നിരിക്കയാണ്. നിൻെറമേൽ അവധിയില്ലാത്ത അനുഗ്രഹങ്ങളെ ചൊരിയുന്നതിനായിട്ട് അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ എന്നിൽ അധിവസിച്ചിരിക്കയാണ്."

ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആ ബ്രാഹ്മണൻ തൻെറ രണ്ടുകൈകളുംകൊണ്ട് അവളെ ഗാഢമായി കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. അവൾ എഴുനേററ് ഊക്കോട്ടുകൂടി ഒന്നു കുടഞ്ഞു. ബ്രാഹ്മണൻ പിടിവിട്ടു നിലത്ത് മലൎന്നുവീണു.

"ദുഷ്ടൻ! പരമാഭാസൻ! എന്നെ പാപകൎമ്മത്തിലേക്കു നയിക്കാമെന്ന് താൻ വിചാരിക്കേണ്ട. താൻ നീചകൎമ്മംകൊണ്ട് ദൂഷിപ്പിച്ച് അശുദ്ധമാക്കിയ ദൈവം ഇപ്പോൾ തന്നിൽ പ്രത്യക്ഷമായിരിക്കുന്നു! എൻെറ മുമ്പാകെ നിന്ന് ഉടൻ പൊയ്ക്കൊൾക. ഞാൻ ഈ ഗുഹാഗൎഭത്തിൽ കിടന്നു മരിച്ചുകൊള്ളാം. ഞാൻ ജീവനോട്ടുകൂടി തൻെറ ഈ ദുൎമ്മോഹത്തിന് വഴിപ്പെടുന്നവളല്ല."

ആ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണൻ വീണിടത്തുനിന്ന് വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ട് എഴുന്നേററ് മുറിയിൽനിന്ന് ഇറങ്ങിപ്പോകുകയുംചെയ്തു. എത്രതന്നെ ഘോരമായി ദണ്ഡിച്ചാലും എത്ര ക്രൂരമായ മരണത്തിന് ഇടവന്നാലും അവയെല്ലാം ധീരതയോട്ടുകൂടി സഹിക്കയല്ലാതെ ഒരിക്കലും ആ ബ്രാഹ്മണൻെറ അഭീഷ്ടത്തിനു വഴിപ്പെടുന്നതല്ലെന്ന് ആ വിധവ നിശ്ചയിച്ചുറച്ചു. അവളുടെ മനസ്സ് ഭിന്നങ്ങളായ ഓരോ വിഷാദവിചാരങ്ങൾക്ക് അധീനമായിരുന്നു. അവൾ

അതുവരെ പരിശുദ്ധവിചാരത്തോടുകൂടി വിശ്വസിച്ചുവ
ന്ന മതത്തെക്കുറിച്ചു് അവൾക്കു് സംശയംതോന്നിത്തുടങ്ങി.
സോമനാഥൻെറ അത്ഭുതശക്തിയെക്കുറിച്ചു് ബ്രാഹ്മണർ
കീത്തിച്ചുവന്ന ഓരോ കഥകളിൽ അവൾക്കു് അവിശ്വാ
സം തോന്നിത്തുടങ്ങി. എന്നാൽ ആരിൽ അല്ലെങ്കിൽ
എന്തിലാണു് തൻെറ വിശ്വാസത്തെ ഉറപ്പിക്കേണ്ടതെന്നു്
അവൾക്കു് നിർണ്ണയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സർവ്വശക്തനാ
യി സർവ്വാന്തര്യാമിയായി ഒരു ഈശ്വരൻ ഈ പ്രപഞ്ച
ത്തെ ഭരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു് അവളുടെ നിർമ്മലമായ ഹൃദയ
ത്തിൽ നല്ല സ്ഥിരവിശ്വാസം ഉണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം
ഈ അരിഷ്ടതയിൽ അവളെ അനാഥയാക്കി ഉപേക്ഷിച്ചു
കളകയില്ലെന്നും അവൾ വിശ്വസിച്ചു.

അവൾ ഇങ്ങനെ തൻെറ ദുർദ്ദശയെ സർവ്വശക്തനാ
യ ഈശ്വരൻെറ ഹിതത്തിനു് സമർപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് തനിക്കു
നേരിടാവുന്ന ആപത്തുകളിൽ യാതൊരു കൂസലുംകൂടാതെ
നിന്നപ്പോൾ രണ്ടു സ്ത്രീകൾ ആ മുറിക്കകത്തു് പ്രവേശിച്ചു.
അവരിൽ ഒരാളുടെ കയ്യിൽ ഒരു വിളക്കു് ഉണ്ടായിരുന്നു.
സോമനാഥസന്നിധിയിൽ കണ്ടിട്ടുള്ള ദുർന്നയകളായ ദാ
സികളിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരാണു് ഇവരെന്നു് ആ വിധവയ്ക്കു്
മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസം ഉണ്ടായില്ല. അവർ ഓരോ
അനുനയങ്ങൾകൊണ്ടു് ആ വിധവയെ ബ്രാഹ്മണൻെറ
ഹിതത്തിനു് അടിമപ്പെടുത്താൻ അവരാൽ കഴിയുന്നപോ
ലെ എല്ലാം ശ്രമിച്ചു. അവരുടെ ശ്രമം വിഫലമെന്നു്
കണ്ടപ്പോൾ അവരിൽ ഒരാൾ പറഞ്ഞു:—

"ആകട്ടെ നിൻെറ ഹിതംപോലെ പ്രവത്തിച്ചോളു.
എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ വാഗ്ദാനങ്ങളെ ഒക്കെ

നിരസിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക് പരിശുദ്ധമായ ഈ മുറിക്കകത്ത് ഇനി നീ ഒട്ടുംതന്നെ താമസിക്കാൻ പാടില്ല. ഞങ്ങളോടൊന്നിച്ചുവരിക.”

“എവിടെയാണ് എന്നെ കൊണ്ടുപോകുന്നത്?”

“അത് നിനക്കു താമസിയാതെ മനസ്സിലാകും.”

“നിങ്ങളോടൊന്നിച്ച് ഞാൻ ഇവിടെനിന്നു വെളിക്കിറങ്ങുകയില്ല.”

ഇതുകേട്ടിട്ട് ആ ദാസികൾ ഉറക്കെ ചിരിച്ചു. അവരിൽ ഒരുവൾ അടുത്തുചെന്ന് ഒരു ദുഷ്ടരാക്ഷസിയെപ്പോലെ ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ട് ആ വിധവയോടു പറഞ്ഞു:—

“മിണ്ടാതെ ഞങ്ങളോടൊന്നിച്ചു വരിക. അല്ലെങ്കിൽ വിഷ്ണുവിന്റെ ചക്രംകൊണ്ട് നിന്നെ ഒരു ദുഷ്ടമൃഗത്തെപ്പോലെ ഞങ്ങൾ വെളിക്ക് ഇഴച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നുണ്ട്; നല്ലവണ്ണം ആലോചിച്ചിട്ടുവേണം തടസ്സം പറയാൻ.”

വിധവ മറുപടി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ആംഗ്യംകൊണ്ട് അവൾ അവരോടൊന്നിച്ച് പോകാൻ സന്നദ്ധയാണെന്ന് അവരെ മനസ്സിലാക്കി. വിളക്കുംകൊണ്ട് ഒരുവൾ മുമ്പിൽ നടന്നു. മററവൾ പിന്നിലും നടന്നു. വളരെ നീണ്ട ഒരു തുരങ്കിൽകൂടി അവർ നടന്നു. ഒടുവിൽ ഒരു കല്പടിയിൽ ചെന്നുചേർന്നു. ആ കല്പടി ഇടുങ്ങിയതായിരുന്നതിനാൽ അതിൽകൂടി ഒരാൾക്കുമാത്രമേ കയറാൻ പാടുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അതിൽകൂടി കയറി മുകളിൽ എത്തിയപ്പോൾ അവിടെ ചതുരാകൃതിയിൽ ഒരു വിശ്രമസ്ഥാ

നം ഉണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടുവശത്തും രണ്ടുവാതലും ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ഒരു വാതലിനെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ട് മുമ്പിൽ നടന്നവൾ പറഞ്ഞു:—

"ഇതിനകത്തു കടക്കണം."

"ഇതിൽകൂടി നടന്നാൽ എവിടെ ചെല്ലാം?"

"സോമനാഥൻെറ വിഗ്രഹത്തിനകത്ത്. അവിടെ നിനക്കു ഭഗവാനെക്കാണാം. അദ്ദേഹവും അവസാനമില്ലാത്ത നിൻെറ ഭാഗ്യവും അവിടെ നിന്നെ കാത്തിരിക്കുന്നു."

നിങ്ങളുടെ വാഗ്ദാനങ്ങളൊക്കെ മതി. നമ്മുടെ സംഭാഷണം ഇവിടെ നില്ക്കട്ടെ. വാതൽ തുറക്കു, എൻെറ ശിരോലിഖിതം എന്താണെന്ന് അറിയട്ടെ."

ഒരു ചെറിയ വെള്ളിമണി അവരിൽ ഒരുവൾ കിലുക്കി. വാതൽ തുറന്നു. വിധവ നിർഭയമായി അകത്തുകടന്നു. ദാസികൾ വാതലിനെ ബന്ധിച്ചു. പിന്നെയും ഒരു കല്പടിയാണ് വിധവ കണ്ടത്. മുകളിൽ നല്ല പ്രകാശവുമുണ്ട്. ഏതു അപത്തിനെയും നേരിടാൻ ധീരയായ ആ വിധവ യാതൊരു ഭയമോ സംശയമോ കൂടാതെ കല്പടികയറി. ആറടി ചതുരമുള്ള ഒരു മുറിക്കകത്തു അവൾ ചെന്നു. ഒരു പെർഷ്യൻ രത്നകംബളം തറയിൽ വിരിച്ചിരുന്നു. ആ മുറിയുടെ നിസ്തുല്യമായ പ്രകാശംകൊണ്ടു അവളുടെ കണ്ണുകൾ മങ്ങി. ഭിത്തികളിന്മേൽ ഉജ്ജ്വലപ്രഭങ്ങളായ അനവധി അമൂല്യരത്നങ്ങൾ പതിച്ചിരുന്നു. തറയിലും അതുപോലെയുള്ള വിശിഷ്ടരത്നങ്ങൾ കൂമ്പലുകളായി അവിടവിടെ കൂട്ടിയിരുന്നു. ഇതു ഇന്ദ്രജാലമോ യ

ക്ഷികളുടെ വാസനിലയനമോ എന്ന് അവൾ സംശയിച്ചു. പ്രപഞ്ചത്തിലെ അമൂല്യസമ്പത്തിന്റെ ആകരം ഇതു തന്നെ എന്ന് അവൾക്കു തോന്നി.

ഈ കാഴ്ച കണ്ടുകൊണ്ട് അവൾ അധികനേരം നിൽക്കേണ്ടിവന്നില്ല. അവൾ കാണാതെയുള്ള ഒരു ചെറിയ കതകു പെട്ടെന്നു തുറന്നു. ആ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണൻ അകത്തു പ്രവേശിച്ചു. എത്രയും ക്രൂരമായ ഒരു ദുഷ്കൎമ്മത്തിന് അയാൾ ഒരുങ്ങിവന്നിരിക്കയാണെന്ന് കുഴിയിൽ കിടന്ന അയാളുടെ കണ്ണുകളുടെ പ്രകാശം വെളിവാക്കി. അയാൾ കതകിനെ ഭദ്രമായി അടച്ചുകൊണ്ട് അവളുടെ അടുത്തുചെന്നു പറഞ്ഞു:—

"ഒന്നുകിൽ ഇപ്പോൾ എന്റെ അഭീഷ്ടസിദ്ധി, അല്ലെങ്കിൽ പ്രതികാരം. ഇവിടെ തടസ്സംകൊണ്ട് യാതൊരു ഫലവുമില്ല. നിന്നെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്ന ദാസികൾ അടുത്തുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ നിനക്ക് സദുപദേശം ചെയ്യുന്നു. നീ സോമനാഥന്റെ ഹിതകാരിണിയായിത്തീരുക. ഇപ്പോൾ നീ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിഗ്രഹത്തിനകത്താണ് നില്ക്കുന്നത്. നീ സമ്മതിക്കുന്നപക്ഷം ഈ കാണുന്ന സകല സമ്പത്തും നിനക്കധീനമാണ്. വിസമ്മതിച്ചാൽ സോമനാഥന്റെ ശാപം ഇഹത്തിലും പരത്തിലും നിന്നെ അനുഗമിക്കും."

അവൾ സ്ഥിരമായിപ്പറഞ്ഞു:—

"ഒരു സ്ത്രീയുടെ ഹൃദയം എങ്ങിനെയുള്ളതാണെന്നു തനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. തന്റെ ഹിതത്തിനു ഞാൻ ഒരിക്കലും

അധീനയായിത്തീരുകയില്ല. തനിക്കു ബോധിച്ച പ്രതികാരം ചെയ്തുകൊൾക."

"എന്നാൽ അങ്ങിനെ തന്നേ" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു ഗദ കയ്യിലെടുത്തു മുകളിൽ ഒരു ഇരുമ്പുകമ്പിയിൽ തൂക്കിയിട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്ന മണിയിൽ അടിക്കാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ അസാധാരണമായ ഒരു ശബ്ദം പുറത്തു കേട്ടു. സോമനാഥന്റെ വിഗ്രഹം ആപാദചൂഡം ഒരുപോലെ വിറച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ കിടുകിടാവിറച്ചു മുട്ടുകുത്തി നിലത്തിരുന്നു. സുന്ദരിയായ ആ വിധവ ആശ്ചര്യത്തോടെ ആ ബ്രാഹ്മണനെ നോക്കിക്കൊണ്ടു മിണ്ടാതെനിന്നു. പുറത്തുണ്ടായ ശബ്ദം കുറേക്കൂടി സ്പഷ്ടമായി കേട്ടുതുടങ്ങി. മുറിയുടെ ഭിത്തികൾ കുലുങ്ങി. ഇതു എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് അറിവാനായി അത്യാശയോടെ അവൾ മേല്പോട്ടുനോക്കി. ബ്രാഹ്മണൻ ഭയംകൊണ്ടു അന്ധനായി വിറച്ചുകൊണ്ട് അപ്പൊഴും മുട്ടുകുത്തി ഇരിക്കയായിരുന്നു.

പുറത്തുകേട്ട ശബ്ദം ഇപ്പോൾ വളരെ സ്പഷ്ടമായി തീൎന്നു. മൃദുവായും പരിചിതമായും ഉള്ള ഒരു ശബ്ദം വീണാനാദംപോലെ അവളുടെ ശ്രവണേന്ദ്രിയങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞു. അതു് മാമുദിന്റേതായിരുന്നു. സുന്ദരിയായ ആ വിധവ സോമനാഥബിംബത്തിനകത്തു് പ്രവേശിച്ചതും മാമുദ് ക്ഷേത്രത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചതും ഒരേ സമയത്തായിരുന്നു. മാമുദ് ബിംബത്തെ ഭഞ്ജനം ചെയ്വാൻ ഭാവിക്കുന്നതു കണ്ടു് ശാന്തിക്കാരായ ബ്രാഹ്മണർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിവാരങ്ങളോടു് ബിംബത്തെ ധ്വംസനം ചെയ്യാതപക്ഷം അദ്ദേഹത്തിന് അസംഖ്യം ദ്രവ്യം കൊടുക്കാമെ

ന്ന് വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. അവർ ആ വിവരം മാമുദ്ദിനെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു. ഈ ഒരു വിഗ്രഹത്തെ നശിപ്പിച്ചതുകൊണ്ട് ലോകത്തിൽ വിഗ്രഹാരാധന ഇല്ലാതാവുകയില്ലെന്നും അവർ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുന്ന ധനത്തെ വാങ്ങി വിശ്വാസികൾക്ക് വീതിച്ചുകൊടുക്കുന്നത് വിഗ്രഹത്തെ ധ്വംസനം ചെയ്യുന്നതിനെക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠമായ ഒരു കൃത്യം ആയിരിക്കുമെന്നും അവർ ഉപദേശിച്ചു.

അവർ പറഞ്ഞതിൽ വളരെ സത്യമുണ്ടെന്ന് മാമുദ് സമ്മതിച്ചു. എന്നാൽ ഭാവി സന്തതികൾ "ബിംബധ്വംസകൻ" എന്നല്ലാതെ ബിംബവ്യാപാരി എന്നു വിളിക്കാൻ സംഗതി വരുന്ന ഒരു കൃത്യം താൻ ചെയ്കയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം ഉറപ്പായി പറഞ്ഞു. അനന്തരം ബിംബത്തെ ധ്വംസനം ചെയ്വാൻ അദ്ദേഹം തന്റെ ഭടന്മാരോട്ട് ആജ്ഞാപിച്ചു.

ഭടന്മാരുടെ പ്രഹരം ഏററു ബിംബം ആപാദചൂഡം കുലുങ്ങി. ഒടുവിൽ അത് രണ്ടായി ഒടിഞ്ഞുവീണു. പിന്നെയും അവർ പ്രഹരിച്ചപ്പോൾ ആ ബിംബത്തിന്റെ ഗുഹാഗർഭം അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെട്ടു. അതിനകത്തു കണ്ട നിസ്സീമമായ ദ്രവ്യത്തെ നോക്കി സുൽത്താനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ആശ്ചര്യപരതന്ത്രന്മാരായി. എന്നാൽ അവർ ആ ഗുഹാമുഖത്തെ വീണ്ടും വിസ്തൃതമാക്കി കീഴ്പാട്ടു നോക്കിയപ്പോൾ അവക്കുണ്ടായ ആശ്ചര്യം എന്തെന്നു പറയാം! സുന്ദരിയായ ആ ഹിന്ദുവിധവ ആശ്ചര്യത്തോടെ മേല്പോട്ടു നോക്കിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. ബ്രാഹ്മണൻ അവളുടെ മുമ്പാകെ മുട്ടുകുത്തി ഇരിക്കുന്നു. സുൽത്താൻ അവളെ കണ്ട മാത്രയിൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. "എ

ൻെറ രക്ഷിതാവേ" എന്നു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു അവൾ പാഞ്ഞുചെന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ പാണികളിൽ വീണു.

അവൾ ഗൽഗദത്തോടെ പറഞ്ഞു:—

"നിങ്ങൾ എന്നെ പാപത്തിൽനിന്നും മരണത്തിൽ നിന്നും രക്ഷിച്ചു. എന്നെ ദണ്ഡിപ്പിച്ച ആൾ അതാ ഇരിക്കുന്നു. അല്പം കൂടി കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ എൻെറ സ്ഥിതി എന്തായിത്തീർന്നേനെ എന്ന് ഈശ്വരനു മാത്രം അറിയാം."

ആ ബ്രാഹ്മണനെ തൻെറ പാപകർമ്മങ്ങളുടെ സങ്കേതസ്ഥാനത്തിൽ നിന്നു വലിച്ചു വെളിക്കു കൊണ്ടുവന്നു. മാമൂദ്ദിൻെറ രൂക്ഷങ്ങളായ നയനങ്ങളെക്കണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ നടുങ്ങി. അയാളുടെ കൂട്ടുകാരായ ശാന്തിക്കാർ ഇതു് നല്ല അവസരമല്ലെന്നുകണ്ടു പതുക്കെ പുറത്തിറങ്ങിപ്പോയി. ക്ഷേത്രത്തിൻെറ ഒരു ഭിത്തിയിന്മേൽ ആ ബ്രാഹ്മണനെ ഉടൻതന്നെ തൂക്കിക്കൊന്നു. സുന്ദരിയായ ആ ഹിന്ദുവിധവ മാമൂദ്ദിൻെറ പ്രിയപ്പെട്ട പട്ടമഹിഷിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

KANNIMAL & AYATHIL
QUILON.
MEMORIAL LIBRA

Antony. p. Gomez
iii Form.

സോമനാഥൻ.

ഒരു ചരിത്രകഥ. ~~No 41~~

V. V. PRESS,

ഗ്രന്ഥകൎത്താ,

സി. വി. കുഞ്ഞുരാമൻ അവർകൾ.

പ്രകാശകന്മാർ,

എസ്. റ്റി. റെഡ്യാർ ആൻഡ് സൺസ്,

"വിദ്യാഭിവൎദ്ധിനി" അച്ചുക്കൂടം,

കൊല്ലം.

Antony P. Gomez
iii Form

6-ാംപതിപ്പ് കോപ്പി—6000.

[Copy right]

1109. 0—6—0

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org